

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Реданція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Реданції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.000
Банку Польської Листової
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол
чвертьрічно . . . 15.00 „
піврічно . . . 30.00 „
річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ч.е.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 НОР. ч.
У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. п.
ОДИН ПРИМІРНИК 35 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР...

Читали в книзі зір, що вродиться Дитя,
Якому цілий світ постелиться до ніг;
Що на привіт йому янгіли прилетять
І сніг огня над Ним припинить з дива біг.

І йшли та вірили, що зайдуть у терем,
Що ввесь тонутиме у сяйві золота,
І там під гомін сурм зустрінуться з царем,
Якому не лянчі й невольні ворота.

Пристали серед піл, обув здіймили з ніг,
Та увійшли в вертеп, де в колі чабанів,
Від стужі тремтячи, Дитя витало їх.
— Та світ у книзі Правд читати не умів...

І диво див — зоря, що йшла поперед них,
Прошила темну ніч, як вогняна стріла.
І над колибою на крилах вітряних
Понісся дивний спів і поклик янгіла:

„Вставай хто жив, спіши в колибу, де в Дитя
Втілилася в цю ніч вся туга тисячліть;
Де завітає квіт безсмертного життя,
Що залікує вам всі рани лихоліть“.

ЗМІСТ:

- 1) Петро Карманський: ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР... (вірш)
- 2) В. Островський: СВЯТО ВЕЛИКОЇ НАДІЇ.
- 4) В. Кузьмович: НОВІ ФОРМУЛКИ — СТАРІ ПОМИЛКИ.
- 5) Василь Пачовський: ТАІНСТВО РІЗДВА ХРИСТОВОГО (фейлетон).

В. ОСТРОВСЬКИЙ.

Свято Великої Надії.

З усіх християнських свят Різдво найбільше
кабрало характеру, так би мовити, свята зем-
ного — свята надії на ліпше життя на землі,
згідно з янгільською піснею:

„На землі спокій, серед людей вдоволення“.

Ось ідеал людини-християнина, щоб на зем-
лі запанував спокій та щоб усі були вдоволені
своїм життям.

Той настрій Різдва особливо яскраво від-
бився в наших колядках. У них Різдво — вели-
тєвський побожний бенкет; все радіє, співає,
весело гомонить. А нарід-поет ще й заохочує:

„Радуйтеся, всі людиє,

„Радість з неба нам спадає...“

Радість з приводу приймної новини про на-
родження Христа — це головний мотив усіх на-
ших колядок, яким вони звичайно й почина-
ються:

„Нова радість світу ся зявила“...

„Вселенная, веселится“...

„Нова радість стала“...

„Небо й земля нині торжествують“...

Чому?

Бо народилася надія на великі зміни в жит-
ті цього земного падолю:

Бог предвічний народився, прийшов з не-
бес, щоб увесь люд Свій утішити...

А перш за все:

„Новий Цар убогим ся народив.

„Багатого засмутив Ірода“...

Ось кульмінаційна точка різдвяної надії
народів середньовіччя, коли, здається, вперше

почали народжуватися колядки: радість убо-
гим (розумій: слабим, обездоленим, поневоле-
ним, страждущим) через „засмучення“, подо-
лання багатого, владного Ірода (несправдлив-
них можновладців).

Минали століття.

Життя Європи формувалося, але складало-
ся різно. На Заході витворилися сильні, вільні,
щастливі народи. Там і різдвяна надія на „спокій
і вдоволення на землі“ в тій же іншій мірі вже
здійснилася. І там різдвяні настрої набрали ціл-
ком іншого характеру, ніж у нас на Сході.

На Заході різдвяна ніч — це ніч радіння жит-
тям, ніч забав, музики, танців, вуличних веселих
походів. У нас — ніч молитви, тихого зосере-
дженого свята, що плекає давню надію на кра-
ще життя, на справедливе вирішення ще неві-
рішених справ, на власний спокій і задоволення
життям.

Хіба не ясно, що наш нарід у своїх коляд-
ках висловив свою незломну надію на те, що
через запанування правди, що приніс П Христос,
такі мусять настати ліпші умовини життя?

Хіба наші колядки не надихані надією на
те, що це майбутнє ліпше життя охопить своїм
спокоєм і вдоволенням також Схід Європи, от-
же і наш нарід?

Хіба наші колядки, колядування, „звізда“
й т. д. не творять апотеози цієї відвічної надії,
якою рятувався наш нарід від духового зане-
паду?

Святкуймо тверезо!

Українська Святочна Родино!

Коли до українських хат по містах і селах
лине із першим блиском свят-вечірньої зірки
радість і мир; коли в хаті кожної сімї засве-
тит-вечірня свічка, у куті стане дідух, а на
столі кутя; коли під гомін мильодійної коляди
відродиться вся родина у мирі-згоді на нові
туди та змагання до нового, кращого життя,
пригадай одно:

Народження Того, що приніс Правду на
землю, не святкували пиянствуючими: Він уро-
дился в убогих яслах і перші поклонились Йо-
ну простодушній, тверезій, пастухи. Шлях, що він
до перемоги Правди на землі й до Воскресіння,
почався тверезим чином, — бо зараз же Пре-
святая Родина вирушила в дорогу, щоб схорони-
тися із Народженням перед лукавими цього сві-
та і зберегти Його для спасення людства...

Пригадай же цей мент, Українська Святоч-
на Родино, коли святкуватимеш Різдво Бога
Правди — і святкуй без дурману алкоголю, без
чаду тіютюневого диму. Ти ж також ідеш доро-
гою змагань до Воскресіння, і потрібно тобі
ясного, швидкого, тверезого ума! Пригадай собі,

скільки лиха накоїв тобі за століття цей дур-
ман і анай, що правдива святочна радість вітати
може тільки у ширій, тверезій, чистій душі.

Обов'язок пригадати тобі цю правду у Свя-
то Радості й Надії має Українське Протияль-
когольне і Протинікотинне Товариство „Відро-
дження“, що вже тринадцять літ поборює в на-
шому народі ці погубні навали і змагає до Ві-
дродження Української Нації. Тому кличемо:

Замість панцизанної звички пиячення та
муринського налогу курення — святкуємо всі
без алкоголю й нікотини, в ім'я добра й росту
Української Нації! Нехай Радість і Надія вітає
в ці Свята між тверезими членами Великої Укра-
їнської Сімї!

Веселих і Шасливих Свят!
Христос раждається!

Головна Рада

Українського Протиялькогольного і Протині-
котинного Товариства „Відродження“.

М-р Микола Ценко,
голова.

Проф. Адам Антонович,
за секретаря.

- 7) М. Миханько: ОДИН ДЕНЬ У ВИФЛЕЄМІ (фейл).
- 8) Ів. Німчук: ЗАГРОЗЛИВЕ ЯВИЩЕ.
- 9) Д-р Олександр Надрага: ЛЬВІВСЬКИЙ СВ. МИКО-
ЛАН І СВ. ВЕЧІР (фейл).
- 10) Юрій Студинський: ПІД ЗНАКОМ ФРАНЦУЗЬКОЇ
ІМПЕРІЇ ТА „УКРАЇНСЬКОЇ ІНТРИГИ“.
- 11) Олександр Северин: РІЗДВО В НІМЕЧЧИНІ.
- 12) П. Карманський: РІЗДВЯНІ СВЯТА В МІГЕЛІ КРА-
СОВСЬКОГО (фейлетон).
- 13) Д-р Іван Турин: ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОГО ВІДНЯ
- 14) Євген Деслає: РІЗДВО НА РІВІЕРІ (фейлетон).
- 15) Юрій Сербінюк: ОБРАЗКИ З БУКОВИНИ.
- 16) М. Пастернакова: ЛЕЩЕТАРІ ПІД СВЯТ-ВЕЧІР
(фейлетон).
- 17) Василь Сімович: ДО ВІРШОВОЇ БУДОВИ НАШИХ
КОЛЯД (фейлетон).
- 18) Володимир Бірчак: ЧОТИРИ РОЗМОВИ В ХУСТІ
- 19) Д-р Маркіян Дзарович: РІЗДВЯНІ ГАДКИ В ІСТО-
РИЧНУ ДОБУ.
- 20) Ол. Кульчицький: ПСИХІЧНА СТРУКТУРА ПОЛЬ-
ТИЧНОГО ДІЯЧА.
- 21) ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА. В. Ю. Пеленський: Зо-
ресла, талановитий сучасний поет Карпатської
України. — 100 найкращих повістей. — Літератур-
на хроніка.
- 22) ТЕАТР І КІНО. Пишіть песн. — Ніномани і хіме-
нілки. — Нінова хроніка. — 10 років тому. —
3 німа.
- 23) ЖІНОЧА СТОРІНКА. Коли запалахотять на ялинці
свічки. — Дозвольте самітним святкувати по
своєму. — Найкращий дарунок під ялинку. — Кіль-
ка різдвяних практичних порад.
- 24) МИСТЕЦЬКА СТОРІНКА. Святослав Гординський
Чому наші мистці не мають великих історич-
них картин. — Ретроспективна виставка в Наці-
ональному Музею. — Українська хроніка.
- 25) НАЙНОВІШІ ВІСТІ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.
- 26) ОСТАННІ ВІСТІ.
- 27) СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.
- 28) ВІДГУКИ ДНЯ. Галактіон Чипик: Святочні поба-
жання.
- 29) ЗА ЧІЙ ГРОШІ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ КАРПАТСЬКА
УКРАЇНА?
- 30) М. Рудницький: ЗАКАРЛЮЧКИ.
- 31) ТРИ КАТЕГОРІЇ ГРОМАДЯН У ПОЛЬЩІ?
- 32) ВЕСЕЛИХ СВЯТ БАЖАЮТЬ...
- 33) НОВИНКИ.
- 34) З СУДОВОЇ САЛІ.
- 35) НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ.
- 36) ТЕАТР. — КІНО. — РАДІО.
- 37) СВЯТКУЙМО ТЕРЕЗО! (Комунікат „Відродження“)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 12. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 801.060
Відділ "Львівська Лекція"
Іпрага "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСПОДАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.30 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 35 СОР.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР...

Читали в книзі зір, що вродиться Дитя,
Якому цілий світ постелиться до ніг;
Що на привіт Йому янголи прилетять
І світ огня над Ним припинить з дива біг.

І йшли та вірили, що зайдуть у терем,
Що увесь тонутиме у сяйві золота,
І там під гомін сурм зустрінуться з царем,
Якому не лянні й невольні ворота.

Пристали серед піль, обув здіймили з ніг,
Та увійшли в вертеп, де в колі чабанів.
Від стужі тремтячи, Дитя витало їх.
— Та світ у книзі Правд читати не умів...

В. ОСТРОВСЬКИЙ.

Свято Великої Надії.

З усіх християнських свят Різдво найбільше
набрало характеру, так би мовити, свята зем-
ного — свята надії на ліпше життя на землі,
згідно з янгольською пісню:

"На землі спокій, серед людей вдоволення".
Ось ідеал людини-християнина, щоб на зем-
лі запанував спокій та щоб усі були вдоволені
своїм життям.

Той настрій Різдва особливо яскраво від-
бився в наших колядках. У них Різдво — вели-
чеський побожний бенкет; все радіє, співає,
весело гомонить. А нарід-поет ще й заохочує:

"Радуйтеся, всі людиє,
Радість з неба нам спадає..."

Радість з приводу приємної новини про на-
родження Христа — це головний мотив усіх на-
ших колядок, яким вони звичайно й почина-
ються:

"Нова радість світу ся явила"
"Вселенная, веселися!"
"Нова радість стала"
"Небо й земля нині торжествують!"

Чому?
Бо народилася надія на великі зміни в жит-
ті цього земного падоу:

Бог предвічний народився, прийшов з не-
бес, щоб увесь люд Свій утішити...

А перш за все:
"Новий Цар убогим ся народив,
Багатого засмутив Ірода!"

Ось кульмінаційна точка різдвяної надії
народів середньовіччя, коли, здається, вперше

І диво див — зоря, що йшла поперед них,
Прошла темну ніч, як вогняна стріла.
І над колибою на крилах вітряних
Понісся дивний спів і поклик янгола:

"Вставай хто жив, спіши в колибу, де в Дитя
Втіллася в цю ніч вся туга тисячліть;
Де завітает квіт безсмертного життя,
Що залікує вам всі рани лихоліть".

почали народжуватися колядки: радість убо-
гим (розумій: слабим, обездоленим, поневоле-
ним, страждущим) через "засмучення", подо-
лання багатого, владного Ірода (несправдливих
можновладців).

Минали століття.
Життя Європи формувалося, але складало-
ся різно. На Заході витворилися сильні, вільні,
щасливі народи. Там і різдвяна надія на "спокій
і вдоволення на землі" в тій чи іншій мірі вже
здійснилася. І там різдвяні настрої набрали ціл-
ком іншого характеру, ніж у нас на Сході.

На Заході різдвяна ніч — це ніч радіння жит-
тям, ніч забав, музики, танців, вуличних веселих
походів. У нас — ніч молитви, тихого зосере-
дженого свята, що плекає давню надію на краще
життя, на справедливе вирішення ще непи-
рішених справ, на власний спокій і задоволення
життям.

Хіба не ясно, що наш нарід у своїх ко-
лядках висловив свою незломну надію на те, що
через запанування правди, що приніс П Христос,
такі мусять настати ліпші умовини життя?

Хіба наші колядки не надихані надією на те,
що це майбутнє ліпше життя охолить своїм
спокоєм і вдоволенням також Схід Європи, от-
же і наш нарід?

Хіба наші колядки, колядування, "звізда"
й т. д. не творять апогеоз цієї відвічної надії,
якою рятувався наш нарід від духового зане-
паду?

Святкуймо тверезо!

Українська Святочна Родино!

Коли до українських хат по містах і селах
зане із першим блиском свят-вечірньої зірки
радість і мир; коли в хаті кожної сімї засяє
свят-вечірня свічка, у куті стане дідух, а на
столі кутя; коли під гомін мильодійної коляди
відродиться вся родина у мирі-згоді на нові
трудоу та змагання до нового, кращого життя,
пригадай одно:

Народження Того, що прийіс Правду на
землю, не святкували пияцтвом: Він уро-
дился в убогих яслах і перші поклонились Йо-
му проскодушні, тверезі, пастухи. Шлях, що він
до перемоги Правди на землі й до Воскресення.
Почався тверезим чином, — бо араз же Пре-
свята Родина вирушила в дорогу, щоб скорони-
тися із Народженням перед алукавими цього сві-
та і зберегти Його для спасення людства...

Пригадай же цей мент, Українська Святоч-
на Родино, коли святкуватимеш Різдво Бога
Правди — і святкуй без дурману алкоголю, без
чеху тютюнового диму. Ти ж також ідеш доро-
гою змагань до Воскресення, і потрібно Тобі
ясного, бистрого, тверезого ума! Пригадай собі,

скільки лиха накоїв Тобі за століття цей дур-
ман і знай, що правдива святочна радість вітати
може тільки у щирій, тверезій, чистій душі.

Обов'язок пригадати Тобі що правду у Свя-
то Радості й Надії має Українське Протиналь-
когальне і Протинікотинне Товариство "Віро-
дження", що вже трицять літ поборює в на-
шому народі ці погубні налоти і змагає до Віро-
дження Української Нації. Тому кличемо:

Замість панцизної звички пиячення та
муринського налогу курення — святкуємо всі
без алкоголю й нікотини, в ім'я добра й росту
Української Нації! Нехай Радість і Надія вітає
в ці Свята між тверезими членами Великої Укра-
їнської Сімї!

Веселих і Шасливих Свят!
Христос раждається!

Головна Рада
Українського Протиналькогального і Протині-
котинного Товариства "Відродження".

М-р Микола Цейко,
голова

Проф. Адам Антонович,
за секретаря.

ЗМІСТ:

- 1) Петро Карманський: ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР... (вірш)
- 2) В. Островський: СВАТОВЕЛИКОЇ НАДІЇ.
- 3) Д-р Кост. Левицький: СИЛЬНИМ І ПРАВДОЮ — СЛАБШИМ ПРАВДА ІХ ЖИТТЯ.
- 4) В. Кузьмович: НОВІ ФОРМУЛКИ — СТАРІ ПО-
МИЛКИ.
- 5) Василь Пачовський: ТАІНСТВО РІЗДВА ХРИСТО-
ВОВО-В-УКРАЇНІ (файлетон).
- 6) І. Кудрин: ДЕМОКРАТІЯ, МОНОПАРТІЯ ЧИ БЕЗ-
ПАРТІЙНИЙ ПРОВІД?
- 7) М. Миханько: ОДИН ДЕНЬ У ВИФЛЕЄМІ (файл.).
- 8) Ів. Німчук: ЗАГРОЗЛИВЕ ЯВИЩЕ.
- 9) Д-р Олександр Недрага: ЛЬВІВСЬКИЙ СВ. МИКО-
ЛАЙ І СВ. ВЕЧІР (файл.).
- 10) Юрій Студинський: ПІД ЗНАКОМ ФРАНЦУЗЬКОЇ
ІМПЕРІЇ ТА "УКРАЇНСЬКОЇ ІНТРИГИ".
- 11) Олександр Свєрюк: РІЗДВО В НІМЕЧЧИНІ
- 12) П. Карманський: РІЗДВЯНІ СВАТА В МІГЕЛЯ КРА-
СОВСЬКОГО (файлетон).
- 13) Д-р Іван Турин: ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОГО ВІДНЯ.
- 14) Євген Деслап: РІЗДВО НА РІВІЕРІ (файлетон)
- 15) Юрій Сербинюк: ОБРАЗКИ З БУКОВИНИ.
- 16) М. Пастернакова: ЛЕЩЕТАРІ ПІД СВЯТ-ВЕЧІР
(файлетон).
- 17) Василь Сімович: ДО ВІРШОВОЇ БУДОВИ НАШИХ
КОЛЯД (файлетон).
- 18) Володимир Бірчак: ЧОТИРИ РОЗМОВИ В ХУСТІ.
- 19) Д-р Маркіян Дзєрзавич: РІЗДВЯНІ ГАДКИ В ІСТО-
РИЧНУ ДОБУ.
- 20) Ол. Кульчицький: ПСИХІЧНА СТРУКТУРА ПОЛІ-
ТИЧНОГО ДІЯЧА.
- 21) ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА. С. Ю. Пеленський: Зо-
реслав, талановитий сучасний поет Карпатської
України. — 100 найкращих повістей. — Літератур-
на хроніка.
- 22) ТЕАТР І КІНО. Пишіть пєси. — Кіномани і кіномані-
лки. — Кіноа хроніка. — 10 років тому. —
3 кіна.
- 23) ЖІНОЧА СТОРІНКА. Коли запалахотять на ялинці
свічки. — Дозвольте самітним святкувати по-
своєму. — Найкращий дарунок під ялинку. — Ні-
ка різдвяних практичних порад.
- 24) МИСТЕЦЬКА СТОРІНКА. Святослав Гордійський:
Чому наші мистці не малюють великих історич-
них картин. — Ретроспективна вистава в Наці-
ональному Музею. — Українська хроніка.
- 25) НАЙНОВІШІ ВІСТІ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.
- 26) ОСТАННІ ВІСТІ.
- 27) СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.
- 28) ВІДГУНИ ДНЯ. Галакціон Чіпля: Святочні поба-
жання.
- 29) ЗА ЧІЙ ГРОШІ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ КАРПАТСЬКА
УКРАЇНА?
- 30) М. Рудницький: ЗАНАРЛЮЧКИ.
- 31) ТРИ КАТЕГОРІЇ ГРОМАДЯН У ПОЛЬЩІ?
- 32) ВЕСЕЛИХ СВЯТ БАЖАЮТЬ...
- 33) НОВИНКИ.
- 34) З СУДОВОЇ САЛІ.
- 35) НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ.
- 36) ТЕАТР. — КІНО. — РАДІО.
- 37) СВАТКУЙМО ТВЕРЕЗО! (Номунікат "Відродження")

ТЕРПИШЬ?..

уживай зела

М-ра ВОЛЬСЬКОГО

на кожну недугу спеціальна мішанка

ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ,

жовчового мішочка, жовчового каміння і жовтяниці — зела зі знаком „BILLOSA“

ПРИ ТОВСТІННЮ,

через неправильну переміну матерії — зела зі знаком „DEGROSA“

ПРИ БЕЗСОННИЦІ,

нервниці серця і розладу нервової системи — зела зі знаком „PASIVERO SA“

ПРИ БОЛЯХ ГОРЛА (АНГІНА),

гортанки, мигдалів, запалення ясен і о-клетної — зела зі знаком „LARYNGOSA“

ПРИ КАШЛЮ,

флегмі, задусі і всіх недугах віддихо-вих доріг — зела зі знаком „PULMOSA“

ПРИ ЗАТЯЖИМ ЗАПОРІ,

розладу шлунка і кишок та до урегу-лювання травлення — зела зі знаком „GASTROSA“

ПРИ НЕДУГАХ НИРОК, МІХУРА,

ниркових мидничок і всяких нестачах сечових доріг — зела зі знаком „UROSA“

ПРИ АРТРЕТИЗМІ, РЕЗМАТИЗМІ,

і болях іскіасу — зела зі знаком „REUMOSA“

В И Р І Б Н Я:

ВАРШАВА, вул. ЗЛОТА Ч. 14.

Власний відділ у Лондоні.

Репрезентація в Америці.

ПЛАЩІ ЖІНОЧІ, ЧУТРА
Повшехни Склад Одзежиоригінальні моделі з най-
ліпших матеріалів поручає
Львів, Пасаж Миколая.

В КУЗЬМОВИЧ.

Нові формулки — старі помилки.

Недавно в розмові з українцями один польський журналіст поставив питання: чи найшанс-ліше в українському політичному світі сили, які ще тепер, без огляду на помилки з польського боку в українській справі, пішли б на польсько-українську політичну співпрацю. Аргумент: політична практика якоїсь держави не конче є показником дійсних планів рішення чинників цієї держави. Польсько-німецькі взаємини були перед війною більше, ніж заї. Проте німецькі рішення чинників вже тоді, далеко перед війною, мали „польський план“, який пізніше восени 1915 р. проводили в життя.

Запит, поставлений польським журналістом у розмові, зустрічаємо тепер часто на сторінках польської преси. Чи Польща ще може бути партнером у розв'язці української справи? „Чи

можна ще вибити український козир з рук чужого чинника, який хоче зробити його підставою своєї імперіалістичної політики?“ („Роботник“).

Ці питання для реальних політиків завжди цікаві. Політики, як відомо, не конче допитуються, звідки той чи інший план розв'язки якоїсь проблеми походить. Для них головною підставою є сам план, його осяжність, доцільність і корисність. Додаймо, що питання про можливість польської ініціативи у розв'язці цілості української справи не виникло в польській пресі нпр. через зріст питомих ваг цієї справи в Польщі. Воно виникло під впливом дискусій в європейській пресі про т. зв. східний план Німеччини, якого першим етапом має бути Карпатська Україна.

Який же, скажім, конкурентний план розв'язки української проблеми пропонує поважна польська преса? Думку проф. Грабського знаємо. Це план довести до повної переплати поляків на землях, де в Польщі живе найще населення, а назверх з допомогою Росії та Румунії, до-

вести до повної ліквідації української справи, як питання політичного. Думка проф. Грабського має ту цінність, що вона ясна, безком-промисова та не вимагає дискусії, лише рішен-ня, боротьби, ну і — здійснення. Та є ще й ін-ші пропозиції, не такі крайні, що не виключа-ють нас як учасників в українській справі.

Перед нами ціле віяння, ціла скала думок, проектів, побажань у польській пресі, нпр. го-лоси збентеження у зв'язку з тим, що пише французька преса. Однак більшість польської прилюдної опінії не здає собі справи з того, що могла б зробити польська держава полі-тика, якби хотіла кинути свій український ко-зир у міжнародній політиці. Несміливу сугестію згаданого угорі польського журналіста, що конкурентний план розв'язки української справи може лежати десь у бюрократичних провідних керманців — не можна вважати за дискусійну. Наркання, що польська політика не спромо-глася досі на якусь виразну українську програ-му, теж не може суперничати з німецьким схі-ним планом. Цікава є одна польська нотка, яка тепер частіше повторюється та яку можемо вважати бажаним сірої польської людини. Це імпресія приблизно така: Коли наша справа панове українці, пішла сьогодні на високу хви-лю, то й ми можемо вам допомагати, та бодай не перешкоджувати або стати навіть вашим партнером, але під умовою, що ви допоможете нам вашу проблему, як українську проблему в Польщі перекреслити. Вона не має стати „за-дою ірреденти у нашій внутрішній відносині“ („Час“ з 14. XII. 1938), ви повинні піти на поуму і справжню ліквідацію тих явищ, які польській опінії пригадують існуючі україн-ської болячки“ („Век Нови“ з 30. XII. 1938).

Великий Дансінг
Правничої Громади

14. II. 1939.

Вовни, волічки, яким до тарту і панчохи
портчак
KA-PE-WU Львів, вул. Галицька 11.
Тел. 291-65.

Або ірредента, — або співпраця. Співпраця, це значить виступити всякої надії на покращання теперішнього стану, своє відношення до польської держави оперти не на власних, лише на польських емоціях і покинути всякі змагання, які колинебудь могли б протиставитись інтересам Польщі. Сьогоднішній, український, ірредентизм" це на думку деяких поляків навіть сентимент до української справи і солідарність з нею, хочби й духовна, це навіть реакція хай би і на фікцію „якоїсь автономної української республіки", до якої існування навіть не можна допустити, бо воно ділає „відменно на став умів української меншини в Польщі". („Час"). І це теж „ірредента супроти внутр. справ" Польщі. Шойно, коли українська політична думка в Польщі перевела б таку політичну самостерилізацію, що стала б нездідна не лише до політичної ірреденти, але й до самого духовного її бажання, шойно, коли вона була б нездідна радіти з того, що десь у другому місці земного глобу українська проблема актуалізується, шойно тоді можна б говорити про польсько-українську політичну співпрацю.

Такий більш-менш погляд людей, що творять реальну величину по польському боці. Пригадуються слова одного німецького політичного письменника: зовсім безпечний є той нарід, який живе під постійною загрозою — небезпеки. Він не потребує тоді боятись нової, йому

залишається одне, шукати моральних сил, які єдино можуть йому допомогти. Справді, коли вдуматись у наведені голоси польської преси — ми взяли їх зі статтей, які доречі треба назвати розумними — то залишається хіба спитати: чи український нарід повинен шукати лише моральних сил і політику заступити етикою? Чи не краще повести дискусію з такими поглядами, як угорі, в площині відвічних абстрактних питань моралі?

Тверезо річ беручи, польська політична думка, якої хід ми перед хвилиною подали, є сьогодні, після двадцятилітньої практики, там, де була на початку. Після безлічі вагань, спроб і помилок, на порозі без сумніву цікавої доби і нових рішень, у яких ангажуються сили відповідальні за долю світа, вона, коли річ іде про українську справу, не може вийти поза солов'ячий міркування, що стоять на межі політики і моралі, або є просто чимось чужою блячкою про добро і зло. Бо справді, чи не стоїть польська політична думка сьогодні там, де стояла тому 20 літ, себто тоді, коли перед нею виринуло питання прилучення земель з українською більшістю до польської держави? Чи не була актуальна вже тоді проблема, що ця чужонаціональна більшість може мати право на власне політичне життя? Адже трудно припустити, щоб тодішні польські політики не знали елементарного морально-політичного закону, що між народами нема ріжниць, коли йде про політичні ідеали? Двадцятилітня практика показала безсумніву, що семиміліонова українська маса, з високівиробленою національною свідомістю, підлягає таким самим законам, як кожна інша подібна маса на світі. Польська прилюдна опінія знає, що сьогодні ніяка справжня, себто політична, українська ірредента не існує, ані навіть неможлива. Не існує політична акція збирання українських земель з якогось чи до якогось осередка. Навіть реакцію на повстання Карпатської України ця сама польська опінія називає лише психічним, здвигом, підвищенням настроїв, але „базою ірреденти супроти внутрішніх справ" Польщі. І

ВЕЛЬМИШАНОВНИМ КЛІЕНТАМ
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
бажає ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Юліян Глушевський

РОБІТНЯ ФУТЕР
ЛВІВ, ПЛ. КАПУЛЬНА 3 — ТЕЛ. 254-46.

МИСТ. СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ
Г. Гальова
у ЛВОВІ, ПОТОЦЬКОГО 58 а.
тел. 205-60
бажає всім своїм Вп. Клієнтам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

тому ця політична опінія творить нове поняття: ірреденту думки, бажання, емоції.

Українська проблема існує. Існує як реальний постулат європейської політики, чи то хочуть, чи не хочуть самі українці в Польщі. Її розв'язують сили поза ними, без нашої співучасті. Цікаве безумовно те, що в такій ситуації підносить польська преса закид ірреденти під нашою адресою, себто під адресою тої частини українського народу, яка в даній хвилині займає становище глядача. Чи право до життя, розвиток, право на радість з національних досягнень можна називати ірредентизмом?

Польській національній політиці бракувало все відваги витягнути висновки — з власних відкриттів. Вона потребувала цілої політичної школи („Політика"), щоб відкрити, що українське питання це питання політичне. Після появи Підкарпатської України вона відкрила в українській масі повну національну свідомість. Треба було аж німецької ініціативи в українській справі, щоб польська політична думка відкрила, що вона дала собі „вбити український козир зі своїх рук". Та який висновок з цього останнього відкриття? Теоретично: „державна політика наказувала все шукати гармонії поміж ідеєю визволення народів та державним інтересом Польщі" („Робітнік" з 31. XII. 38). А практично? Не пригадуйте нам, українці, що ви досі „незагоєна блячка"...

Польська преса прикриває наготу неполаданого укр. питання новим фіговим листком. Не маючи змоги закрити нам нічого, знайшла ірреденту в самих наших... душах. І це в хвилині, коли йде дискусія, як Польща має стати партнером на більшу мірку, щоб вибити імперіалістичний козир з чужих рук. Як політичні реалісти не думаємо, щоб із цим фіговим листком українське питання могло показатись між люди і щоб могло вивести польсько-українські взаємини зі сніпної вулиці.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ.

Таїнство Різдва Христового

Різдво Христове є найбільшим в році святом в протиставленні до Московщини, де найвище ставиться Воскресіння Христове. У Христовому Різдві проявлявся словом і ділом, словесністю та магичними актами цілий образ багатства, щастя, миру й супокую українського світу. Кожний господар старався у своєму домі та на своєму дворі заворожити це багатство і щастя на цілий найближчий рік. Тимто навечеря Різдва звється тайною, божою святою вечерею; того дня відкривається святошна дія тої містерії вже зранку завдяки новому, чистому новорічному вогню з дванадцяти полів, призначених за 12 днів для дванадцяти страв, приладжуваних, на вечерю у Свят-Вечір. На Гуцульщині приладжують тих страв 12, а в Самбірщині 9, а всі вони представляють головніші рослини поля та огорожу і мають архаїчний характер.

Того дня все мусить бути дома, на своїм місці, всі мусять помирнитись з ворогатами, всі члени родини мусять бути у зборі. Свята, богата вечеря („богата кутя") стає джерелом магичної сили, щоб утворити нове багатство в новому році, та відвернути всяку протину силу. Під вечір господар приносить до хати сніп немолоченого обіжжя, званий „лідух" і ставить його на покуті. Сніп і соломку стелить під столом і на столі, де кладе на чотири роги часник — охороняє ділянку від всякого зла. Сніп зв'язує перевеслом, або залізним ланцюгом. На стіл кладе дитина як „левинна душа" спечені хліби й колачі.

З кожної страви набирає по 2—3 ложки і покладе у корито, доміниче мукі і солі та вино-

сить до худоби, яку благословить хлібом, маже їй хрестик медом поміж очима та дає їй покушати святої вечері. Потім худоба дістає кращу пашу, бо в цю ніч вона бесідує з Богом, а як господар не дає їй добре їсти, вона плаче. Потім господар сам, або з родиною з новоспеченим хлібом, медом, маком та водою, обходить усе обійстя, деколи й поле, стайні, комори та обкурює їх від нечистої сили. Господина набирає в подумиску трохи з девяти страв, ставить на верх колач, кубок з медом і кубок з водою, горіхів та яблук і передає господареві, який бере миску в одну, сокиру в другу руку і виходить на подвір'я. Там він викручується з тою вечерою за сонцем і тричі кличе звірів, бурю, мороз та чарівників на вечерю потім обертається у другий бік і йде до хати, не оглядаючись на вечерю.

Вечеря починається так: господиня накладе до миски страви, кладе перший хліб, покладе засвічену свічку — кладе миску на полотно і покладе господареві. Він обходить з тою мискою тричі хату, за сонцем, ставить миску і молиться Богу з домашніми. Ойдеся бере миску і закликає стільки померлих душ на тайну вечерю, скільки в полотні є дірочок. За цим словом усі засиджують до вечері, не тільки родина, але й челядь та білі свєці, що не мають а чого зазлати вечері. Для померлих ставиться кутя й сита (рогатики меду) на вікно та злипаються немилі дошки і миски на столі, які можуть вони полизати. Сидючи, учасники вечері продовжують мисити, щоб не призначити якоїсь померлої душі. Так до великого свята нового року прилучається пам'ять про покійників.

Господар, засідаючи до вечері, набирає ложку пшеничної куті і тричі кличе нею до столу, закликаючи за першим разом нечиста слово: прова! за другим разом телята словом:

цкне! за третім разом бджоли, які слідять роєм по зернітках пшениці призначених до столу. Починаючи їсти, господар примовляє до жінок, дітей та челяді, але всі їдять вечерю мовчки. По вечері розносять страви по рідних, кумах та до баби-повитухи. Ранком привозять до хати якусь худобу на щастя.

Увечір'я першого, або другого дня починають свій обхід колядники, який тягнеться місяцем до Водохрищі, а їх завданням є „розвеселити дім". В основі їх обряду було поздоровлення і звеличення старого господарського ладу перед розселенням, та до нього прилучилися за позичення з балкан-романських статуї і новорічних свят римського походження, де відбувалися обходи маскованих, танці, спів і поздоровлення. На це вказує назва начальника колядників „береза"; по румунськи „береза", болгарськи „березня" — маска. Румунський береза має дійсно маску коня, волика, птаха. Наш „береза" не маскується, але виступає у внаєрненні наверх кожусі як „коза", що танцює під музику, потішаючи публіку незручностями. На ці балканські впливи, налягає пізніше впливи професійних скоморохів, себто веселачків із княжих часів, які грали, співали, показували штуки чарівних звірів, заважали мінімі і маріонетками вистави. Так утворилися в нас колядницькі „табори" веселих людей, які підготувалися довгою практикою з родини на рік і з товаришми по 12 людей, де крім „берези" виступає виборець (скарбник), трембітальник (трубач), скрипник і кінь (міхолоп). Декуди ці колядники ходять з вертепом, що є з лялькою театром (виконати історію Іоана зв'язаного з різдвом Христом) або зі змієм.

Обхід починається коло церкви, від дому святошника. Попереду йдуть плахаси персоніфікованим плахом (танцем), парами по два з бар-

К І Р

Львів, Уейського 5. Тел. 280-88.
СТАНІСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 288.
П Л Я Н И

КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ками (сожирками), що дзвонять дзвінками при їх підскоках на одній то другій нозі серед пісень. Коли їх не збудуть з вікна датком, але просять до хати, вони там співають, танцюють із домашніми, жартують — потім сідають за стіл і співають коляди господареві, господині, їх діти і покійним батькам, кінчаючи поздоровленням і побажаннями. Вкінці підскакують „пласом“ до кожного з членів родини, поки не дістануть від кожного латок у швику, тоді з поклонами виходять назад плечима на подвір'я, де танцюють колесом, хороводом „круталька“ з веселою пісню на устах для розвеселення гасадів, що їх частують горінкою.

Цей „круталька“ був сакральним, ритуальним танком, проти якого дуже воювала церква за живих часів. Шкандий є обряд колядників у північ. Там вони колесом упдають на коліна, складають берками топірці до середини, ставлять шапки наче рід бжів і гадина насинає їм у них пшеницю. Колядники беруться за руки і крутяться за сонцем в один бік, „аби рої не втікали“, співаючи веселу пісню для бжів. Це на Різдво, а обрядовість Нового Року і Водохрища (Йордану), ті самі мотиви шедрівок продовжують коляду, обходом на Шедрий вечір на Василя та у „голодну кутю“ під Йордан. На новий рік малі хлопці ходять від хати до хати і засівають збіжжям з „ружівниці“ господарів і хат. На Йордан освячують воду, вирубуючи грецький хрест, лавний символ сонця, з лаву і посвяченою водою хрестять хату, худобу, бжолів і грядки.

Темі розведені в колядках і шедрівках звернули увагу всіх дослідників своєю оригінальністю, бо вони єдині у своєму роді у славянському і світловому фольклорі. Найстарші мотиви сягають ще індуїської прабатьківщини про світлове дерево і три птахи, символами святої Трій-

ці, що творить небо і землю та виносить з моря пожитки потрібні для життя. Вони збереглися в горах на консервативній Лемківщині. Тих трьох птахів заступають пізніше брати товариші: сонце, місяць і дощик, а їх згодом заступають св. Микола, Юрій та Петро або сам Господь.

Друге навірстування мотивів має дуалістичний характер, — оспівує сотворення світу двома володарями світу, що символізують два елементи: доброго і злого, Бог і сатана боряться за владу над світом. Ці мотиви виводяться від перської релігії Заратустри про боротьбу Оріузда та Аримана, світлого і темного елемента в природі, а прийшли вони через Балкан або Малу Азію до нас і збереглися на Гуцульщині та на Поділлі.

Третє навірстування мотивів узятє з Христології, обіймає Христове Рождество і хрещення, де оспівують Різдвяний свят-вечір і Тайну вечерю, мотива трьох царів, втечі до Єгипту, поклоні дерев Христові, шукання Христа та його хрещення. Всі ці мотиви виявляють віртуозність збірної творчості, що зв'язує зручно християнські мотиви зі старими обрядовими, та старі мотиви пристосовує до нового світогляду. Супроти тої давньої народної коляди, що походила з дохристиянської доби і стала складовою частиною побуту православного світу виступила нова церковна коляда, витворена церковниками XVII і XVIII вв., коли унія привела з собою чимало перемін в обряді і побуті. Боротьба між обома родами коляд, між давніми і новими скінчилася прийняттям дрібних мотивів з церковного стиха, як: „Господь канче господаря на пораду, оре його ниву, а Богородиця Істи носить, або пере ризан біля криниці, а святі для господаря служать службу“.

Та для досвідченого берези церковні мотиви колядок і шедрівок є тільки заспівом до важ-

Складайте свої ощадності і всяку часову зайву готівку

В ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 13,

бо це не тільки безпечно і корисно для Вас льоката, але це рішуче значить для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні центральні, Українбанки, Посітові Союзи, Районові Молочарні та взає кооперативний промисл.

ного змісту до господарсько-родиної поведінки. Як він дійде до побажаної частини колядки, то вже без кінця ланцюг образів для того, кому співає колядку. Ось зразки мотивів того ланцюгового зв'язання: 1) три товариші — місяць, сонце і дощ; святий Микола, Юрій і сам Бог або Ілля; три пастухи з трубами мідяною, роговою й золотую; церква з трьома верхами, віконцями, дверима та престолами; гостина господаря за трьома столами; три кубки на столі — кудрявого пива, солодкого червоного меду і шумної горілки.

2) Три дари для господині від святої Пятниці: тонке прядиво, біле полотно, доброе сукно; три реміснички за столом у господині — шевчик, кравчик, кушнірчик; три дари від господаря милого для господині.

3) три дари окупі молодцеві-визаві: хмиска червоних (або срібла) і парівна-короляна, панна молода; три загадки дівчині, три дари милій з війни, з дороги, з чужини; три азуляки в молодня: батенько, матенька, миленька.

4) Три дари дівчині-риболовці, козаченькам, сватам: хустка шовкова, золотий перстень, сама молода, як нгода; дівчина шинкаря і три гості: волох, козак і чумак.

5) Три ступні вігання молодця або дівчини — з царемком (з царівною), королемком (з королявною), отечьким сином — з батьковою донєю.

У висліді мотива, побажання і подробиці ху-чаться в одноцїлу відміндуально пристосовану історію, оповідання, новелю. Ці тематичні мотиви скрізь одні: господарям передовсім хазяйськї, молодцям — юнацькї з конем, стадом, військом, милою; жонам — з подарками від милого подруга і дітьцям — святї, молодї, відо від любого.

РАДІО

найновіші моделі
на рік 1939
відбірникиCAPELLO
ELEKTRIT
HORNUPHON

РАДІО ЦЕНТРАЛЯ

Йосиф Т'ссер
Львів, ШАЙНОХИ 2
2879 7-13

Тільки козирі

є предметом
підрібок!у власному інтересі
просимо залишитися
при оригіналі

-MENU-SCHRAMMEK-

ГРИПА
ПРОСТУДА?

Добра рада в часі епідемії грипи: беріть собі заважених і надуги. Заважених легко лікувати. При перших проявах грипи, простуди заважати таблетки Тоголь. Тоголь спричиняє опадок гарячки і приносить полегшу. Кілька таблеток Тоголю, які зажаємо в пору можуть заважити розвинутися надуги. Дітьовіте в аптеках.

М. МИХАНЬКО.

Один день у Вифлеємі.

Під час фєрїя 1938 р. я виїхав з міжнародною прогулянкою до Африки через Палестину. Ось кілька вражень з відвідки Вифлеєму.

З Єрусалиму ми виїхали туди автокаром. Вже адалека бачимо по дорозі нові табори англійських військ свіжо тут присланих.

Араби їдуть на ослах трухцем. Зараз біля Єрусалиму минаємо більший табір бедуїнів з їх чорними подовгастими шатрами.

По дорозі висідаємо при криниці трьох царів, що йшли за світлом зірки до Вифлеєму поклонитися Ісусові і тут приставали; це мала криниця, подібна до всіх інших у Палестині, а також до криниць, які ми бачили у Греції.

Тут при маленьких загородах, звичайно на межі, є невеликий мур з накладуваного на собі каміння, не спожуваного.

Вже бачимо з віддалі віддалений Вифлеєм, від Єрусалима на 15 км. Довкола скрізь маслини.

Перед самим майже Вифлеєм оглядаємо гріб Рахилі — маленький, кам'яний гробовець. Є ще горішня частина саркофагу жінки Якова, яка умерла, при народженні Беняміна. В Гевроні сорок км. далі мають бути поховані патріярхи: Авраам, Яків, Ісаак, а також Сара і Ревека.

Ось ми вже в Вифлеємі. Насувається на уста зворот у української коляди: «...О, преславний Вифлеєме...».

На наше здивування довідуємося, що в Вифлеємі нема ні одного жиди.

Ми одержуємо на кожному місці добрі інформації, бо по цілій Палестині їдуть з нами один молодий чоловік, уроженець Палестини, що вміє по польськи, але — розуміється — ще ліпше говорить по арабськи. Він мабуть раз-один обоводить по святих місцях Палестини про-

гульки, бо визнається добре в усіх подробицях тутешнього побуту.

Біля Вифлеєму бувають часто арабські заворушення і залякани жиди, в малій кількості в околиці, випродують землю і переносяться там, де є більша кількість жидів.

Більшість святих місць у Палестині, як також головне місце: Гріб Господень в Єрусалимі, є власністю арабів магомедан.

У Вифлеємі базиліка „Народження Ісуса Христа“ — побудована св. Оленою з поч. IV. в. найдавніша, бо всі інші збудовані. Вхід до цієї базиліки дуже маленький, складений із трьох камінних плит (два одвірки і один над одвірками), двері старовинні маленькі, такий вхід хоронив святиню в часі нападу невірних і його легко можна було оборонити. Ці одвірки і в середині колодунні є з поч. IV. століття. Всередині базиліки збудована на аразок грецьких поганських святинь, має чотири ряди коринтійських колодун, а над ними якби широкі бічні галерії; середина, наша базиліка вища; перед престолом підвищення, на середині до підвищення вхід по трьох ступнях. З високої середини зависають численні лампади. Під престолом (великим вітарем) є печера (грота) Народження. І там зависають численні лампади, багато з них зі стародавніх церковних написами; є там теж певно і лампади від давніх українців прован. На варті стоїть англійський жовнір з крісом день і ніч, він пильнує дуже дорогої авіації, яка є саме в тому місці, де мав народитися Ісус Христос. Ця авіація є власністю ОО. Францісканів. Є тут і репродукція ясел, а правдиві ясла, де лежав маленький Ісус, перенесені до Риму. Показують нам побіч і місце, де з'явився св. Йосифові янгол Божий і наказав йому втікати з Ісусом і Пречистою Дівою Марією до Єгипту перед Іродом. Далі особня печера убитих немовляти на приказ Ірода малих дітей; печера викладена дуже гарною мозаїкою з маленьких камінчиків, роботи чехів з Європи на їх кошт. З цього виходять горні виразні малюнки.

Тут при цій базиліці Народження Ісуса мав перекласти на латинську мову свою „Вульгату“ (святе письмо) св. Єронім і тут мав бути його гріб; пізніше цей гріб перенесли до Риму.

До базиліки Народження Ісуса у Вифлеємі мають претенсії греки схизматичні і ОО. Франціскани.

Побіч базиліки за коридором мають ОО. Франціскани ждальню. Вони там частують нас вином і холодною водою, яка нас у спеці відсвіжує.

Вписуємося тут у пам'ятковий книзі. Я вписався окремо з адютацією, що зложив тут поклін від усього великого українського народу від Карпат по Кавказ, прохаючи кращої долі для рідного краю... Це викликало деяке незадоволення туристів, що їхали з нами.

Виходимо на місто Вифлеєм за марками і видівками. І тут трудно марки купити. Остаточно знаходимо місце, де можна купити марки і висилаємо до Європи видівки з Вифлеєму. Знайомлюся з одним інтелігентним рухливим арабом. Араби у Вифлеємі завзяті, свідомі, а жидів ненавидять смертельно. У Вифлеємі є тепер дев'ять тисяч населення, самі араби магомедани. Жиди, як я гадував вже, нема в самім Вифлеємі ні одного. Крамничі багатько у місті, всі вони в арабських руках.

Ми мусимо скорше вертатися до Єрусалиму, бо англійці видали наказ, що від 18. чи 19. год. не можна бути на вулиці Єрусалиму ані виходити з дому, а брами міста замикають.

Вертаємося своїм нанитим — розуміється — арабським автокаром до Єрусалиму. На вулиці Вифлеєму бачимо англійського воїна з крісом. А там старший араб їде на ослі, а побіч нього підбагає хлопець. (Нагадується німецька казка про осла, батька і сина). Увихаються теж араби на роверах.

Стрічаємо на шосе чотири жінки, кожна несе на голові великий плоский кіш, а в ньому сніжні баклажани та інші овочі, на овочах ще прив'язаний широкий наповнений мішок, а на вер-

РАДІО

найновіші моделі
на рік 1939
вдобрини

CAPELLO
ELEKTRIT
HORNUPHON

РАДІО ЦЕНТРАЛЯ

Йосиф Т'сер
львів, шаянохи 2.
2879 7-13

сім задній і далекій план, бо українське „політизм“ та необхідність його позитивно розв'язати перестав бути зв'язане з питанням внутрішньо-державного устрою і режиму. Українська проблема, як проблема суто політична, існує вже сама для себе і її вага така, що без огляду на перемену монопартійної чи демократичної польської течії ніякий польський уряд не може і не зможе вже ставити її виключно у доктринально-устроєвій площині.

Таким робом „заїстнували“, як кажуть у судовій термінології, поважні моменти, які в українському громадянстві, ослабили демократичну течію і скріпили нехті до старих форм демократії. Маю враження, що ніодна з існуючих українських політичних партій не здає собі справи, як страшенне всі українські політичні партії дискредитує в очах мас наша загальна партійно-політична розтіч та як їхня безсилність чи безпорадність (хай навіть при „засадничій“ добрій волі) перевести міжпартійну консолідацію на ґрунті понадпартійних загально-національних інтересів копас усім нашим партіям могилау. Фактом є, що за останні місяці зросла, як ще ніколи досі, в українському громадянстві, нехті до всіх партій і всього т. зв. партійництва, і то не наслідком чиеїнебудь демагогічної пропаганди чи у зв'язку з відворотом від організованої форми суспільного життя, а навпаки, — без ніякої пропагандивної підготовки, саме з наскрізь конструктивних мотивів та як цілком льобічний висновок вини самих партій. Начільною українською проблемою стала: 1) маніфестація назверх, перед усіми неукраїнськими чинниками у світі, спільного національно-політичного фронту у найзагальніших справах, 2) сильний політичний провід. Зумисне і виразно ці дві справи пишемо хоч поруч, але окремо, бо вони не покриваються. Чудовою маніфестацією української політичної зрілості перед цілим світом міг був стати нпр. Всеукраїнський Національний Конгрес, якщоб його ідеї саме дехто з його найбільш фанатичних пропагаторів не згільо-

тинував та всього почину не занепасти через те, що мотів доконче банити у Всеукраїнському Нац. Конгресі альфу й омегу українських благ, не тільки маніфестаційні абори, зібрані для довершення урочистого акту і заснування чисто інформаційного зв'язкового осередка, але і якийсь „уряд“ чи „надурад“ з прерогативами політичної диктатури на усіх українських етнічних землях та для усіх еміграційних колоній у світі. Дальше такою маніфестацією моглаб бути і краєва Національна Рада чи навіть Міжпартійна Рада, але вести політику в усіх актуальних справах така установа рішуче не здатна, і здається нам, що досить було вже в українській новітній історії повнальних прецеденсів, щоб цю правду оспорювати. А проте всеодно нинішня українська партійна система не спромоглась на ніяку форму національно-політич-

Тільки козирі

є предметом
підрібок!

у власному інтересі
просимо залишитися
при оригінальній

„MENU-SCHRAMEK“

ГРИПА ПРОСТУДА?

Добра рада в часі епідемії грипи: бережіться захворюти і недуги. Захворіти легко лікувати. При перших проявах грипи, простуди зжати таблетку Тогола. Тогола спричинює опадок гарячки і приносить полекшу. Кілька таблеток Тогола, які зжимо в пору можуть запобігти розвинутися недугу. Дістанете в аптеках.

ної маніфестації. Так само не спромоглась на ніяку форму сильного проводу, опертого чи то на авторитет імен, чи на організаційні меткості й сили, чи на хисті розв'язувати одну да другою внутрішню українську проблему (є їх безліч нерозв'язаних, в усіх царинах життя) і об'єднувати довкола себе щораз ширший гурт зорганізованих клітин. Залишаємо на боці подрібний розгляд „хто“ і „що“, бо це на тлі цілого явища байдужі подробиці. Конкретно: байдуже напр. чи винуваті позаундівські політичні партії, які сказали собі, що так довго з „офіційним УНДО-ом“ не сядуть за один стіл і не підпишуть з ним ніодного клаптика паперу, як довго в отому УНД-і не будуть такі-то політичні чи особисті зміни, — чи винувате УНДО, яке таких змін (знову — з якихнебудь причин) не переводить; байдуже, чи в дискусії над питанням сили чи слабости нинішнього українського політичного проводу впаде стільки то аргументів „за“ і „проти“ і названих буде стільки то фізичних і духових винуватців того, що він не є такий сильний, яким міг би бути. Міродайним і вирішним моментом є сам факт, що партійна гризня дійшла до того ступня, коли в ніякій конкретній справі і в ніякій формі неможливий ніякий український маніфестаційний національно-політичний акт консолідації та що сама туга мас і громадянства за сильним провідом є докламом, що такого проводу тепер нема.

Гротесковий характер ситуації полягає у тому, що наростаючий гін до української монопартії ріжні партії намагаються капіталізувати для себе, виснюючи собі його у свою ко-

М. МИХАНЬКО.

Один день у Вифлеємі.

Підчас ферія 1938 р. я виїхав з міжнародною прогулянкою до Африки через Палестину. Ось кілька вражень з відавля Вифлеєму.

З Єрусалиму ми виїхали туди автокаром. Вже здалека бачимо по дорозі нові табори англійських військ свіжо тут присланих.

Араби їдуть на ослах трухцем. Зараз біля Єрусалиму минаємо більший табір бездунів з їх чорними подовгастими шатрами.

По дорозі висідаємо при криніці трьох пар, що йшли за світлом зірки до Вифлеєму поклонитися Ісусові і тут приставали; це мала криніця, подібна до всіх інших у Палестині, а також до криніць, які ми бачили у Греції.

Тут при маленьких загородах, звичайно на межі, є невеликий мур з накладуваного на собі каміння, не спокуюваного.

Вже бачимо з віддалі віддалений Вифлеєм, біля Єрусалима на 15 км. Довкола скрізь маслини.

Перед самим майже Вифлеєм оглядаємо гріб Рахил — маленький, кам'яний гробовець. Є ще горішня частина саркофагу жінки Якова, яка умерла, при народженні Беняміна. В Героні сорок км. далі мають бути поховані патріархи: Авраам, Яків, Ісаак, а також Сара і Ревека.

Ось ми вже в Вифлеємі. Насувається на уста зворот у української коляди: „...О, преслапний Вифлеєме...“

На наше здивування довідуємося, що в Вифлеємі нема ніодного жиди.

Ми одержуємо на кожному місці добрі інформації, бо по цілій Палестині їдуть з нами один молодий чоловік, уроженець Палестини, що вміє по польськи, але — розуміється — ще ліпше говорить по арабськи. Він мабути раз-у-раз обводить по святих місцях Палестини по-

гульки, бо визнається добре в усіх подробицях тутешнього побуту.

Біля Вифлеєму бувають часто арабські заворушення і залякані жиди, в малій кількості в околиці, випродують землю і переносяться там, де є більша кількість жидів.

Більшість святих місць у Палестині, як також головне місце: Гріб Господень в Єрусалимі, є власністю арабів магомедан.

У Вифлеємі базиліка „Народження Ісуса Христа“ — побудована св. Оленою з поч. IV. в. найдавніша, бо всі інші збудовані. Вхід до цієї базиліки дуже маленький, складений із трьох камінних плит (два одвірки і один над одвірками), двері старовинні маленькі, такий вхід хоронив святиню в часі нападу невірних і його легко можна було оборонити. Ці одвірки і в середині колонами є з поч. IV. століття. Всередині базиліка збудована на зразок грецьких поганських святинь, має чотири ряди коринтійських колоном, а над ними якби широкі бічні галерії; середина, нава базиліки вища; перед престолом підвищення, посередині до підвищення вхід по трьох ступнях. З високої середини висають численні лампади. Під престолом (великим нітарем) є печера (грота) Народження. І там висають численні лампади, багато з них зі старочерковними написами; є там теж певно і лампади від давніх українців прочан. На варті стоїть англійський жонір з крісом день і ніч, він пильнує дуже дорогого звідня, яка є саме в тому місці, де мав народитися Ісус Христос. Ця звідня є власністю ОО. Францісканів. Є тут і репродукція ясел, в правдиві ясел, де лежав маленький Ісус, перевезені до Риму. Показують нам побіч і місце, де зживився св. Йосифові янгол Божий і наказав йому втікати з Ісусом і Пречистою Дівою Марією до Єгипту перед Іродом. Далі особня печера убитих невинно на приказ Ірода малих дітей; печера викладена дуже гарною мозаїкою з маленьких камінчиків, роботи чехів з Європи на їх кошт. З цього виходять гарні вирази малюнки.

Тут при цій базиліці Народження Ісуса мав переказати на латинську мову свою „Вульгату“ (свiate письмо) св. Єронім і тут мав бути його гріб; пізніше цей гріб перевезли до Риму.

До базиліки Народження Ісуса у Вифлеємі мають претенсії греки схизматики і ОО. Франціскани.

Побіч базиліки за коридором мають ОО. Франціскани ждальню. Вони там частують нас вином і холодною водою, яка нас у спеці відсвіжує.

Вписуємося тут у пам'ятковий книзі. Я висався окремо з анотацією, що зложив тут поклін від усього великого українського народу від Карпат по Кавказ, прохаючи кращої долі для рідного краю. Це викликало деяке невдоволення туристів, що їхали з нами.

Виходимо на місто Вифлеєм за маркані і анділками. І тут трудно маркі купити. Остаточно знаходимо місце, де можна купити маркі і висилаємо до Європи анділки з Вифлеєму. Знайомлюся з одним інтелігентним рухливим арабом. Араби у Вифлеємі завзяті, свідомі, а жидів ненавидять смертельно. У Вифлеємі є тепер дев'ять тисяч населення, самі араби магомедани. Жиди, як я згадував вже, нема в самім Вифлеємі ні одного. Крайнище багачко у місті, всі вони в арабських руках.

Ми мусимо швидко вертатися до Єрусалиму, бо англійці видали наказ, що від 18. чи 19. год. не можна бути на вулиці Єрусалиму ані виходити з дому, а брами міста замикають.

Вертаємося своїм шляхом — розуміється — арабським автокаром до Єрусалиму. На вулиці Вифлеєму бачимо англійського воїка з крісом. А там старіший араб їде на оселі, а побіч нього підбагає клопеш. (Нагадується німецька казка про осла, батька і сина). Уникаються теж араби на роверах.

Стрічаємо на шосе чотири жиди, кожна несе на голові великий плоский кіш, а в ньому синяві баклажани та інші овочі, на овочах ще зав'язаний широкий наповнений мішок, а на вер-

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОГО ЖНОЦТВА

„ЖІНКА“

ПЕРЕДПЛАЧУЄ КОЖНА УКРАЇНСЬКА ІН-
ТЕЛІГЕНТКА. — НА БАЖАННЯ ВИСИЛА-
ЄМО Д А Р О М ПОКАЗОВЕ ЧИСЛО!
АДРЕСА: РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ,
ЛЬВІВ, СІКСТУСЬКА 46.

Всім Виборцям і Прихильникам
побажання всього найкращого
з нагоди

РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ

пересилає

парова фабрика солодощів

ФОРТУНА НОВА

РЕНТГЕНИ, ДІАТЕРМІЇ, МІКРОСКОПИ

порукає український склад лікарських ін-
струментів і ветеринарних приладів

О. МАЦЯК і С-ка

Доставець Українського Шпиталу
Л Ї В І В, ул. Валова 27. — Тел. 116-60.

ІВ. НІМЧУК.

Загрозливе явище.

ПРО ДВА ТИПИ НАШИХ ЛЮДЕЙ: МРІЙНИКІВ-ФАНТАСТІВ І ЗЛОМАНИХ ТА ЗНЕВІР-
НИХ У МАЙБУТНІСТЬ НАРОДУ.

— Знаєте — каже до нас у редакції грома-
дянин, що рідко навідується до Львова з дале-
кого подільського містечка — людей тепер ні-
яка робота не береться: вони ходять наче зачум-
лені. Кожну вістку „зі світа“ ловлять жадібно
і передають собі з уст до уст, за часописами
ідуть щодня чергою до повітового міста і потім
зачитуються в них до пізньої ночі та діляться
вражіннями з прочитаного, а вже про радіо, то
немає що й казати: у кого воно в селі, у того
щодня справжня облога, такі люди цікаві по-
чуті, що нового у ближчому і дальшому світі,
зокремаж таки недалеко нас, хоч і за високі-
ми Карпатами. Словом — якась психоза опану-
вала людей, і вони нічого не роблять, про ніщо
не думають і не говорять, як тільки про одну
справу, і всі живуть якимись менше чи більше
ясними надіями та — чекають безчинно.

А ось другий образок: Передімною лист від
товариша з воєнних літ, який також живе дале-
ко в краю і займається громадянською працею.

Лист повний песимізму. — Ти не можеш собі
уявити, як мені тепер тяжко працювати — пише
він. Не говорю тут про перепони з різних сто-
рін, хоч це очевидно немаловажна справа. Не
говорю про невдачність, якої я зазнав від сво-
їх, про адорвалі, якого немало стратив на по-
їздах в бурю чи негоду, і навіть не про гро-
шеву винагороду за мою працю, бо остаточно
таких робітників і з такою платнею, як моя, у
нас тисячі. Не через те я песиміст, а причина в
чому іншому: я бачу якесь психічне залякання
у наших людей, якусь нехоть, особливо у моло-
дих людей, до конструктивної роботи, бачу і
зневіру та навіть утєчу з фронту нашої праці.
У моїй околиці і так небагато людей праці,
і тепер одні попали в якусь не то екстазу, не то
гарячку, і виють тільки фантазувати, а інші о-
пустили зовсім руки, бо їх опанувала якась дум-
на зневіра... в доцільність нашої творчої праці.
Коли їх спитати, чому відсуваються від роботи,
вони кажуть, що шкода всього, бо ось, мовляв,

хв ще малий кошук з ручкою. Одна має на купі
два коші на голові, а на верха ще ходаки; сама
йде босо. Інші мають якісь капці. Їх одіж: спід-
ниця, сорочка, блюзка і на голові хустина з тон-
кого полотна. За ними молодий араб веде за
вудечку осла, обючене мішечками. Араб має
сорочку і халат з тонкої матерії, підперезаний
червоною крайкою, а на голові червоний фес.
Грунт по боках шосе каменистий. Земля ду-
же висохла і потріскана від спеки на дрібні гру-
дочки.

Стрічаємо також чотирьох бедуїнів з довги-
ми списками, на гарних арабських конях. Беду-
їни мають довгу білу туніку і темну або червону
пелерину, на голові обов'язково шовкова хуст-
ка жовтаво-біла з гарним подвійним повинним
обручем на голові. Бедуїни дуже добрі ідні.

Тих 15 км. до Єрусалиму ми швидко пере-
їхали. Віддаємо в Єрусалим дуже гарною да-
масценською брамою, біля якої застаємо ще до-
сить оживлений рух. Довідаємося тут, що в Є-
русалимі на вулиці кинули араби в год. 17-18
бомбу і англійці загострили поліційні приписи.
В місті рух припинюється. Всі швидко поаго-
джують свої орудки, щоб у означеній годині вже
бути дома. Біля дамасценської брами є мури
Солімана, який колись здобув мур міста і Єру-
салим; звідси йде дорога до Мертвого моря.
Над брамою міста в мурі є шпари на стрільни-
ці і наверху цоколи, що нагадують турків з го-
строкінчастими шапками. На дамасценській бра-
мі ще залишився турецький герб: місяць по но-
вю і зізда.

За брамою недалеко тягнеться долина св.
Павла.

Ідемо далі в місто, в столицю Палестини і
ще на час вертаємося до „Касанови“, гарного
готелю для туристів під управою ОО. Франціш-
канців.

РАДІОПРИЙМАЧ
СЕЛЕКТОН
український
аудіо

Львів, Сикстуська 43.

ТЕЛ. 254-22

Л. О. Т. О. С., Львів, Синютська 21.

ми за двадцять літ створили і збудували те і те, а наші сусіди поляки в повіті створили і збудували тільки за останніх два чи три роки більше, як ми за всі роки після великої війни, чи навіть за всі часи. І давай далі малювати найчорнішими барвами, що то буде за дальших 2—3 роки, що за 10, 20, а що за 50 літ. Вище цієї цифри такі круки вже не крикати, бо вважають, що до того часу вже нам усім відспівають „Вічну пам'ять“. Зрозумієш, кінчить мій товариш, що серед таких обставин, коли одні ходять наче в горячі і не всіляк займаються ніякою роботою, а інші попали в якісь отупіння і вміють довкола себе сіяти тільки зневіру, — „заражуються“ і люди охочі до праці, яким теж починає нестатися сил, охоти, вогню. Таким „зараженим“ став тепер і я.

Щож сказати на ці два образки, які так добре змальовують нинішні настрої серед наших людей? Настрої — треба це відразу сказати — нездорові і небезпечні?

На це треба сказати одно: з такими настроями, що відривають людей від щоденної творчої праці, що одних пхують у країну мрій, а других доводять до апатії та зневіри, треба нам боротися. Здорове нація не може допустити до того, щоб одна частина її дітей жила в психозі й горячі, а друга втинала поли, замикалася сама в собі, або таки дезертирувала з поля нашої праці.

Це тим більше, що те поле лежить ще у нас на значних просторах — облогодом. Ось маємо

З нагоди Свят поручає по вишених цінах жіночі і мужеські одяги ШАПІРА

буль. личаківська 3

довгі зимові вечори, які можна би з великою користю зужити на навчання грамоти неписьменних. Обчислюють, що в самій Галичині є понад 800.000 неписьменних українців. Якого діла доконали б ми, як би так за цю зиму навчили, скажім, тільки 100.000 неграмотних українців читати й писати! Бо подумати тільки: тих 100.000 українців, здобутих для культури, цеж ціла армія нових передплатників наших газет, консументів наших книжок, цеж найвдаліші і найпевніші наші громадяни, найревніші члени наших установ, найпалкіші оборонці нашої ідеї!... І чиж не вдячна праця — наука грамоти? І чому не заберуться до неї всі ті, що ходять у психозі й горячі та ті, що зневірено опускають руки?

А поширення українського друкованого слова, зокрема щоденної преси, до чого тепер такі пригожі умовини? А розбудова українських освітніх та господарських установ у глибину й ширину? А творення нових господарських станцій, нових варстатів праці для молодого покоління? А діяльність у руханково-спортивних товариствах?

А праця в харитативно-допомогових установах? А порада, поміч і, як треба, оборона бідних та покривджених братів? Неодну душу ми врятували б для нашого народу, як би мали більше серця для вбогих, як би зорганізували і повели якслід допомогову акцію серед наших низів по містах та по селах! І певно, що й перехідів на латинський обряд було б у нас обмаль, як би наш робітник чи селянин бачив у сюди відданість інтелігенції рідній ідеї, відчував, що має якусь опіку, діставав у потреби якусь допомогу від своїх, знав, що ті свої не дадуть ні йому ні його дітям згинуть в голоду. На жаль, харитативна акція у нас найбільше занедбана, хоч це таке гарне і вдячне поле праці особливо для церковних кол.

А праця для піднесення рівня гігієни в народі. Чейже з цього погляду відносини у нас, зокрема по селах, просто жахливі! Всі знаємо, як наші люди живуть, як їдять, як сплять і чим накриваються, знаємо, що всякі наслідки в селянській хаті — буденне явище. Очевидно — є тут похвальні винятки, є цілі села і навіть околиці, де вже під цим оглядом слідно величезний поступ, але назагал гігієнічно-санітарні умовини у нас просто страшні і нема ніякого дива, що всякі пошесні ведуги по наших селах не переводяться. Ніякому чужинцеві не поясните, як це можливо, що у нас ще нині деякі господарі ночують у зимі в одній кімнаті з худобою. Це йому не може поміститися в голові, це й доказ, на якому низькому щаблі культури ми ще живемо... Отут саме широке поле до праці для

Крим № 2
(п'ятдесят)
плена перу,
хороших пера
зморщеними
і їх усуває.

всіх: священників, учителів та інших сільських інтелігентів, як і для свідоміших селян.

Накінешь згадаємо, що зима — це спеціально догідна пора року для нарад і підготовки ріжних таких праць, які думавмо реалізувати в літі. І тут хотіли б ми нині звернути увагу громадянства на дві такі пекучі справи: на бурси для молоді по містах, що їх ми по війні трохи занедбали, та на справу оснування заховорон для дітей, якої ніяк не можемо рушити ширше. Обі ці справи у нас ніби сполуаризовані, для обох є зрозуміння на верхах і на низах, а всеж виявляємо для них рішуче за мало ініціативи, за мало енергії й запалу. А цеж такі важні справи, що робота в цих ділянках повинна, якто кажуть, горіти, що весь наш край повинен покритися в найкоротшому часі густою мережею бурс та заховорон.

З повищого бачить кожний наглядно, що у нас роботи вбрід і кожний може знайти для себе таку працю, яка йому буде найбільш підходити. Тому геть з неробами-мрійниками та з людьми зневіреними, бо на таких у нас не повинно бути місця! Всі люди доброї волі — на фронт конструктивно, творчої праці!

Полвилася:

В. Кубійовича — М. Нулицького

Велика карта українських і сум. земель

у мірлі 1:1.500.000, розмір: 80—148 см.

6-це фізична карта у багатьох колірних уважливих будову наших земель, гори, височини, річки, далі багато місцевостей, усіх міст, сіл, шляхів та ін.

Ціна:

1) у трьох аркушах	12— зол.
2) склепний примірник	12.50 зол.
3) прим. зложений у формі книжки з обгорт.	13.50 зол.
4) прим. наклеєний на полотні	17.50 зол.
5) прим. накл. на пол. з подвійн. дрючками	19— зол.

Оплатування і пересилки примірника під 1), 2), 3), 4) — 1.50 зол., під 5) — 2— зол.
Вамовлення слати:
„УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ІНСТИТУТ“
Львів, Личаківська 4/11.

Д-р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Львівський св. Миколай і св. Вечір.

Видним знаком недалеких зимових свят обох обрядів у Львові були від давніх-давніх йт ярмарочні будки з дешевими медвічками, „ніколайками“ і прикрасами на ялинку, що їх уже з кінцем листопада ставляють на Ринку напроти Народної Торговлі. Поява тих перших будок була для нас малих, „шкравів“ із вселюдної школи великою втіхою, бо вони саме вводили нас в більш, ніж шеститижневий період найкращих казок і мрій дитячих років. Ми всі бігли на Ринок дивитися на ті будки, а обійшовши їх ряд, ставали перед популярним тоді базаром, що містився коло нинішньої Народної Торговлі і був побіч Кавчинського та Оберського на Галицькій головині, доставляв св. Миколая. Чого там не було не доставало вісних? І залізничка на шинях з локомотивом, що її накручувалося ключем і ріхтерівськи будівельні камінички і магнічні ліхтарні, такі, що кидали ріжні образці на екран з малого обруса, і скриньки з усючими чародійними штуками, гри та забави. Справді, годі було між ними чужими вибирати і признатися родичам, що саме св. Миколай мав би нам принести. Найкраще було б, щоб він приніс нам цілу виставу...

Тимчасом час його приходу наближався і я адлялювався надійно в образ його святоюрського престоло та пророка його, щоб він цього року був таксамо щедрий як минулого і у великій своїй ласці додав ще пачку ріжнobarвних олівців, яну я бачив у Дуткевича на Краківській чи у Купфершміда на Руській. Трудило було нам дітям заснути напередодні гостини нашого добродія. Ми переверталися з боку на бік, а наша увага працювала так сильно, як

тільки може працювати у малих дітей. Коли ми і заснули, то в другій-третій у ночі було вже по сні. Наші головки давили якісь пакуники і ми в сорочинках бігли з тими пакунками до вікна та при світлі наріжної аверівської ліхтарні попросту розривали їх. Є залізничка, напіввагу є і крейдки! Боже, що за радість! Навіть вилетіла з пакунка пара ніяльованих „шляйфів“ з гарними ремінчиками! Сестра витягла і ляльку, таку, що закриває очі і баштану кухню з горнятами, риночками, сковородками! Зуби звеніли нам від холоду, а мама гонила до ліжок. Але сну вже скоро не було та хедви над ранком ми заснули, а з залізничкою, сестра в обіймах ляльки. Одначе прийшла раз ніч, коли сам св. Миколай до нас не зайшов. І ширі слюзи лилися нам з жалю, що ми вже „стари“ і розвіялася ще одна з чудових казок нашого дитинства!

Та недовго тривають трагедії юних днів. Ось уже по польських Святах і вчора „батькури“ з поблизьких каміниць бажали з бабою нашим сусідам, щоб Бог дав їм „у тім домі вграти на льотерії“. Батько „вифасував“ пенсію і треба було полагоджувати передсвятоточні орудки. Я впрошувався на маминого секретаря і мама обчислювала та мені диктувала всієї позички, які я каліграфічно списував на карті з мого запитка. Ішло головню про всілякі ласощі, які мама купувала в Народній Торговлі, бо муку брали ми в млинні Тома на Янівській. „Фунт жовтих родичок і пів фунта чорних дрібних“. Я писав і облизувався. „Два кіли волоських оріхів, фунт цукоряди, кіло мігдалів, пів фунта ци ти“. „Мама може того буде замало і торги готові нам зіскупитися“. „Ей, ти ласуне!“ — відповіла мама — „знаю вже чому тобі замало, але як ми з Маланкою принесемо кіш, то замкнемо все на два снути“. Ті всі застереження не дуже помагали і в кожній торбинці, що зберігала щось смачне, мусіла бути дірочка.

Я скидав віну на погані торбинки (хай простять мені панове начальники складу Народної Торговлі), але мама не вірила. „Помагай“ мамі ще більше, як починали варити. Тоді не одні з мігдалів, з яких ми зі сестрою злімали душпинки, опинився у шлуку та в кишені і довго ще по святах знаходила там мама якісь родзинки чи кусинчки чоколяди. Мама витягала на свята „спеціальні“ приписи на торти і тісточки. Кілько вони літ мали ті поховки! „переписи“ писані ледве читким чорнилом по нашому (очевидно з форчниками), по німецьки і по польськи! „Бачиш Олесь той перепис ще від твоєї прабаби, а цей від баби; цей від тети Брозі, той від тети Гені, що то вже в чотирнадцятім році життя виїхала заміж і на Буковині її називали „лі кляйне Попаля“. Всі ці архивори кулінарного мистецтва зачиналися від слів: „Возьми, вези, нім“. Я з такою пошаною брав їх до рук, яким вони були найстаршими пам'ятниками письменства! Мама робила звичайно все „на око“ і навіть моїй жінці трудно нині вивідати-ся від мамі, кілько вона дає цього і того до якогось торта чи пивка. Вино і риби належали виключно до нас обох — „мужчин“ — батька і мене. Служниця брала кіш і ми одного дня ходили з нею на Краківську, до Штадтмалера, за вином, а вдень перед самим Свят-Вечором на площу Рибу по риби. Я дуже любив дивитися на малу вінду у Штадтмалера, якою їхали з пивниці овишені в жовту бібулку ріжні сорти вин. Мама і служниця розбирали риби, ми малі вигукували на плавіці, які висувували на печі, щоб ними стріляти.

Прийшов Святий Вечір. Чудовий це був для нас день. Ми ходили просто нашіпиньки, щоб тільки не заколотити його святошної тишиною. Я і моя рідня, передовсім служниця боялися, щоб не влізла перша „баба“ до мешканця. Найтрудніше було з молочаркою. Але і вона в новий арозумінні наслідків, що їх може

Це тимбільше, що те поде дажить ще у нас на значних просторах — облогом. Ось маємо

Д-р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Тимчасов час його проходу наближався і відкинувшись назад він в образ його свято-гого престола та престола його, щоб він і у великій скорі засів долає не тільки різно-барвний світло, але і бачив у Дукасині на Кривославів чи у Буяфериміда на Руській. Тру-ди було нам дати засіти напередодні гости-ни швидко добути. Ми перекладали з боку на бік, а наша урна зображала так сильно, а

„УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ІНСТИТУТ“
Львів, Личаківська 4/II.

ЮРІЙ СТУДІНСЬКИЙ.

Під знаком французької імперії та „української інтриги“.

(Від власного кореспондента).

Париж, січень 1939 р.

У Різдвяний час, як показує традиція, великі париські ярмарки — галерії, як „Лювр“, „Лафает“, „Бон Марше“, „Труа Карте“, „Прентай“ і м. і. улазжують, у своїх виставових вікнах прегарні рухомі картини — ілюстрації, казок для тисяч дітей та для — старших, що стоять у предоміних „чертах“, щоб зблизитися до шиб та подивитися на цю величаву людську фантазію здійснену мільонами франків, для добра кушечки реклами.

Цього року ці виставові вікна стояли під знаком заморської Франції. Тисячі молоді дивилися на ті рухомі туніські дівочки, що виконували різні роботи у цій недалекій від Франції північно-африканській багатій країні; тисячі молоді дивилися на життя мароканців, на цю повну містерій чорну Африку, чи на цей пишній, гордий та таємний Індокитай — усе те було зображене у мініатюрі, в театрі ляльок, на париських виставах перед приходом нового 1939 року, в дні Св. Різдвя.

У таких вікнах роздавали, як нагороду пильності, книжки з описами життя, трудів та боїв французьких колоніальних воїнів — тих, що створили велику французьку імперію.

Французькі шоденники помістили були світлону одного з синів прем'єра Даладіє, гімнального учасника і „президента імперіального товариства французької молоді“, у хвилині, як він промовляв до своїх співтоваришів про міць французької імперії. „Шоденні прогукують відвілітність раз-у-раз Північну Африку“.

Великі французькі шоденники, тижневик та реві друкують цілі серії статей та репортажів із заморської Франції. У французьких кі-

нах бачимо „актуальності“ із життя далеких колоніальних посілостей Франції. Французький пересічний громадянин говорить безупинно про Джібуті, Сомалію, Туніс, а почавши від Рену його вже нічого не цікавить.

Французькі арсенали працюють безупинно над розбудовою воєнної та торговельної флотії.

„Фронтом“ до Кольоній, плечима до Континенту — ось вам французьке гасло на кімні 1938 року, що вигадає 1939 рік.

В тому самому часі президент міністрів Едуард Даладіє плив на Корсику та до Тунісу, де у великій тайні французи абудували колоніальну лінію Мажіно над кордонами Лібії. Криклива парламентарна європейська Франція стає мовчазна. Найбільше талановиті французькі генерали стали військовими губернаторами Північної Африки.

„Пане Муссоліні — запам'ятайте собі — наше однозвучне рішуче „ні!“ — це єдиний тон усієї французької прилюдної опії“.

Поїздка прем'єра Даладіє у вересні м. р. до Мінхену закінчила добу т. зв. політики континентальної Франції. Від прогрі за 1871 р. Франція шукала заспокоєння свого зраненого престижу у підбох незначних просторів Африки та Азії. Великі прізвища колоніальних організаторів, як Галлені, Гуро, Маршан, Ліоте та чимало інших імен, пригадали величаву епопею французької нації, що поруч англо-саксонської раси відкрила світ між XVIII-им і по XX століттям. Бо гляючи тільки на мапи з XVII століття! Який малесенький був цей „знаний“, цей „відомий“ тоді в Європі світ!

Однак до 1914. р. французи йдучи в заморські області мріяли в душі про помсту за Седан та про відбиття Альзасії! Переможну Францію з 1918 року почали колонії більше цікавити, ніж континентальна політика оформлена ще великим кардиналом Рішеліє. В додатку мирний договір знісчив політичні максими кардинала.

Французькі письменники, якщо не помиляємося, вже 1924. р., означили як найгіршу книжку, твір „Ла Пе“, „Мир“, що написав в обороні Версайського Мира один із найближчих співробітників Клеманса, Андре Тардіє —

Проблеми української релігійної свідомості

Д-р Гутманов, як, як офіційна преса — „перша енциклопедія для всіх тих, що цікавляться українськими релігійними проблемами“. Книжка обговорює питання релігійної свідомості в Україні та її впливу на розвиток українського народу.

Назва: „Українська релігійна свідомість“. Автор: Д-р Гутманов. Вийшла в світ у видавництва „Світ“ у Львові. Ціна 6 коп. 1 копія в подарунок. Адреса: Д-р Гутманов, м. Володимир-Волинський.

принісша перша її поява, висидала на той день свого чоловіка з молоком, хоч він мусів соромитися йти до міста з бабським „лаукаком“. Часто приходива перший каменючий сторож з сівом, яке стигнуло з якоїсь селянської фіри, певний, що за своєю приналежністю до „мужчин“ дістане чарку доброї життєвості від Баче-ського.

З кухні пахли на сіле мешкання дивні пахощі. В великих горшках варилася святочний борщ, гоуби з грибами і супи куплені у сивацьких бойків під парасолями. На столі розлягли смажні кренелики і капустачки, на „ришці“ смажилася мід до горілки з цинамоном. Я з татом прибирав ялинку в замкненім перед піднятою очима молодшої рідні „сальоні“. Скоро склони нам день. Уже юдають кренелики до борщу, вже на сковороді лоскочуться риба, тато „хотіть“ медіку чи не за мідна. Всі убиремося святочно. Мама заставляє стіл білим як сніг обростом, під обрус по середині стола кладе сіво і на ньому святочний колач. Займаємо по старинній мідні, побіч нас сілає наша служниця. Батько бере тарілку з проскуркою, приступив до мідні, тато і мама бажать одне одному щодого накреслити і потім йдуть до нас. В очах усіх сілови. Займаємо від борщу, потім їде риба: мама вибирає з котлетки призначених для молодшої рідні „ості“. Сібло вже їмо наливники з грибами і гоубою. Але в їду не їдуть вечір і біж до „сальону“ засвітити свічки на ялинці. Остерго мідрих дівері і од молодшої рідні як вискакують з радощів. Потім їде „Бог Покровський“, а за цим молодшою, йдуть. Політи свідомість виступає грім, червоні згані кулі, золоті торіли та білі рожеві еміки. Діти свідомість оточує своїм волюмом підняти книжки і хитати нахочує живимий занад гідномий. Свідомість гідномий чудові королює виступає на змідрих ідіках. Батько і ми молоді змідрих на книжки і старіємося змідрих

тати у світляних П кілках нашу долю в найближчому році.

А ті роки пили тоді так скоро, і приносили вони всяке так, як це воно в людському житті мусить бути. Місце мого батька заняв я, як представник дальшого покоління. І в моїй хаті стоїть така сама ялинка, як колись у нас на Городищенській з такими самими свічками і прикрасами. Не висять на ньому самі електричні лампочки, з визнанням, самопевним світлом скоробатячка та позбавляють ялинку цілої тої краси і цілого того чару, який йому дають тремтлі вогники свічечок. На ялинці пишастяться різноманітні кулі і прикраси. Найстарші з них мають уже цілком 16 літ і до них рвався цілим своїм кількмисячним тілом старший мій син. Потім ми докуплювали щороку нові чічки аж до найновіших, куплених вже цього року. До кожного з них прилязали якісь спомини, кожне з них, це нова сторінка мого родинного життя. Типилася лямка тижом моя маленька Оленка, але не так палко, як мій Данко. Тільки оженята в них робилися такі великі і такі чудові, як ті кулі у світлі кількмисячним свічечок. Та і ми дивимося не менше цікаво, бо раз у рік заздики святій вечері і ціл ялинці ставемо малими дітьми. Це єдина казка з дитячих літ, що щороку повторяємо собі.

А серед тих мрій очі наші звертаються до Ілліани і дивляться на ще одну свічку на столі та на крісло, що його ставимо для когось не-присутнього і сподіваного. Може цей гість прийде за рік, за два, може на нього звалять ще наші діти. І в тілі наші черпаємо за-воту до життя, до праці, до боротьби з вітрами серед моря нашого теперішнього життя.

Гасне одна свічка, за нею друга, третя, а з ними гаснуть теж спомини: один, другий, третій. Шен рахують, кілько треба дати нових свічечок, щоб на другий день Христового Різдвя могли засвіти новим, повним світлом.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

арештою видатний державний муж Франції, що добровільно відійшов з політичного життя, ма-буть, щоб до нього шераз увійти, але вже з усіма козирами успіху в руках, а про якого мріяли, як про шефа Франції, п. п. Блюм і Дельбос — як вказує на це стаття в „Гренуарі“ А. Тардіє, підчас останнього грізного політичного положення в Європі.

„Цей мир — писав, недавно покійний історик, Жак Бензіль, відобразив переможений Німеччині все — з винятком політичної могутності, яка відроджує національну силу. Цей Версайський мир зєдинив Німеччину. Союзники зажадали уступлення Гогенцолернів. Упадок провідної династії попередив упадок всіх королівських та княжих німецьких домів. Коли утік Вільгельм II, королі Баварії, Саксонії, Віртембергу, німецькі архієпископи та князі були вже без престолів. Бісмарк думав, що революція в Німеччині неможлива, бо як упаде цісар, то залишаться сфедеровані князі, що спинять революційний рух. Тимчасом німецька революція почалася з підня. Не було вже, як падали Гогенцолерни, Габсбурги у Відні, ні Вітельсбахи у Мінхені, а з ними одночасно і вмирал німецький партикуляризм. Німецька республіка дає перший почин до політичного зєдинення Німеччини. Клемансо не любив усіх німців, він не відрізняв „добрих“ і „злих“ німців, як не робила королівська Франція. Розбір Австро-Угорщини подиктований антантою та створення в її місці різних нежиттєздатних політичних організацій, які злікнулися 1938 р. Ці „пророцтва“ Бензіля написані вже 1921. р. у книжці „Політичні наслідки миру“, поширилися у шераз нових накладах у 1938. р. Це була політична ударна книжка 1938. р. і вона наче замовила історію цієї континентальної політики Франції, що була потрібна для відбиття Альзасії, але безцільна у хвилині, як Франція відібрала шераз втрачену країну у війні 1870—71 р. Бензіль передбачив упадок Австрії, упадок Чехословаччини зперед Мінхену, упадок воєнних візко-дувань тощо.

Колоніальний гомін, що втискається тут і кожну французьку хату не перешкоджає французам цікавитися загальною Східною Європою та в першій мірі обговорювати українську проблему.

Українці, що живуть у Франції неспотрібно переймаються на мою скромну думку, занадто

дом, мова йде, українська проблема є „німецькою інтригою“ чи пак „німецькою інтригою“. Бо Україна аки стає „німецькою інтригою“, була як відомо „французькою інтригою“, починаючи від Людовика XIV-го аж до Наполеона включно. Ці факти пригадали французькому громадянству деякі французькі публіцисти, що писали тут тепер багато про нас. Вже за часів нашого побуту у Франції пригадує собі, як деякі англійці скаржилися, що до ірландського питання заліжні ставляться з симпатією у Франції, бо воно ослабляє Веанку Британії (було це в часі, коли Англія підмінювала французьку гегемонію в поверсайській Європі). Дещо раніше, бо під час світової війни, ірландське питання було вже у XVIII-ому столітті, ірландське питання було „французькою інтригою“.

— Ми згадуємо навмисне обговорюючи імперіальні французькі настрої про ці „інтриги“, а передовсім про цю наймоднішу „українську інтригу“, бо гадаємо, що треба аж там злинути думкою до часів королівської чи Наполеонської Франції, щоб стільки читати про українську проблему у Франції і подібати таке велике число зовсім прихильних (побіч очевидна річ і неприхильних) велитенських пресових відгуків. Це теж знак тої нової політичної доби, що розпочалася у Франції.

До цієї „імперіальної Франції“ може застукати і українська рука, бо шій імперіальній Франції не страшна Україна, та „німецька інтрига“, що була колись такі довгі століття „французькою інтригою“.

ОЛЕКСАНДЕР СЕВРЮК.

Різдво в Німеччині.

Останні дні перед Різдвом.

Натовп у крамницях.

Люди кажуть, що не пригадують собі такої різдвяної торгівлі, — а вона барометр добробуту чи злиднів краю, — як у цьому році. Мандрую по крамницях. Де які випродали весь свій крам. Найбільше покупців у відділах дитячих іграшок.

Видко, що пропаганда за приростом населення має успіх.

— З танків у нас залишилися лише електричні, що коштують по 27 марок, — каже продавець іграшок скромно одягненим чоловікові і жінці.

— Оцей саме ми і хочемо купити, чую я знайомий голос і пізнаю в покупцеві робітника, що недавно направляв електрику в мому помешканні“.

Танк — останнє слово іграшкової німецької техніки і коли він стріляє, стрибає і бігає, я пригадую собі ще свіжу розмову з цим робітником, що довгі і довгі роки життя в державної соціальної допомоги безробітним, яка ледве перевищувала в місяць суму, що коштує ця іграшка.

Купив і я нарешті потрібне і прошу дарунок відвести на указану адресу:

— Пане, відповідає мені дівчина, — всі на-

крилами бразилійської республіканської конституції, наблизалися Різдвяні свята і я вибрався святкувати їх у Мігеля Красовського. Готовився до дороги так, начеб вибирався на другу півкулю, забираючи на мула мішок з харчами, подушку, накриття, та прикріплюючи до правого боку великий револьвер „шмід“, а до лівого різницьку ножкаку „парагвайяно“ у покровці. Так я вирушив у гостину до приятеля Мігеля, щоб дати вухам змогу відпочити від спляток, що акулі з горіакою стали національною стравою наших неоцінених земляків.

Мій приятель (треба віддати йому справедливість) був гостиний: ніколи не відмовляв мені місця при своїй ватрі і кутка на доліці у своїй хаті. А як було його ще сповістити про приїзд на місяць наперед (білжені у таких перервах доходила до нього пошта), тоді він, як справжній джентельмен, висилав до половини дороги двох „лапанів“, звичайних „буттрів“, щоб допомогли мені перепробити всі неперешкоди дороги і доставили мене живим до його гостинної хати.

І якже було відмовити собі приємності гостиня у Мігеля?

Ще я тепер мило згадувати і заворушані моменти.

Доїждимо до „сітіо“ мого приятеля. Мої товариші починають панити з револьверів, аж всі заспані напуги схоплюються з гніз і починають свій вразарок. І не минуло й п'ять хвилин, як від сторони хати Мігеля грнула така паниба, що гадав би спеціаліст від революцій „коронель“ Фабрініо, цілу Парану зняв на ноги. Це Красовський акулі з синами і челядою свого гостя зустрічав.

Бо і якже можна у Бразилії без револьверів і штурхачів вогняного свята святкувати? А ще

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм П. Т. Клієнтам
КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
Андрій Дуфанець
Львів, КОСЦЮШКА 1а/Л
Тел. 287-41.

ші численні вози крім того 10 звичайних таксі-вок, що ми спеціально для цієї мети пайнали, — розвозять ось уже пару тижнів до 1-ої години вночі наші товари. Ми негодні доставити вашу покутку“.

Перевантажений вертаюся додому і по дорозі зустрічаю земляка — шофера.

— Ми ніколи так не працювали, як тепер. Я не спляю свого мотору. Заробляю чистих 20—30 марок денно.

Ось вона так звана „кон'юнктура“!

***

Свят-вечір!

Махове колесо великого міста поволі спинається і завмирає. Опустіли і закрилися крамниці, каварні, ресторани, обезлюдніли і вулиці.

Густі сніжинки глушать кроки запізнілих пішходців.

На кожній площі, на більших вулицях, на балконах великих будинків горять вогні, крізь вікна домів забігали різдвяні вогні і серед незвичайної тиші несуться здалека і мішаються з благовістям церков мелодії стародавньої німецької різдвяної пісні.

„О свята ніч, о, тиха ніч!“

Все спить, один лише не спить... Не завжди ця ніч була святою і тихою в Німеччині.

Ось ще двадцять років тому на бруку цього самого міста неслися проклами, лилася кров і на барикадах бераїнських вулиць ішли братовбивчі різдвяні білки... А потім прийшло ще

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ТА
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм В. П. Клієнтам
КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
М. Білоуса
Львів, Домініканська 4, І. п.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Різдвяні свята в Мігеля Красовського.

Жив на відшибі, „далеко від світу“, тобто від осель з європейцями, і дістатися до його „сітіо“ (посілости) не було легко. Треба було добре повідарювати собі тіло на сидлі з добрим мулом, на карколомних стежках, поки довелось за лісовою гушавиною добачити простору, на кілька квадратних кілометрів поляну — царство нашого симпатичного земляка. За три доби томливої дороги не все поталанило авчачинному вершникові добитися туди.

Був людиною — у протилежності до загальної наших земляків — практичною, тобто: зрозумів приємності пересиджувати цілими днями в турі наших перобів, філософів при чарі, приємності читати наші місцеві газети, недовольної сварками, приємності, виставляти на всезагальний показ своє багатство у формі перелової лавки у церкві і товстої воскової свічки.

І врешті приємності похвал а проповідниць. Дехто говорив, що в нього не було амбіцій. Та це суцільна неправда і криква для мого приятеля. Бо ніхто, навіть і найбільший його ворог не був у змозі заверчити, що кожного року, якщо не двічі, так принаймні один раз, його „лапанів“ (наймитів) виганяли до Понта Гросса з лісових нестрів, де заховаалося його царство, тисячу штук ораково виплеканих свиней на продаж. І якщо було оцінювати тільки на сотню мідьрейсів одну голову, то треба ствердити, що мій симпатичний приятель якось там амбітний мав. Все одно, які свиньки, чи олені — але амбіції.

Назавжди мені „духотера“ загинілих шинючків, що є найвищим осягом вашої еміграції під

як хто є Красовським, якого „летру“ (вексель) сам президент Парани „аксептує“!

Ще п'ять-десять хвилин — і на лісовій стежці показується ціла кавалькада: спереду товстенький, з усміхнутим обличчям, з козацькими вусами, Мігел Красовський, за ним на мулах його чотири сини, хапчачи, аж просяться під вощийкий аршин; а далі пішходи, босонігі, трохи не голі, присвоєні бутри, яких він жав на своєму хлібі до трицятки років. Справжній курінь козака-степовика.

Так заїждимо на хутір земляка. Серед стрілянин і дускання ракет, серед писку ідінів, які вже вігріть своїми піздрами розкішаний запаш вечірньої „шураскади“.

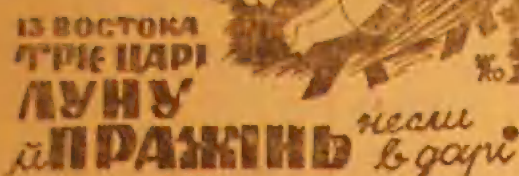
Спитавши, читачу, що це таке ця „шураскада“... Терпіть, до вечора недалеко; а там усе побачимо.

Заїждимо на просторе поляри мого приятеля, де посередині стоїть велетенське дерево, що розпустило широко густу корону і творить природний захист перед спекотним сонцем.

Хата, як всі хати наших поселенців; велика буда з дощової лінійкою, обсажена верандою, крита колесним, примітивним гонтом, з віконцями замість вікон.

Мого зорозжового мула підставили на „партейру“ — обгороджене пасовище з ріжком до сону. Я обнявся і почався вступати гостина. На веранду, де я засів а халатом, халатка виносить кияток; господар „кую“, кесалачку грукну з пилки, набиває спорозимованим зеленим бразилійським чаєм „дерева мате“, халатка намагає в кую киятку і подає її чоловікові, що став смикати срібною шпалою „бомбом“ гіркий, гарячий „лімарон“. Потім кую від по черзі в мій руці, далі опиняється в руках халатки, і так далі в нескінченність. — Підчас цього

Тимчасе, що свідками хотіли бути всі, що були на землі.

— Яке ж це рішення? Невже ж воно може бути інше, ніж у Відні?...

— Ні, але...

Що значить це „але“, що так турботно хвилює, бентежить і зганяє короткий сон?

З уривків розмов то тут, то там починає вирисовуватися це „але“ — концепція другої сторони.

— Ціною цієї жертви зберегти цілість і взятими симпатіями антикомуністичного бльому для іншого важливого завдання!

Концепція, що могла б бути дуже небезпечна для Закарпатської України, якби вона була ширша і принаймні зручніша і не міндалася би залежно від географії і обставин.

В наших очах не є лише мариво оманної концепції, але скільки вже раз в нашій новітній історії такі всякі оманні концепції брали гору?

І знову пригадується в ці тяжкі дні, де кожної години приходять все більш і більш критичні вістки, що в історії Німеччини останніх років були вже такі випадки, коли провідник держави наперекір думці своїх міністерств рішав інакше.

Ми свою думку тепер сказали, але він багатьох ліпше, бо даліше. — Чую.

Р. Гес скінчив свою промову. Ялінка потиснула: всі обіймаються дарунками, Химери лізуть в голову. Невже-ж самі химери?

— О —

Лікар

Євродимир Лазорко

ордикує у внутрішніх недугах
у ЛЬВОВІ, вул. МУЧНА 10.

волом є зріст самоходів як взагалі зріст усього руху та охоплення громадян сіткою партійних організацій. Політично доволі байдужі австрійці ніколи ще не брали такої численної участі у партійному житті так, що аж довелось обмежити число партійців до 20% населення.

Коли партійний рух у Австрії змігмо мого суперничати з іншими частинами Німеччини, коли культурне життя особливо завдяки організації „Крафт дурх Фрайде“ прибирає на інтенсивності, то на господарському полі поведеться з обережністю. Вже у передвоєнніх часах життєвий стандарт у Німеччині був вищий від того в Австрії. Підчас Дольфуса та Шушніга ця різниця ще більше загострилася, так що тепер тільки поволі та поступово можна приєднати до рівноваги. Але й це тільки питання розмірності короткого часу. Перші кроки в тому напрямі зроблено вже викидаючи жида з торгівлі та промислу систематичною санацією великого та малого промислу. Але Гітлер не був би проводирем нової Німеччини, якби він не надавав Відню особливі завдання у спільнодержавному житті.

Зараз після аншлюсу повстало гасло, що Відень має стати Гамбургом Сходу, себто брамою Великої Німеччини на схід, як гамбурзький порт на заході. Будучи майже 700 літ столицею гамбурзької держави, та при початку світової війни осередком 50-мільйонної великодержави має Відень в історії німецького народу такі заслуги, такі культурні та монументальні пам'ятники, як їх не має майже ніяке інше німецьке місто. З ролю столиці та імперської резиденції підупав повоєнний Відень на ступінь головного міста дрібної держави, аж надто великого для тої 6-мільйонної Австрії. Ось головна причина господарського занепаду та небувалого безробіття останніх десяти років. Нині про безробіття вже годі говорити. Частинно причинилися до того опорожнені міста життів, з яких повна четвертина вже залишила Австрію, далі покидання молоді до робочої та військової служби. Най-

Усім своїм відборцям

Веселих Свят

бажає електротехнічна фірма

„Е = КОМП“

Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

Д-Р ІВАН ТУРИН.

Обличчя сучасного Відня.

Хто у березні 1938 р. був на вулицях Відня свідком національно-соціалістичного превороту, той ніколи не забуде того гніву та тої нестерпної злості, з якою нарід прогнав канцлера Шушніга та його уряд. Кілька днів тривала оця чистка від остатків чорного режиму та його жидівських прихильників. Але рівночасно та властиво вже від першої хвилини злуки Австрії з Німеччиною почалася перебудова на національний лад. Ця перебудова йшла та йде таким швидким темпом, що вже нині, дев'ять місяців пізніше, Відень та Австрія має зовсім інше обличчя. Правда, політичні події у вересні-жовтні перервали цю перебудову не менше, як по-

трібний час до вишколу нового, почасти зовсім неосвідченого партійного апарату. Ба цим перехідні явища, до яких слід і зарахувати н. і. систему комісарів для жидівських підприємств, тимчасові апропріаційні труднощі, зміни в складі закордонної торгівлі, тощо. Все те швидко або вже щезає та лишається нова Австрія чи пак „Остмарк“ Великої Німеччини з новими завданнями, з новими функціями та з новими перспективами.

Розуміється, що ніколи не могло бути цілком національного соціалізму лишати в новодобутих „Остмарк“ якінебудь окремішності. В Австрії на 100% почали віддаляти протидержавний елемент з усіх галузей публічного життя. Та не зачинені жидівські крамничі, не перехрещення великого числа вулиць та площ, не заведення правочинного порядку руху або збільшення громадського простору міста Відня є символом нового національно-соціалістичного Відня, а головне лави робочого народу, що у числі від років незалежного переповнюють всі трамваї та автобуси, їде до праці. Дальшим сим-

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає своїм П. Т. Відборцям

КООП. ПЕКАРНЯ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС“.

Львів, ул. Янівська 77.

ЄВГЕНІ ДЕСЛАВ.

Різдво на Рів'єрі.

Давно вже не було на Рів'єрі такого напливу людей, як тепер. Місцеві преса нараховує кількість цих різдвиних гостей у Ніцці, Каннах, Монте Карло десь понад 100.000 осіб. Можливо, що це число перебільшене, але в усякому разі всі готелі, пансіони Рів'єри виловнені. Остання холодна хвиля лише трохи зорнула пілля Франції і тепер настала ясна, сонячна погода. З віком віталі, де мешкаю видно садок з деревами майже спалих, жовтих позираних, куші різдво-жовтої німози, ще далі блакитне, тихе море. Мої приятелі французи кажуть, що навіть і тут в віднайшов свої національні кольори. Тільки зразу кілька кілометрів далі окриті снігом Альпи, нагадують, що тепер зима.

Всюди ялинки. На вулицях — на проїздах не прибрані, в візках, в кімнатах — пишні, блискучі. В Каннах, у порті знову багато мільйонів і великих подібних до кораблів, як і щогал десних з їх гарно прибрані ялинками. Остання мода — це ялинки вифарбовані в білий колір, — анжована Вікарсорським князем, який свавує Різдво в Антібах, у маєтку Крос. Ця біла ялинка нагадала мені колишнього провідника італійських футуристів Маринетті, який казав, що як може бути білий монарх і провадувати їсти козачури масерони — зелені з паростком і червоні зобласі з вісти і блакитними шпалами — місто лазурованих олівців. В одній кімнаті — ялинку вифарбовану в синій колір, а в іншій — ялинку вифарбовану в червоний колір. Це не менше, як по-

вишнями. Поруч печиво „бюш“ у формі малого поліпа, якого вимагає на Різдво французька традиція.

В ресторанах страва мало чим різниться від звичайної, та сама славна зупа з риби — „бюш-без“, приправлена червоним перцем та часником, птиця, начинена каштаном, зеленушка і як завжди у Франції добре вино і поганий десерт. Париж має багато різних чужинських екзотичних ресторанів: китайські, єврейські, грецькі, тут на Рів'єрі, майже виключно французькі з італійськими та провансальськими стравами.

Українці, як зрештою тепер скрізь, теж тут. Є невеличка колонія і в Ніцці і в Каннах. Останні події поборили інертність великої туземної московської колонії, багато осіб з якої називає себе тепер українцями. Яка частість цих земляків побачимо пізніше; — фактом є лише, що думок генерала Денікіна щодо України вона ніколи не поділяють і на білку авантюру проти України не підуть.

Закордонна преса надалі друкує статті на українській темі. Подана характеристика, яку дав нам на сторінках часопису „Львів“ пан Томаш „Українець є українцем, людина романтичною, багаторомовною, повною та гордою, що не добуває, використовує інші“. Буду радий, коли ці рядки побачать мазери, панове Бродяги та Фендзи. Блек піднятий докола н. Владислав Руманов та його гетьмануванням скарбася. Одна паризька газета дала йому чудове імя „Луї-артур“ та відомо Луї і перший є інтерв'ю Мандатів, поставлений Японією.

Заманські ялинки з британським стилем тут

звичайно явечір. Якість, залежно від погоди. Звичайно початок чути краще, ніж кінець. Голово спікера стомлюється і стає тихіший. Це швидше хвиля оператора висильної станції, який завжди може ампліфікувати кінець промови. Але і спікер може зовсім уникнути, наблизившись під кінець своєї аудиторії на кілька сантиметрів до мікрофону. Дикція не у всіх однакова. Найкращу дикцію має жінка, що балакає звичайно у медіо, їй треба лише побачити, щоб не вийти за межі, хоч це змалювання і має свій дефіцит чар. Спікери Союзу України звичайно балакають поволі, роблять знахідки певну вагу між окремими словами. Українські спікери Ватиславни балакають, чи пак чигають знахідки знахідки. Коан зиресерувати радіоспікера з доброю дикцією на кінозйомку (стандартова швидкість кінозйомки — 24 кадри в секунду, слово пишеться шість-десять кадрів), то певні окремих слівачів ясно буде видно один, два кадри того, що зазначається в кіномові — „мовчання“. Цього „мовчання“ між окремими словами і треба побачити нашим спікерам разом з найшвидшою подією за їх неможливість і таку для всіх українців прийому працю. Ще одна завага. Хоту запропонувати нашим спікерам прийати гарний англійський радіошпал — „Добраніч“. Це дрібниця, але з таких дрібниць складається культура.

Краще цей дитин. Саме в нинішній послухати Британську і не можу. Чути все, окрім снів. Про „українську дикцію“ — гарного слова казав Р. Гольке у своїх лекціях — що це, дитин дикції? дитинство, дитинство з „Дити“ та „Молоді Сибіри“. — Нині.

— Яке ж це рішення? Невже ж воно може бути інше, ніж у Відні? —
— Ні, але...
— Що значить це „але“, що так турботно хвилює, бентежить і згаює короткий сон? З уривків розмов то тут, то там починає проноситься це „але“ — концепція другої сторони.
— Ціною цієї жертви зберегти цілість і взаємні симпатії антикомуністичного блоку для іншого важливого завдання!
Концепція, що могла б бути дуже небезпечною для Закарпатської України, якби вона була ширша і приязній зручніша і не мінала собі залежно від географії і обставин.

В наших очах це є лише мариво оманої концепції, але скільки вже раз в нашій новітній історії такі всякі омани концепції брали гору? І знову пригадується в ці тяжкі дні, де кожної години приходять все більш і більш критичні вістки, що в історії Німеччини останніх років були вже такі випадки, коли провідник держави наперекір думці своїх міністерств рішав інакше.
Ми свою думку тепер сказали, але він ба- чить, лише, бо дальше. — Чую.
Р. Гес скінчив свою промову. Яліпка по- гасла; всі обмінуються дарунками. Химери лі- зуть в голову. Невже-ж самі химери?
— О —

Лінар

Є олодимир Лазорко

ордиує у внутрішніх недугах
у ЛЬВОВІ, вул. МУЧНА 10.

волом є зріст самоходів як взагалі зріст усього руху та охоплення громадян сіткою партійних організацій. Політично доволі байдужі австрійці ніколи ще не брали такої численної участі у партійному житті так, що аж довелося обме- жити число партійців до 20% населення.

Коли партійний рух у Австрії сіло чуже суперничати з іншими частинами Німеччини, ко- ли культурне життя особливо завдяки організа- ції „Крафт дурх Фрайде“ прибирає на інтенсив- ності, то на господарському полі поводяться з обережністю. Вже у передвоєнних часах жит- тєвий стандарт у Німеччині був вищий від того в Австрії. Підмас Дольфуса та Шушніга ця ріж- ниця ще більше загострилася, так що тепер тіль- ки поволі та поступнево можна прямувати до рівноваги. Але й це тільки питання розмірно ко- роткого часу. Перші кроки в тому напрямі — блено вже, викидаючи жидів з торгівлі та про- анслу систематичною санацією великого та ма- лого промислу. Але Гітлер не був би проводир- ем нової Німеччини, якби він не надавав Від- неві особливі завдання у спільнодержавному житті.

Зараз після аншлюсу повстало гасло, що Ві- денє має стати Гамбургом Сходу, себто брамою Великонімеччини на схід, як гамбурський порт на заході. Будучи майже 700 літ столицею габс- бурської держави, та при початку світової війни осередком 50-мільйонної великодержави має Ві- денє в історії німецького народу такі заслуги, такі культурні та монументальні пам'ятники, як їх не має майже ніяке інше німецьке місто. З рі- лі столиці та цісарської резиденції підупав по- воєнний Віденє на ступінь головного міста дріб- ної держави, аж надто великого для тої 6-міль- йонної Австрії. Ось головна причина господар- ського занепаду та небувалого безробіття останніх десяти років. Ніякі про безробіття вже годі говорити. Частинно причинилися до того опорожнені міста жидів, з яких повна четве- ртина вже залишила Австрію, далі пошукання молоді до робочої та військової служби. Нані-

Усім своїм відборцям

Веселих Свят

бажає електротехнічна фірма

„Е = КОМП“

Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

Д-Р ІВАН ТУРИН

Обличчя сучасного Відня.

Хто у березні 1938 р. був на вулицях Відня свідком національно-соціалістичного превороту, той ніколи не забуде того гніву та тої нестер- пної злості, з якою нарід прогнав канцлера Шушніга та його уряд. Кілька днів тривала очі- ківка від остатків чорного режиму та його жи- дівських прихильників. Але рівночасно та вла- стиво вже від першої хвилини злуки Австрії з Німеччиною почалася перебудова на націо- нальний лад. Ця перебудова йшла та йде таким живим темпом, що вже нині, дев'ять місяців влітку, Відень та Австрія має зовсім інакше обличчя. Прагма, політичні події у вересні-жов- тні перервали цю перебудову не менше, як по-

трібний час до вишколу нового, почасти зовсім недосвідченого партійного апарату. Ба цеж пе- реходом іншим, до яких слід і зарахувати н. і. систему комісарів для жидівських підприємств, тимчасові апровізаційні труднощі, зміни в скла- ді закордонної торгівлі, тощо. Все те шезне або вже щезло та лишається нова Австрія чи пак „Остмарк“ Великої Німеччини з новими завдан- нями, з новими функціями та з новими перспек- тивами.

Розуміється, що ніколи не могло бути ціл- ю національного соціалізму лишати в ново- збудованій „Остмарк“ якісьбудь окремішності. В Австрії на 100% почали віддаляти протидер- жавний елемент з усіх галузей публичного жи- ття. Та не зачнені жидівські крамничі, не пере- хрещення великого числа вулиць та площ, не заведення правобічного порядку руху або збіль- шення громадського простору міста Відня є символом нового національно-соціалістичного Відня, а головню лави робучого народу, що у числі від років незнаному пересповнюють всі трамваї та автобуси, їде до праці. Дальшим сим-

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і ШАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає своїм П. Т. Відборцям

КООП. ПЕКАРНЯ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС“,

Львів, ул. Янівська 77.

ІВАН ДЕСЛАВ

Різдво на Рів'єрі.

Давно вже не було на Рів'єрі такого напли- ну людей, як тепер. Місцева преса нараховує кількість цих різдвяних гостей у Ніцці, Каннах, Менті Карло десь понад 100.000 осіб. Можли- во, що це число перебільшене, але вуському ра- зомі гості, панськи Рів'єри вишочені. Остан- ньє холоди ханя лям трохи торкнулися під- да Франції і тепер настала зима, сонячні по- тода з віком віталі, де менікою видно садок з де- ревами майже спалих, жовтих помаранч, куші вишні-жовті мимом, ще далі блакитне, тихе море. Мої приятелі французі кажуть, що навіть тут я відчужено свої національній козлорі. Тільки хазу кілка кілометрів далі яреті сві- тох Аляска, нагадують, що тепер зима.

Всюди ялинки. На вулицях — на промена- дах, в парках, в палатах, в крамничках — ни- щі, бенкетні. В Каннах, у порті зимує багато ма- леньких і великих подвійних до кораблів, ахт і ціла армія з них гарно прибрані ялинками. Остання мода — це ялинка вифарбована в бі- лий сніжок Різдво в Англіях, у маєтку Крос- са була ялинка нагадала мені колишнього шва- бського прадідівського футуристів Марієтті, який писав іст. колоритні малярки — зелені в зар- яві і чорні зроблені з тіста і баклажанів. Ціка — місто вишоченого очима. Я од- ніякий — ялинка прибрала грімички, за- мовляючи на Різдво, що облетіть на місці, та

вишніми. Поруч печиво „бюш“ у формі малого полка, якого вимагає на Різдво французька традиція.

В ресторанах страва мало чим ріжниться від звичайної, та сама слава зула з риби — „буа- бел“, приправлена червоним перцем та часни- ком, птиця, начинена каштанами, зеласина і як лажан у Франції добре вино і поганий десерт. Париж має багато різних чужинських екзо- тичних ресторанів: китайські, еспанські, грецькі, тут на Рів'єрі, майже виключно фран- цузські з італійськими та провансальськими стра- вами.

Українці, як зрештою тепер скрізь, теж є тут. Є невеличка колонія і в Ніцці і в Каннах. Останні події поборили інертність великої ту- тешньої московської колонії, багато осіб з якої величає себе тепер українцями. Яка вартість цих земляків побачимо пізніше! — фактом є лише, що думок генерала Денікіна щодо України вони ніяком не поділяють і на ніяку авантюру проти України не підуть.

Закордонна преса надає друкую статті про українські теми. Поляко характеристику, яку дав нам на сторінках часопису „ЛьОд“ пан Томаш „Українець є українцем, аполітично романтич- ною, бажорою, повною та гордою, що не лю- бить використовувати інших“. Буду різний, ко- ли ці рядки побачить маляр, панове Броді та Феншик. Басіф палатний докато л. Радимир- Романова та його гетьманування скінчилися. Оз- на нарисла-гавета дала йому чудове ім'я: „Пу і другий“, як відомо Пу і перший є директором Мандарько, поставлений Яновією.

Українські ладичі з Братислави слухаю тут

НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК

повучає ШОВКИ і ВОВНИ у величчм виборі
фірма

Адольф АВЕРБАХ

Львів, РИНОК 20. ТЕЛ. 207-54.

звичайно звечір. Якість, залежно від погоди Звичайно початок чути краще, ніж кінець. Го- лос спікера стоїть на місці і стає тихішим. Це свідчить хіба оператора висильної стації, який завжди може ампліфікувати кінець промови. Але і спікер може цього уникнути, наближаю- чись під кінець своєї записі на кілька центи- метрів до мікрофону. Дикція не у всіх одна- кова. Найкращу дикцію має жінка, що балакає звичайно у неділю, їй треба лише побачити, щоб менше хвилювалася, хоч це хвилювання і має свій деякий чар. Спікери СРСРської Укра- їни звичайно балакають поволі, роблять знад- то велику паузу між окремими словами. Україн- ські спікери Братислави балакають, чи пак чи- тають знадто швидко. Коли зареєструвати ра- діоспікера з добром дикцією на кіностріжку (стандартowa швидкість кіностріжки — 24 кадри в секунду, слово пишеться шість-десять кадрів), то поміж окремими словами ясно буде видно один, два кадри того, що називається в кіно- мові — „мочення“. Цього „мочення“ між окремими словами і треба побачити нашим со- сідям разом з найціннішою подякою за їх не- легку і таку для всіх українців приємну працю. Це одна завага. Хочу запропонувати нашим спікерам прийняти гасний англійський радіозв- чай — „Добраніч“. Це дрібниця, але в таких дрібницях повстає культура.

Кінчаю цей допис. Саме я хотів послухати Братиславу і не міг. Чтін все, окрім снів. Про „українську дикцію“ — гарного слова вже Р. Голіа у своїх дописах — про цю „вашу дй- яність“ довідають, замість з „Діла“ та „Нової Свободи“. — Ніцці.

заборони українцям віче-протест проти вигнання населення на „Совітській Україні“ а також молебні за жертви голоду.

Перша інтервенція мала успіх. Не було молебня, не було віча - протесту! А нас окричали „німенцями запрошаними, ірридент-стами!“

Друга інтервенція була рік чи два роки пізніше: той сам „промаляний“ Літвінов звернувся з пропозицією до румунської влади припинити національно й фізично українців. Чи румунська влада дала на себе вплив, не знаємо. Але знаємо, що є кому за нами вступитися. Румунська влада почула аж значно пізніше наслідки цих інтервенцій: при виборах у році 1937-м 50 процент українців голосували на кандидатів „народного фронту“, що по вічах під проводом румунської демократії б'єртерто кричали: „Хай живе Совітська Росія, хай живе Сталін!“ Вони проповідували навіть румунсько-українське братерство у більш-менш такий спосіб: „Наш прапор є жовто-блакитний і румуни мають на своїх прапорах жовто-блакитний колір, ну, а червоний колір румунського стягу, це колір, що нас усіх єдинить!“ (сікл)

Мудрий полк по школі, каже приповідка, а в нас до тої мудрости ще не дійшли: Що кожний тисет українства, це вода на млин комуністів, це робота на більшу хвалу Москви.

ЛІК НА РАНИ: ВИСОКИЙ КОМІСАР ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Новий режим у Румунії пішов крок вперед і дав на рани національних меншин певний лік: Високого Комісара! Озна тільки хіба, що той комісар, хоч і високий, не зробив ще ані кроку до вирішення меншинних справ, не в останній мірі й української меншини.

Була у Високого Комісара й українська делегація. Була в неїх, чому не піти й до високого! І меморандум дала, добре зложено та умотивоване меморандум. Високий Комісар признав, що нам кривда діється, але казав мати терпіння. І наша делегація мала і має терпіння. Дві години делегація, хоч уже і у ніці, стояла у Високого, бо не просив сидати. Одне

ЕЛЕКТРИЧНО-ІНСТАЛЯЦІЙНЕ КОНЦ. ЗАВЕДЕННЯ

Івана Головенка

Станиславів, Собіського 24 (в подвір'ї Нар. Торговлі)
Інсталює: Електричне освітлення, мотори, динамомашини, дзвінки, громоводи, телефони. Веде: Електро-механічний верстат для поправок; спосіб автогенно: кравче й лите залізо, метал і т. п. На провінцію висилає фахових монтерів.

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ.

До віршової будови наших коляд.

Багата віршова література XVII—XVIII ст. не діждалася в нас такого оціну, на який вона заслуговувала б. У широких колах нашої інтелігенції вона майже незнайома. Давній погляд, що мова, вона не знає нічого цікавого, оригінального — треба б було давно вже сказати до архіву. Є це така література, що вже хоч би в історичного погляду варто з нею зазайомитися.

Не ж причина, що до цієї літератури так у нас ставляться, що її не знають?

Може в тому, що автори вірш, вдобільши, аноніми, що збірники цих творів поведруковані в наукових виданнях, якими в нас ніхто ніколи не цікавився, а може в тім, що такий погляд відбивався в нас школа, шкільні підручники, де ця ділянка нашої середньоукраїнської літератури була трактована колись по-малопомірно; новий підручник Возника („Старе українське письменство“), що дає гарні зразки віршової діяльності наших анонімних авторів XVII—XVIII в., авторів, поведрукованих із різних рукописних музейних збірок — маю враження — справи не поправа. Середньо-українську віршу в нас і далі вважають за щось менше вартісне, за щось, що не заслуговує на якусь уважливості, і на неї не звертають уваги, нею зовсім не цікавляться. Не цікавляться її змістом, а вже про форму ніхто й не зачікається. А тимчасом саме формою може привабувати сьогочасного читача середньоукраїнська вірша, може привабувати своєю різноманітністю в мелодію перш за все інтонацією у будові строфу. Не треба ж забувати, що автори вірш були люди, які пройшли теоретичні школи поезії, знали добре закономірності та грешку

Він один...

лекше, що і сам комісар стояв. Обіцяв розглянути меморандум і навіть перевірити на місці. Але справа йде пияво. Високий Комісар скрізь натрапляє на перепони, де тільки не повернеться в українській справі. Скрізь але записані!

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІША МЕНШИНА!

Пан Високий Комісар має рацію. І нам траплялося це не раз за нашого начальства. Зайдеш, чи в міністерство, чи в який уряд, скрізь вам тикають: „Панове, що у нас там діється? Таж по селах іде отверта ірредентистична пропаганда!“

І не раз ми ждали доказів. Витягали нам мапки й ми читали звіти, мало не з кожного села. І не раз доводилося сміятися з усіх тих доказів і плакатів:

Співає хто українську пісню — ірредентист!
Читає українську книжку — ірредентист!
Має бюст Шевченка в хаті — ірредентист!
Має Візд Б. Хмельницького — ірредентист!
Грають артисти-аматори в національних строях на сцені — це українське військове козаци!
Зелено-жовтий (навіть не блакитно-жовтий) пояс, або стрічка — ірредентист, церковний хор, футбольні дружини — все це ірредентисти. А крім того скільки видумок і наклепів, так і

з нього можна чорта зробити. Може хто з шкільних читачів і сміється, та всім тим, що на них доноси робляться не до сміху!

І не раз чоловік себе питає: „Новже не падеться в Румунії державний муж, може ним бути і Високий Комісар, щоб прочитав усі ті нісенітничі про ірредентизм та сказав: скласти їх на костир, щоб колись з такої „ірредентист“ копі не сміялись!“

Та ж кожний тямущий чоловік розуміє, що серед даних обставин вся та „ірредентист“ та всяка інша політична політичний нонсенс, доки вона звернена проти Совітської Росії.

Українська меншина „нельюальна“. Чим же вона має проявити свою льюальність? Я від кількох років не знаю ніякої чоловічності, щоб у її перших рядах не було української делегації від усіх українських товариств; від „найстар-

Д-р Михайло Дубовий

ордирує у шкірних і венеричних недугах та лікарській косметичній
У ЛЬВОВІ — ВУЛ. КЮСТЮШКА Ч. 4.
Сепаратної медальні.

метрику й польську версифікацію, і все вивчене прикладами до своїх творів. І коли за мажоранічною мовою вірш пропадає не раз їх зміст, і це може відстрашити читача — то цього ніхто не можна сказати про форму, для якої їх автори використовували весь свій хист і все своє знання віршового ремесла.

Те, що ми сказали про віршу взагалі, торкається й коляд — вірш, зв'язаних із Христовим Різдом. Власне тому, що коляди зв'язані з роковим святом Різдва, вони досить рано переходили в народ і багато з них стало народними піснями. Укладачів коляд було багато, і колись коляд було багато. Вказують на це різні співники, що зберегли їх від загину. Переглядаючи ті збірники, що їх поведруковували дослідники нашої вірш (шпр., Возник), ми мусимо ствердити, що багато коляд так і позадлилося у збірниках, і вони не ввійшли в „Богогласника“ (з кінця XVIII ст.), ні не переходили в народ. Ще більше. Навіть деякі з них, що їх умістив видавець „Богогласника“ в 1790 р., і що їх потім передрукували в пізніших виданнях „Богогласника“, приймалися в народі, дарма що поміщені в цих виданнях вони вважалися їх поширення. Хто тепер співає в нас такі коляди, як: „Всі вийши купити ялин“, „Лихуюше козиріювати дівка“, „Сайга буди во яничий Бог“, „Страні асето Сайга сине“, „О, предвечний Боже, хто іречи може“, „Возславий над сонце во вертеп“, „Риш нам, о Маріє? Таксамо дуже різко почуєте тепер такі коляди, як „Дайт милосердя“, „Стань Давиде, а гусаками“, — а обидві коляди й досі фігурують по т. зв. „кантичках“, і всі ці загалом коляди з лютими пометами видали „Богогласника“ в 1790 р.

Чим це пояснити?

Міркуємо, що закономірною причиною цього — штудерність форми цих колядок, форми,

дуже вже далекою від народних ритмів, і далі — зв'язаною з нею мелодією. Не треба ж забувати, що укладачі слів до коляд були водночас і укладачами музики до них, були композиторами, що достроювали до форми музику. Коли музика була для народного вуха складна, тяжкувата, штудерна, то й коляда приймалася тут, а далі — попадала в забуття.

Цікаво, що видавець „Богогласника“ з 1790 року, друкуючи на самому початку збірника „Піснь на Рождество Ісуса Христового“, поділяв їх на дві частини. В першій помістив такі, що, на їх погляд, придатні були для звичайного громадянства (14 коляд), у другій — „Імня піснь змісто небогоугодних обичних коляд пр о с т ш и м п і в ц е м (простим співом) споживати“. Що ці „небогоугодні обичні коляди“ не були — колядками, це — воно! їх помістив була автор і з ужитку штучні коляди, складені простим, більш-менш народним ритмом і мелодією, з помічених у цій другій частині „Піснь“ приймалися з 9 — 6 коляд, їх і досі співають: „Дивна покая“, „Предвечний, родився под літ“, „Дар юні пребогатай“, „Новая радість світу єв лавина“, „Нова радість стала“, „Нині, Адам, новеселення“, А з 14 „небогославних“ коляд першої частини „Богогласника“ зберегла народна пам'ять скрізь тільки 4: „Не плач, Радхиле“, „Небо і земля“, „Вселенная веселится“, „Христос родився“, 2: „Бог заступ“, „Вийди Бог“ співають, болячі на західних етнографічних землях, не так часто, а всі інші зовсім уже небути. Должен ще треба, що до „Богогласника“ з 1790 р. (та й пізніших) не ввійшло ще більше коляд, простим, звичайним співом, коляд, теж дивних. Не кажемо вже про загальні вірш, творчі коляди „Бог притіснен“, „Велич пошми нашими колядками, але не ввійшли

Цікаво, що виданий „Богогласник” з 1790 року, друкуючи на самому початку збірника „Пісні на Роджество Ісус Христове”, поділяв їх на дві частини. В першій помістили такі, що, на їх погляд, придатні були для вісних шарів громадянства (14 колад), у другій — лише пісні вмісто небогоугодних обичаїх колад, простішим більш в ароднім ритмім. І дійсно, з поміщених у цій другій частині „Пісень” починаються з 9 — 6 колад, їх і досі співають: „Дивная повинна”, „Предвічний, родився годіти”, „Дар нині пребогатий”, „Нова радість світу ся зявила”, „Нова радість стала”, „Нині, Адам, вознеселися”. А з 14 „Богородицих” колад першої частини „Богогласника” вбереть народня паміть: скарби тільки 1: „Не плач, Радиле”, „Небо і землі”, „Вселенная веселися”, „Христос родився”, 2: „Бог натуру”, „Вилі Бог” співають, боляй на західних етнографічних землях, не так часто, а всі нині колом уже забулі. Додати ще треба, що до „Богогласника” в 1790 р. (я є пізніших) не ввійшло ще більше колад, простішим пісцем служачих, колад, тек давніх. Не маємо вже про загальну візнову, чоловічу коладу „Бог предвічний”, першу поміж нашими коладами, але не ввійшли

них" до наймолодших. Мені здається, що ні-
одна держава на світі не має львівської
і білоруської меншини, як українська
в Румунії.

РУМУНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ТРАГЕДІЯ

Не можна навіть відповісти на запитання
боротьби, що її держава мусіла ввести в „За-
лізної Гвардії". Державна рація вимагала
приняти цей рух, хоч убили й жерти, може
і не в найгірших з огляду на закордонне ста-
новище мусіла держава влада поступити без-
пардонно.

Українська меншина стояла оподалік цієї
боротьби румунської держави розпорядки.

Спроба вмістити українців у змови і аген-
тату „Залізної Гвардії" не вдалася. Молодих
з українськими іменами, це були саме тих укра-
їнських перекладачів, що давно адекларували
себе румуними. Деякі зокрема й імена позначилися!

ФРОНТ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

У Румунії повстала єдина румунська полі-
тична партія: Фронт Національного Відроджен-

ня. Навітерелки вступають сюди всі знатніші
політичні мужі, крім тих старих партій-
них провідників, як Братіні, Маніа Мігалаке,
тощо. Питання, як поставило себе це нове по-
літичне тіло до національних меншин?

Міністр Калінеску запевнив уже німецьку
меншину, що членів національних меншин не
будуть спонукати вступати до НФВ.

І ми українці, думаємо, що нова політична
організація, що хоче відродження Румунії не
вступить у співзвуччя з старими партіями
і приступить негайно до вирішення національ-
них меншин, у тім числі й української менши-
ни. Вони загрозили і продовжували дотепер
решної політики, це робота на члени комуні-
стичної Росії, що через своїх агентів знов по-
чинає закладати свої сіті між українським наро-
дом у Румунії.

Знаю одного журналіста - ветерана, що як
деякі алазани читачі прируть його до стіни,
чому він того й того не написав, збуває їх у
той спосіб: „Читайте між рядками".

РАТЛЯНИ, УБРАННЯ, ФУТРА
Повшехни Склад Одзєжи

з найліпших бельських матеріалів першо-
рядно виконані **ЛВІВ**
порукає **Пасаж Миколая**

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

Чотири розмови.

ІНТЕРВ'Ю З ПАНОМ МІНІСТРОМ ЮЛІЄМ РЕВАЄМ.

В театрі на виставі оперети Миколи Чир-
ського „Місяць і зоря" зайшов я до ложі па-
на міністра Юліяна Реває.

— Юлію, мені від тебе належить аоло-
тий ордер.

— За що?

— Знаюся вже давно, а я, українець, ще
ні разу не був у тебе на аудієнції і ще ні разу

не просив у тебе ніякої протекції. Чи це не ви-
дається тобі дивним?

— Коли ще хоч рік витримаєш, щоб не
приходити на ніяку аудієнцію і нічого не про-
сити — дістанеш золоту медаль.

— На жаль, не витримаю. Дивись, ось лист
з редакції „Діла", просять, щоб я між іншим
і з тобою списав інтерв'ю. Знаєш, наші україн-
ські редактори нападають перед кожними свя-
тами, щоб їм написати коротко, недовго, ви-
разно, ясно, цікаво і — що найважливі-
ше — за дури. За це все обіцяють — відча-
ність. Частинною тієї відчуженості я й тебе при-
крашу.

— Дякую за цей великий, почесний дар.

— Дозволь, що такий тут у театрі зачу-
ти інтерв'ю. Знаю, що в тебе дуже мало часу. І в ме-
не його дуже мало.

— Я замучений ним, цілий день в уряді, а
тепер до театру спізнання. Що хочеш знати?

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

бажач своїм постійним Вп. Гостям

Ресторан

БІЗАНЦІ І ПІКАВС

Львів, Ринок 17.

Лікар ларинголог

Ілярій Федейко

орд. від 10—12 і 3—5 попол.

ЛВІВ, УЛ. ЗЕМЛЯКОВСЬКОГО Ч. 2
120 (бічна площі Юра), тел. 297-62.

туди так, як ось „Согласно співайте", або „Воз-
веселимся всі купно ним" — загально відомі й
улюблені поміж нашим народом. Вони теж мина-
ють походження, теж вийшли з тих самих код,
що й ті коляди, що найбільше своє місце в „Бого-
гласнику", подібноються по різних збірниках на-
ших старовинних пісень та рукописних „ханти-
ках". А те, що ввійшло в „Богородицьких"
саме ті, що їх називали, мав свою причину теж
у їх складі, а їх легкі віршовані форми для
народного вуха доступні.

І тут саме приходимо до віршованої будови
тих коляд, що стали вже тепер народним до-
бром.

Переходячи треба згорні зазначити, що наш
ввійд розуміє коладу як пісню веселу, пісню
радісну, пісню, звязану нервом із християнським
вертепом, „героїзм" і т. д., що її неодмінно
складовою частиною повинна бути навіть і та-
ке п'є. Тимто склади і в прикметні для ритму
деяких коляд. Зазначається знову трьома
складами, що часто помічаються чи в цілій
коляді („Согласно співайте"), чи в прозаїчних
частинках її, зокрема на кімці строфи (строфова
будова колад — характерна), чи на кімці
вірша (пор. „Прелюдний родився", „Возвесе-
лімся", „Христос родився" і т. д.). Така скла-
ність відзначається в ритмах рефренів прозаїч-
них колад (пор. рефрен до колади „Небо і зе-
мля", або до колади „Бог ся радив"), або й
у повторюванні останніх складів багатьох слів
 („Тако багато мовили, ра-мо-ма", в коляді
„Бог натуру") або просто наслідування голосу
струментів, потрібних до співу коладок (пор.
ра-ра-ра, тра-тра-тра, га-га-га, і т. д., в
той самій коляді) і далі — такою Тимто, я вір-
кую, що в нас не з дріб розуміння колад ар-
тистично, сповнова, кождо „Величчя, велич-
ня", кождо, злого, восьми-складовим, кождо-
клям, скільки мити! Всі нашого співу цілі

коляди можна набратися меланхолійного смут-
ку, а про ніяку веселість, до якої колядка кли-
че веселити, бо „од Діви родився Бог", не мо-
же бути й мови.

В нас загально поширена думка, що серед-
ньоукраїнська вірша має складовий характер у
будові вірша, себто, що це вірші сідябічні,
складені за польськими зразками. Воно правда,
загалом беручи. Але ж бо й наша народна поезія
теж збудована на числі складів, хоч має
прикметні для неї пересічки (цезури) та постій-
ний наголос, зазвичай із пересічкою та кінцем
вірша. Через те не можна цього погляду уза-
гальнювати, не можна прикладати його до всіх
віршів, і зокрема до колад. Правда, двоіршова
строфа таких колад, як: „Новая радість", або
„Бог ся радив" (без рефрену), чи „Небо і зе-
мля" (без рефрену), виявляє виразно польський
вплив — одиницискладовий вірш із пересіч-
кою після п'ятого складу, себто (5) + (6) —
але ж строфи інших колад, які приймалися в на-
роді і стали дуже популярні, виразно араджують
у будові вірша народні ритми. Зокрема не важко
дослідити колядковий ритм у цілій
коляді „Возвеселимся всі купно ним", при чому
останній рядок строфи доповнений трьома са-
мостійними складами (пор. Віл утішайтесь — на
землі). Цікаво, що на зразок будови коладки, де
часто друга частина коладкового ритму (5+5)
повторяється у першій половині наступного
рядка — у цій коляді нову строфу почина-
ють останні слова попередньої строфи, пор.

Величчя величчя всі купно ним:
Христос родився в явилі ангелів;
Прийшли всім нам радість і мир;
Всі утішайтесь — на землі.
Всі утішайтесь на землі радію,
Хвалу величчя Бог приносить.

ВОВНИ
ШОВКИ
ПОЛОТНА
КОВДРН
КОЦИ
порукає українська блявнина
„МАНУФАКТУРА"
ЛВІВ, пл. КАПУЛЬНА Ч. 3.

— Не хочу тобі ставити питання про полі-
тику, про будову шаяків, про економічні від-
носини і так далі і так далі, бо про ці всі па-
тання тебе вже випитали всі редактори. Я хо-
тів би з тобою поговорити про такі речі, про
які тебе ще ніхто не питався.

— Це буде добре.

В цій хвилині піднесли куртину, розмови
ми перервали, я тільки запитався:

— Завтра зайшов би я до тебе, тільки, щоб
той Цербер — твій секретар — мене ското пу-
стив до тебе, бо вір мені, що в мене нема часу.

— Прийди в свій вечір до бюро, я
кого там вже не буде, поговоримо собі.

— На другий день я виявився я перед шо-
стою, чекав до дев'ятої — були важні наради у
справі доставки кукурудзи. Не дочекався. На
третій день рано чекав перед восьмою перед
хатою пана міністра. Вкінці спитав я поліца-
чи пан міністр уже вийшов до бюро і довідав-
ся, що він перед восьмою вийшов з бюро. Я ви-
біг до його бюро і довідався, що він вийшов до
Севлюша. Вечором знову не застав, а що ми,
панове з редакції, хочете мати інтерв'ю на Ри-
дло, а не на Великдень, пересилаю те, що маю.

Цей міністр вічно в праці і велика штука
його зловити на приватну розмову.

У ПАНА ПРЕМ'ЄРА О. Д-РА АВГУСТИНА ВОЛОШИНА.

Як я зайшов до пана прем'єра О. д-ра Во-
лошина, не пишу, це було описане вже в кіль-
кох розмовах. Пан прем'єр сидів при своїх

Показаному, з ноба даному.

Которий світ згод — дасує.

Которий світ згод — дасує.

і т. д.

Такі доповнення трьома складами (схемою
ми) бачимо і в інших колядах (не шось, як
рефрен у колядах, пор. „Ой, дай Боже"), а
відзначається коладковий ритм. Візьмемо
дуже популярну коладу (не треба думати, що
вона кінце складена за польським зразком,
навпаки, наголоси в польській коляді „Pole-
nie byla" аказує на український вплив), як: „Хри-
стос родився", де в другому, четвертому, шостому
й останньому рядку бачимо такі доповне-
ня коладкового ритму:

Христос родився, Бог зявився
Во-вфлавії — ангелів
В стаїні убогій, в явилі ангелів
Величчя — всім нам
— — — — —
Бог і Творець — зявився —
— — — — —
І от робота — зявився.

Правда, можна б ці три складки, адже в
теорію акції С. Смольського, який
за коладковий з дозвоним й шодом
ритм, але ж цьому протиставляється ритм, який
і восьмий рядок, де виступають склади
створили ритм:

Ангелів — — — — —
— — — — —
Христос — — — — —
Христос — — — — —

Правда, в інших колядах можна бачити
інший привітний ритм, зокрема в коляді
коладного ритму, зокрема в коляді
колад (7 і 10 рядки). Візьмемо, на при-
клад коладу: „Нині, Адам", що її складає

ВСІМ НАШИМ ВИСОКОДОСТОЙНИМ ВІДБОРЦЯМ БАЖАЄМО З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ ЯК НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ.

Фабрика пасти „Елегант“

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА У ЛЬВОВІ
КОРДЕНЬКОГО 51.

Юрку й ласкаво усміхнувся, витаючись зі мною. Я показав лист від редакції „Діла“ і згадав, у якій справі прихоложу. Пан прем'єр знову усміхнувся.

— Що бажаєте знати?

— Не хочу чути ні про політику, ні про торгівлю, ні про ніяку іншу державну справу. Про ці всі справи пишуть у кожному інтерв'ю з вами, пане прем'єре. Я поставив би вам перше питання: Як ваше здоров'я? Подивляю вашу енергію і велику охоту до праці.

— Із охотою до праці — то воно так стоїть. Згадуйте, як Достоевський описує, яким способом карали в'язнів на Сибірі — казали їм носити пісок з місця на місце, описав ж знову назад. Така безцінна праця мучила й виснажувала ув'язнених. Моя нинішня праця така, про яку я в молодих літах і не снів ніколи. Згадуйте мене, що я ціле життя працював на полі шкільництва, а це тому, бо я завжди вірив, що український нарід такий самий, як і інші європейські народи, високо культурний, інтелектуальний, спосібний і тільки ярмо йому наложене робить його апатичним, тільки чужі кайдани зв'язали його й не дають йому можливостей розвинути всю свою енергію, всі свої спосібності. Тепер — як Куліш каже — Господь Всевисшій розв'язав нам руки і ми творимо самі своє життя. І саме ця свідомість дає мені, пан усім запав, охоту і силу переносити всі труднощі й невгоди.

— І ви, пане прем'єре, як молодий юнак стоїте при праці.

— Німець каже: Міт дем Амт комит Фер-

штанд, а я додав би: комит Крафт, Бегайстерунг унд Ферштанд.

Дозвольте, пане прем'єре, щоб я поставив вам ще одне питання. Як то було з вашим вином, як то ви його перевозили?

— Про яке це вино ви мене питаєте?

— У своєму селі, як тут називають „бірку“, мали ви красну винницю, біля токайських гір, біля Шаторальуйгеї. Вино з тієї виниці було красне! Неодноразово у вашому домі в Селешці любувався смаком того вина.

— І ви алали по моїх виницях у Селешці? — говорив пан прем'єр, усміхаючись.

— Лазив, тому й питаю тепер, як ви, пане прем'єре, перевезли це вино до Хусту? Чув я іменню, що мали ви якийсь непорозуміння при тому. Кілька гектолітрів вам пропало в часі дороги...

Пан прем'єр махнув тільки рукою.

І про це хочете писати?

— Зближаються свята, чому не має неодноразово потекти слінка ротом? Ви вивезли це вино найперше з Селешки до Ужгороду? При тому...

Пан прем'єр усміхнувся і сміючись додав:

— При тому одна бочка — казали — скотилася з авто, розбилася і пропала...

— А в ній було?

— Щось три гекто. Це все дійшло до Ужгороду, бо ми були певні, що Ужгород лишиться наш. В Ужгороді був я зайнятий державними ділами і про вино не дбав, в останній хвилині, як уже маляр входили до Ужгороду, три вантажні авто вивезли це вино до Невизького, а з Невизького пізніше до Хусту. При тому одна бочка токайського знов мабуть скотилася з авто і пропала... Знову три гекто: Але це все пусте. Щоб наші державні діла йшли добре! Щоб були ми здорові, багачко і добре працювали!

Я розпрощався й відходив. Пан прем'єр додав:

Напишіть, що всім землякам на всіх українських землях бажано того, що є найвищим туземним добром кожного народу і тим самим і нашого українського.

ІНТЕРВ'Ю З НАЧАЛЬНИКОМ МІНІСТЕРСТВА ШКІЛЬНИЦТВА ПАНОМ ШТЕФАНОМ.

Я зайшов до свого шефа, начальника Міністерства Шкільництва, пана Штефана і провів інтерв'ю для „Діла“.

— В мене вже був кореспондент одного українського часопису, я подав йому подрібні дані про наше шкільництво. Цю саму статистику переняв і один німецький кореспондент. Що тепер вам подати?

СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ

В. ТОМОЧКО

ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 58А.

виробляє спальні, їдальні, мужеські кімнати вже від 550.— зод. — дає теж на нескладі сплати.

— Коли ви, пане начальнику, вже подали подрібну статистику, то я її не беру. Обмежуйте до загального образу нашого шкільництва. Що скажете, пане начальнику, про наше народне шкільництво?

— Наше народне шкільництво розвивається правильно, воно потерпіло ще найменше потрясень внаслідок евакуації. Про це шкільництво хіба те можна замітити, що воно за загального режіму називалося „карпаторуське“, в ньому штучно підтримували „руського“ духа, однак тепер, коли ці підтримувачі шезли, шезало й це „карпаторуське“ шкільництво, а істнує чиста українська школа, українська мова, з українським правомислом.

Це знаєте самі. З гімназіями в першій хвилині по евакуації стояла справа гірше. Всі гімназії, крім Хусту, евакуовані, для них треба було шукати нових приміщень, треба теж було їх доповнити новими силами на місці тих, які залишилися в Мадярщині. Це саме відноситься й до учительських семінарій та до торговельної академії, яка була в Мукачеві. Ці всі школи нині вже приміщені, вписи переведені, наука йде правильно. Гімназія з Ужгороду тепер у Перечині, з Мукачева частина у Сваляві, частина в Рахові, гімназія оо. Василя, яка була в Ужгороді, тепер у Великому Бичкові, гімназія з Берегова тепер у Білках. Обидві семінарії з Уж-

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

всім своїм Високостойним Гостям шле щирий привіт

ПЕРШОРЯДНИЙ РЕСТОРАН

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ.

Проф. Д-р АДАМ ГРУЦА

ордижує тепер

Ліндого 1 (пр. Сенкевича).

іака комбінованим колядковим і козачковим ритмом (5. й 6. та 7. й 8. рядок):

Ніби, Адаме, вознесений,
Вам, приміть, од снів отримав
(ні) бо, де-сте чимали,
Із тежестію ошкідли —
Ніби в Пашин предібрали:
В Вафломі малом дорі
Розшир, широк:
Ому парі ласот дорі:
Злато широк, широк, широк
Од воєток — рока пророк.

Та чи сик, чи так, одне ясно — безперечний вплив колядок у будові вірша тих „небогоутоних обичних коляд“, і виявляється цей вплив колядковим віршем. Комбінація з іншим народним ритмом дуже доречі, вона цілій строфі надає мистецькості. Бувають комбінації колядкового ритму ще й із іншим народним. Ось, н. пр., у коляді „Не плач, Рахиле“, де строфа складається з 12 рядків, перші чотири рядки, строфи мають колядковий вірш, пор.

Не плач, Рахиле, кри чала пілі:
Не умирати, но пробивати.
Кривили снів, в ошкідли ошкідли,
Ко Богу Сину снів на причини

— а решта 8 рядків має віршований шестискладовий народний вірш (пор. у Шевченка — „Запала в долині червона калина“):

Не плач на широк,
Вам, що ласот,
Кри розширши,
Широк убогому —
Тим бо умир,
Пашини як пілі,
За живота отримав
Прішши широк.

Ще більшої мистецькості додають усім колядкам, зложеним хоч тільки колядковим віршем, хоч комбінованим — шаровані рими, а то й з двох віршованих рима (пор. Пашин — предібрали, подіся — явися! Рахиле — пілі, Сину —

причину і т. д.), чого в народній поезії з такими ритмами не буває.

Знайомим із народними піснями, з їх ритмами, вочім не важко відчути народню будову строф у колядах: „Дивна новина“ та „Нова радість стала“. Будова ця в цілому (з поодиноких рядках, римами) відповідає віршовій народній пісн:

Од, у полі жито
Козачки обито:
В чотирь полі край дороги
Козаченька обито.

Строфа ця, як відомо, складається з першої частини з двох шестискладових віршів, римованих парованими римами, скомбінованих із колодийковим ритмом (8+6), при чому цей колодийковий вірш римуються з обома першими рядками. Для порівняння подімо перші строфи обох коляд (як вони записані в „Богогласнику“ з 1790 р.):

Дивна новина:
Ніби Діла Сина
Породила в Вафломі
Марія Сина.

Нова радість стала,
Як не бачила:
Над вертепом ошкідли жито
Синімо ошкідла.

Різні комбінації різних народних ритмів легко скопити в коляді „Предвічаний родився піліт“, де в першому і другому рядку п'ятирішньої строфи бачимо передічку пісн третього складу, а далі йде шестискладовий народний ритм, у третьому й четвертому рядку знову віршований козачковий (семискладовий) вірш, а остаточно тринадцатого закінчення, пор.

Прішши широк, широк, широк,
Хочиме й широк широк,

Да що од тих вознеси
І во світу ошкідли
Заблудили.

Те саме торкається коляди „Рин нам, о, Маріє“, що поміщена у другій частині „Богогласника“ з 1790. р., а що тепер уже загинула:

Рин нам, о, Маріє,
Чо воль туди сі:
Не радимо отримав,
Бого хотіли широк
І, рідивши, подіся
Бого в воєток широк.

Перші два рядки — шестискладовий народний ритм; останній — звичайна колодийка, де в третьому рядку (як це буває в таких народних ритмах) віршований один склад.

Неважко відчути народні комбіновані ритми в коляді:

Дар ширі пробивати
Со широк широк —
Ніби широк широк
На широк ошкідли — — —

в коляді, яка теж до нас дійшла, і яка теж записана до „простішим піснем служажих“.

Із усього цього, міркуємо, виходить ясно, чому з такого великого числа коляд, яке викладають нам різні збірники побожних пісень, між ними і різних, нарід перебрав саме ті, що своїм складом підходили до народнього віршового духа. Інших пісень ми не торкаємось. Зазначимо тільки, що й „Богогласник“ має дуже багато. Але ж дуже мало з них засвоїв собі нарід, бо уклад їх був надто штучний. Ми самі з складом того, як багато нових побожних, церковних пісень, ширі коляд, астерго вже по-робилиш широкі, бо укладені вони від народній ритм.

ВСІМ НАШИМ ВИСОКОДОСТОЙНИМ ВІДБОРЦЯМ БАЖАЄМО З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ ЯК НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ.

Фабрика пасти „Елегант“

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА У ЛЬВОВІ
КОРДЕЦЬКОГО 51.

...у Хусту в ласкаво усміхнувся, витягуючись зі свого. Я показав лист від редакції „Діла“ і згадав, у якій справі приходжу. Пан прем'єр знову усміхнувся.

— Що бажаєте знати?

— Не хочу чути ні про політику, ні про торговлю, ні про ніяку іншу державну справу. Про ці всі справи пишуть у кожному інтерв'ю з вами, пане прем'єре. Я поставив би вам перше питання: Як ваше здоров'я? Подивляю вашу енергію і велику охоту до праці.

— Із охотою до праці — то воно так стоїть. Знаєте, як Достоевський описує, яким способом карали арештантів на Сибірі — казали їм носити пісок з місця на місце, описав ж знову казав. Така безцінна праця мучила я виснажувала ув'язнених. Моя нинішня праця така, про яку я в молодих літах і не снив ніколи. Знаєте мене, що я ціле життя працював на полі шкільництва, а це тому, бо я завжди вірив, що український наріз такий самий, як і інші європейські народи, високо культурний, інтелектуальний, спосібний і тільки ярмо йому надовго робить його апатичним, тільки чужі кайдани зв'язали його й не дають йому можливості розвинути всю свою енергію, всі свої спосібності. Тепер — як Куліш каже — Господь звільнив розв'язав нам руки і ми творимо своє життя. І саме ця свідомість дає мені, пан усім завдя, охоту і силу перенести всі труднощі й невгоди.

— І ви, пане прем'єре, як молодий юнак стоїте при праці.

— Німечка каже: Мит дем Амт комит Фер-

штанд, а я додав би: комит Крафт, Бегайстерунг інд Ферштанд.

Дозвольте, пане прем'єре, щоб я поставив вам ще одне питання. Як то було з вашим вином, як то ви його перевозили?

— Про яке це вино ви мене питаєте?

— У своєму селі, як тут називають „біртку“, мали ви красну винницю, біля токайських гір, біля Шаторальугелі. Вино з тієї виниці було красне! Неодноразово у вашому домі в Селешці любивався смаком того вина.

— І ви лаяли по моїх привиннях у Селешці! — говорив пан прем'єр, усміхаючись.

— Лаяли, тому й питаю тепер, як ви, пане прем'єре, перевезли це вино до Хусту? Чув я іменню, що мали ви якісь непорозуміння при тому. Кілька гектолітрів вам пропало в часі дороги...

Пан прем'єр махнув тільки рукою.

І про це хочете писати?

— Зближаються свята, чому не має неодноразово землякові потекти слінка ротом? Ви вивезли це вино найперше з Селешки до Ужгороду? При тому...

Пан прем'єр сміявся і сміючись додав:

— При тому одна бочка — казали — скотилася з авта, розбилася і пропала...

— А в ній було?

— Щось три гекто. Це все доїхало до Ужгороду, бо ми були певні, що Ужгород лишиться наш. В Ужгороді був я зайнятий державними ділами і про вино не дбав, в останній хвилині, як уже маляр виходив до Ужгороду, три вантажні авта вивезли це вино до Невизького, а з Невизького пізніше до Хусту. При тому одна бочка токайського знов мабуть скотилася з авта і пропала... Знову три гекто: Але це все пусте. Щоб наші державні діла йшли добре! Щоб були ми здорові, багачко і добре працювали!

Я розпрощався й відходив. Пан прем'єр додав:

Напишіть, що всім землякам на всіх українських землях бажано того, що є найвищим туземним добром кожного народу і тимсамим і нашого українського.

ІНТЕРВ'Ю З НАЧАЛЬНИКОМ МІНІСТЕРСТВА ШКІЛЬНИЦТВА ПАНОМ ШТЕФАНОМ.

Я зайшов до свого шефа, начальника Міністерства Шкільництва, пана Штефана і просив інтерв'ю для „Діла“.

— В мене вже був кореспондент одного українського часопису, я подав йому подрібні лати про наше шкільництво. Цю саму статистику переняв і один німецький кореспондент. Що тепер вам подати?

СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ

В. ТОМОЧКО

Львів, Потоцького 58а.

виробляє спальні, їдальні, мужеські кімнати вже від 650.— зол. — дає теж на нехвалі солати.

— Коли ви, пане начальнику, вже подали подрібну статистику, то я її не беру. Обмежусь до загального образу нашого шкільництва. Що скажете, пане начальнику, про наше народне шкільництво?

— Наше народне шкільництво розвивається правильно, воно потерпіло ще найменше потрясень внаслідок евакуації. Про це шкільництво хіба те можна зазначити, що воно за давнього режиму називалося „карпаторуське“, в ньому штучно підтримували „руського“ духа, однак тепер, коли ці підтримувачі щезли, щезло й це „карпаторуське“ шкільництво, а істнує чиста українська школа, українська мова, а українським правомислом.

Це знаєте самі. З гімназіями в першій хвилині по евакуації стояла справа гірше. Всі гімназії, крім Хусту, евакуовані, для них треба було шукати нових приміщень, треба теж було їх доповнити новими силами на місці тих, які залишилися в Мадящині. Це саме відноситься й до учительських семінарій та до торговельної академії, яка була в Мукачеві. Ці всі школи нині вже приміщені, списи переведені, наука йде правильно. Гімназія з Ужгороду тепер у Перемішлі, з Мукачева частина у Сваляві, частина в Рахові, гімназія оо. Василіян, яка була в Ужгороді, тепер у Великому Бичкові, гімназія з Берегова тепер у Білачі. Обидві семінарії з Уж-

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
всім своїм Високодостойним Гостям шає
ширий привіт

ПЕРШОРЯДНИЙ РЕСТОРАН

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ.

Проф. Д-р АДАМ ГРУЦА

ордикує тепер

Ліндого 1 (пр. Сенкевича).

...а комбінованим колядковим і козачковим ритмом (5, 6, та 7, 8, рядок):

Наші, Адам, козачковий,
Бого, пророк, од сина отримав,
Оно Бог, що-от виказав,
І вказав нам шлях —
Наші з Панами предібрали,
В Вафремі малим домом
Родили, жили,
Бог нас востатє дарує,
Завжди щиро, дивно, мудро
Од нас — рече пророк.

Та чи так, чи так, одне ясне — безперечний наш колядок у будній вірша тих „небогоугодних обличчях козач“, і виявляється цей вплив козачковим віршем. Комбінація з іншим народним ритмом дуже доречна, вона цілій строфі наповнює мистецтвом. Бувають комбінації козачкового ритму ще й з іншим народним. Ось, н. пр., коляда „Не плач, Рахиле“, де строфа складається з 12 рядків, перші чотири рядки, строфи козачковий вірш, пор.

Не плач, Рахиле, про чала піле:
На умилел, не приймалел,
Красили сина в новий светилел.
Ко Богу Сину сече за причину

...а решта 8 рядків має відомий шестискладовий народний вірш (пор. у Шевченка — „Завали в долині червона казани“):

Не плач, Рахиле,
Бог нас востатє дарує,
Завжди щиро, дивно, мудро
Од нас — рече пророк.

Цією комбінацією досягають усім козачковим, хоч тільки козачковим віршем, комбінованим — провадять ритм, а то й внутрішній ритм (пор. Пана — предібрали, родили — жили, Рахиле — плач, Сину —

причину і т. д.), чого в народній поезії з такими ритмами не буває.

Знайомим із народними піснями, з їх ритмами, зовсім не важко відчувати народню будову строф у колядах: „Дивна новина“ та „Нова радість стала“. Будова ця в пілому (в поодиноких рядках, римами) відповідає відомій народній пісні:

Од, у полі жито
Козачками обито:
В чотирі полі край дороги
Козачками обито.

Строфа ця, як відомо, складається з першої частини з двох шестискладових віршів, римованих паровими римами, екзотичованих із коломийковим ритмом (8+6), при чому ця коломийковий вірш римуються з обома першими рядками. Для порівняння подаємо перші строфи обох коляд (як вони записані в „Богогласнику“ з 1790 р.):

Дивна новина:
Наш Дав Сина
Породили в Вафремі
Марія бділа.

Нова радість стала,
Як не била:
Над вертепом сиділа мати
Світло задала.

Різні комбінації різних народних ритмів легко схопити в коляді „Предвічний родився від аїти“, де в першому і другому рядку п'ятигіршової строфи бачимо вересітку після третього складу, а далі й шестискладовий народний ритм, у третьому й четвертому рядку чути віршаний козачковий (семискладовий) вірш, а в останньому шестискладовий закінчення, пор.

Предвічний від родився від аїти
Христос, Н. змалю прохотіти,

Да нас од тия волюди
І до сату привіт
Забудує.

Те саме торкається коляди „Рим нам, о, Маріє“, що поміщена у другій частині „Богогласника“ з 1790 р., а що тепер уже загинула:

Рим нам, о, Маріє,
Что сать тудо сія:
Не радлаш отропа,
Бог хотіла вилетіла
І, рідивши, подала
Бог а вдала світотла.

Перші два рядки — шестискладовий народний ритм; останні — завичайна коломийка, де в третьому рядку (як це буває в таких народних ритмах) віршаний один склад.

Неважко відчувати народні комбіновані ритми в коляді:

Дар іти предобаті
Со шобот пріде —
Яко пали заплотан
Іа шобот бділа — — —

...а коляді, яка теж до нас дійшла, і яка теж записана до „простішим лівцем служажих“.

Із усього цього, міркуємо, виходить ясно, чому в такого великого числа коляд, яке виявляють нам різні збірники побожних пісень, між ними і різдвяних, наріз перебрав саме ті, що саме складом відносяться до народнього віршового духа. Інших пісень ми не торкаємось. Зазначимо тільки, що їх „Богогласник“ має дуже багато. Але ж дуже мало з них засвоїв собі наріз, бо укаж їх був надто штучний. Ми самі свідками того, як багато іваних побожних, церковних пісень, навіть коляд, астигло вже поробитись народним, бо укладені вони від народні ритми.

Краще завтра через ощадність!

Комунальна Каса Ощадності міста Станиславова

У СТАНИСЛАВОВІ ВУЛ. П. О. В. 14

Є ДО ВАШИХ ПОСЛУГ.

РІК ОСНУВАННЯ 1876. ВКЛАДКИ ВІД 1 ЗОЛ.
НА 4 і пів проц. РІЧНО. КРЕДИТИ НА ДОГІД-
НИХ УМОВИНАХ.

городу і семінарія з Мукачова тепер злучені у Славуті. Торговельна академія тепер у Славуті.

— Як є з учнями? — спитав я.

— Це виєте самі. Білава частина учнів перейшла разом з кінцею владою, частина лишилася на відступленні малярем території. Щойно коли міністерство шкіл оголосило, що наша влада не буде приймавати свідомі з маляремські школи, родичі почали переносити дітей з маляремської на нашу територію. Ми не приймаємо усіх.

— Чи не згадати ще про чеські школи?

— Згадайте про них. Вони були заложені й по наших селах. Як ми тепер перевели статистику, показалося, що до чеських шкіл ходило тільки 22 при. чеських дітей, а решта — це були жиди; коли ж настала наша влада, чеське шкільництво само від себе перестало існувати.

І ми дістали рішення того гарні будинки, в яких можемо примістити тепер наші єврейські школи. І наша міністерство має кірсно приміщення в такій покійній чеській школі.

— дякую я.

— Може б ще згадати про наші плани у прибудовності? — запитав нас начальник.

— Пам'ятаю, числіся з тим, що й перед Великоднем Святими змирилися до мене, щоб я знову спілкува з вами інтервю, отже не зустрічався всіх крім відряду, лише по матерію на весну.

В цій хвилині попросив хтось пана начальника зникати справі по телефону. Я вийшов, за дверима усміхнувся.

— Що є? — спитав секретар пана Штефана.

— Василью мій дозвольте, маю готове інтервю. Це вже третє, тому я такий радий.

На святочнім столі

ШИНКА

тільки

з ЦЕНТРОСОЮЗУ

8 власних крамниць
у Львові

ІНТЕРВ'Ю З ПАНЯМИ, ЧЛЕНАМИ ЖІНОЧОГО СОЮЗУ.

Входжу до кав'ярні, коншиней "Корона", тепер "Січової Гостиниці". При довгому столі засіли пані на нараду. Одна з них побачила мене і відвернула голову:

— Пам'ятаю, просимо сидіти! Може знаєте яку велику річ?

Інші пані почали сміятися, я змишувався.

— Велику — ні? Всім торгувати в місті в житті, але величезні презамі не їд. Богу ніколи. Пошто вам великої печі і чому саме від мене її хочете?

— Це тайна.

Але що яким чином це вибачити дозвільте тайну, в небагато днів, в чому діло.

— Це ми хочемо уладити святій вечір січовцями! — промовила одна.

— Іх буде також 200! — каже друга.

— Це в останній раз, а в другій будуть єврейські, старі і нові, тільки єврейські. Іх буде приблизно 150 — каже третя.

— При чому ж тут велика річ? — спитав я.

Тоді довідався я про все. Це єврейському гетто хотіли одні дати до чинного шкільництва, щоб звести 450 єврейських, треба ж великої пе-

чі. Я замітив, що можна дати пекти до пекарня і збутися клопоту.

— Видно відряду, що ви мужчина, який хоче вчити нас, жінок. Думаєте, що ми не були вже у пекарня? Але він хоче за дорого, тому мусимо самі пекти, але не маємо великої печі.

— Отже великої печі я ні не знаю, ні не бачив, ні не чув. Але скажіть мені, ласкаві пані, що ще хочете дати на святую вечеру тим 450 гостям?

Тут довідався я, що наші пані приготували ще борщ та голубці. Мені було насправді дивно, в якій це бочці вони накупили, тільки борщу, а ще дивніше, де знайдуть такий великий горнець, щоб зварити хоч 100 літер борщу. Між панями знову вибухнув сердечний сміх.

— Ми виберемо вас почесним головою нашого товариства за ваші мудрі ради й запити!

— А все ж таки мені незрозуміло, як ви це зварите? — питався я.

— А так зваримо, та не в одному горщику. Ми ще й більшу штуку зуміємо — промовила наймолодша з них, трохи задиркувата.

— Ми купили цілий віз головок капусти, кожному учасникові покласть голубців, разом 1750 голубців, а що треба ще й резерви, то зробимо повних 2000 голубців.

ВИБАГЛИВІ

БАЛЕВІ СУКНІ

Поручає

Ф Р М

„VOGUE“ передше Брати Штаблер

Л Ъ В І В, пл. Марійська 6—7.

Д-Р МАРКІАН ДЗЕРОВИЧ

Різдвяні гадки в історичну добу.

Наше покоління живе в незвичайних часах, терпить всілякі невогди, переносить терпіння і навіть переслідування злигодні тісно з боротьбою світу за новий суспільний, політичний і навіть етичний лад. І саме тому, що життя плыве серед бурі людських пристрастей, що розгорілися на перехресних дорогах сучасності, коли впали старі зразки провладу людськими збірними і повстали нові засоби панування — нації та держави, треба дивитися на нашу добу, як на „історичну“ в найповнішому розумінні цього слова.

Пригадуюся ближче тим „перехресним дорогам“. Переломів впала в очі боротьба за лад, який має вивести людство з сучасної пугди. Переломлений суспільний лад, сентиментальні зразки гуманітаризму та жертвенності у справах, що належали до примітивних обставин влади, все те завалилося, а на його місці повстають три нові течії. Перша — це інтернаціональний більшовизм, що перехресним усьому наліпированому світу та основу все життя на чисто матеріалістичному розумінні всього, що є у світі. Друга — це націоналістично-антартична стихія, що будує новий суспільний лад на абсолюті нації і заперечення вартості одності, але не відкидає, як більшовизм, духовності людини. Третя — це залишки західних демократій, що бажають зберегти лад зразка лібералізму, оскільки цього лиш додержки здобу-

ками, перешіплетими із соціалістичних держав, при чому старіються теж обжити крім та зниклає християнство. Не треба доводити, що брак одного плану, як розв'язати такі життєві і необхідні відстави співжиття людей між собою, захитом матеріальною рівновагою вроді світу, що стає джерелом неможливих терпіння мільйонів невинних людей.

Друга перехресна дорога нашої історичної доби — це народний націоналізм, як особливості системи мислення, що примушує не тільки політиків та керівників держав та націй, але навіть окремих людей помірковувати над психічними планами цієї стихії. Довоєнні царі та королі „Божого ласки“ зникають поволі в Європі національно неоліберальні держави, що існують після першої світової війни, мусять зникати з нового мислення, яке є простим наслідком того, що найсильніша тімчасова національна держава обличчя. Ясна річ, що само спертження такої зміни погляду на націю та державу мусить спричинити в умах усіх незвичайний злет лот, бо треба перестати думати давними крізь горішки і пробувати пережити поміж нації. Скажу й Харизму, коли хто хоче пережити націоналістичні тези серед старих державних організацій.

Є ще третя перехресна дорога: перекресток психіки не тільки людської людини, але і того сучасного людства у сфері одності та

Українбанк „ВІРА“

КООП. З ОБМ. ВІДН. В ПЕРЕМІШЛІ ВУЛ. БАНДУРСЬКОГО 7 (напроти Старостія)
Жирове к-то в Банку Польських. Тел. 15-79. Чекове к-то ПКО 504-904.

ВЛАСНИК ДВОХ 2-ПОВЕРХОВИХ КАМ'ЯНИЦЬ.

ПРИЙМАЄ ВКЛАДКИ ОЩАДНОСТІ ЗА ОПРОЦЕНТУВАННЯМ ВІД 2—5% ТА ДОПЛАНО ЇХ
ВНІПЛАЧУЄ. УДІЛЮЄ НА ДОГІДНИХ УМОВИНАХ ВЕКСЛІВ ПОЗИЧКИ НА ШЛІ РІЛЬНИХ
КУПЕЦЬКІ І ПРОМИСЛОВІ.

Літературна сторінка

С. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ

ЗОРЕСЛАВ.

Талановитий сучасний поет Карпатської України.

Для покоління сучасних письменників талантів Карпатської України верховиною вважають з двох причин: В. Грендж-Донського і Зореслава. Ім'я першого широко відоме по всій Україні Карпатської України. Його збірки передруковували і в Галичині і на Наддніпрянщині. Зореслав досі менше відомий, хоча його поет не захарпатського характеру, а ширшого.

Ентузіастично прийняли його першу збірку „Зі серцем у руках“ (Ужгород, 1933) у Карпатській Україні, дуже прихильно теж у Галичині; не врахувавши випадка так друга збірка лірик „Сонце й блакить“ (Ужгород 1935). По всій цій книжці можемо говорити про Зореслава вже не як про надліну молодшу силу, а про сформованого поета.

Зореслав (псевдонім Степана-Севастьяна Сабоза) виріс на добрій всеукраїнській літературній традиції. Вже не одне є великою новиною у захарпатській літературі, що цілком столітнім змістом „на вілліні“, без своєчасного зв'язу з ревною напих змістом. Тимто і вся сучасна література, не виключаючи Грендж-Донського, нагадує галицькому поезію XIX ст. своєю тематикою, оформленням і засобами. Найкращі ще тут наслідування, переспіви і стилізація народних пісень.

У Зореслава найдемо вже впливи Шевченка, Франка, Олеся навіть Тичини, але перетоплені по своєму. І в нього ще, у першій збірці, багато уваги присвячено стилізації народних пісень, але крім цього є вже справжні мистецькі прикмети.

Найбільше насичені чуттями є в нього строфи присвячені Україні.

„Сталася стопа на вілліні і мірні віддає;
Не далеко! Зійдуться Карпати, Кавказ і
Кубань...“

Зореслав однією легко користується класичною строфою, як тершиною, чи шостирядковою строфою. Добрим майстром виявився він теж у своїх сонетах, у цьому найтруднішому літературному жанрі, де не так іде про довільне 14-рядкове, чотирьохстрофове оформлення, як про внутрішню композицію, з якої ідеї і свіду нема в сонетах менших поетів.

Та в даний момент вага поезій Зореслава не в їх мистецьких прикметах, а в національному патосі. Вони є однією з цілої будови Карпатської України і їх вплив на молоду покоління мусить бути великий.

Для широкого кола читачів буде цікаво поглянути на життєписом Зореслава, тим більше, що в ньому одна нитка, що виростає

до меж символу: виокремлення у русофільському дусі, стає поет свідомим українцем.

Зореслав (Севастьян Сабоза, ЧСВВ). Уродився 7. XII. 1909. р. в Пришєві на Закарпатті. Його батько візантійський українець, урядовець у австрійській службі; мати Марія Іжарикова — словачка. Родина мови в домі була словачка. Син Іх, Степан, ходив до гр.-кат. народної школи (ще за Мадярщини), потім до греко-католицької школи в Пришєві (яке за Чехословаччиною), де вчили по російськи з підкарпатською вимовою. В тім часі Степан почав писати вірші російською мовою й дещо з них друкував у 1921—23 рр. в американському журналі „Світ Дітей“), а також у прикарпатській газеті „Русское Слово“. В липні 1924. р. вступив він до монастиря Чина св. Василя В. на Чернецькій Горі біля Мукачева на Закарпатській Україні. Скінчивши новіціат, поїхав до Галичини, де до трьох років покінчив гуманістичні й реторичні студії (в монастирях Крехів, Лаврів), а два роки студіював філософію (монастир у Добромилі). В 1931 р. поїхав до Риму, де на папському Григоріанському університеті студіював богослов'я.

Ще в Пришєві С. Сабоза працював як секретар „Самообразовательного кружка ім. Павловича“ в гр.-кат. горж. школі. Тут збудились у ньому перші національні почуття. Ще перебуваючи в Галичині, в крехівському монастирі вперше у житті довідався про Шевченка і Франка та переробив деякі їх твори. Тут почав учитись української мови і зробив перші віршувальні спроби. По році переїхав до монастиря в Лаврові, де ліпше ознайомився з українською літературою головним чином з творами М. Вовчка, Федьковича, Л. Українки, Б. Лепкого та Олеся. У Лаврові працює Сабоза у рукописній журналі „Перші Проміни“, опісля у „Пробіриних Струях“.

Переїхавши із Лаврова до Добромилі англійським звідти свої вірші на Закарпаття під псевдонімом „Зореслав“. В Галичині надрукував кілька віршів у календарі „Місіонаря“ 1931 р.

В жовтні 1933 р. Зореслав видав збірку поезій „Зі серцем у руках“, Ужгород.

Зореслав скінчивши у Римі богословські студії, висвятився і вернувся на Закарпаття, де став редактором василіянських видань. Крім згаданої збірки, видав другу: „Сонце й блакить“, Ужгород 1936 ст. 72. (Видавництво ОО. Василіян).

*1 Homestead, Pa. USA.

для кожної розумної дитини
НАЙМИЛІШИМ ДАРУНОЧКОМ
НА ЯЛІНКУ І НОВИЙ РІК
«ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
враз з ПУШКОЮ ОЩАДНОСТІ
найбільшого і тому найвизначнішого українського
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
ДНІСТЕР
у Львові, вул. Руське 26, тел. 280-50.

(по 1 томові): Фоггачаро, Анунціо, Деледа, Серрао, Піранделло, Папіні, З еспанців: Перса Гальдос, Пласідо Вальдес, Бласко Ібанес, Шо Бароха, Унамуно, Рамон Гомес де ла Серна, З росії: Гоголь, Тургенєв, Гончаров, Достоевський, Толстой, Короленко, Горький...

А скандинавські краї? Вони такі багаті на повісті, близьких нашому серцю. Якби ми мали два архівари „Нільса Ліне“ і „Марію Грюббе“, Гамсу „Вікторію“ і „Пана“, Сельма Лягерлеф „Гесту Берлін“, Сігріда Ундсет „Доньку Лівранса“, голландець Мультигел „Макса Гавелара“. А Бінг, Стрінберг, Габорт, Клінд, Енсел, Гельмунд, Боер, Гуннарсон?

Залишаються ще такі далекі нам літератури, як фінська, латвійська, литовська, португальська, турецька і ніби-то близькі, а зовсім невідомі своїми повістями, як чеська, болгарська, сербська, з яких кожна могла б нам дати бодай по... три повісті.

Коли переходимо думкою до сучасної літератури, вибір стає ще важчий. В Англії, в Америці та Франції — сотні повістярів працюють невпинно. Хто раз знайшов улюблених письменників — з гарячкою хапає за кожний їх новий твір. Жід, Жіль Ромен, Томас Манн, Мерешковський, Верфель або Дос Пассос залишилися в одному з моїх знайомих незатерте враження. За останні роки одна повість Могема і одна Моргану були для мене такою духовною подією, що я готов їх був жести перекладати, яби...

Якби ми мали видавців — може мади б і читали. Та ніхто в нас не думає засвоїти для нашого інтелектуального загалу великого літературного надбання минулих століть, ані прешкалої лектури сучасності.

— м. р.

НОВІ ПОЕЗИ

Святослава Гордіяського

С Н О В И Д І В

лірична поема

ВІТЕР НАД ПОЛЯМИ.

ПОЕМА

Ціна кожної книжки 1.40 зол. Замовляти в книгарнях або в автора. Львів, вул. Вишневецьких ч. 1.

Літературна хроніка.

ДЛЯ ШЕКСПІРА ВІДЧИНЯЮТЬ ДОМОВИНУ ДРУГОГО ПОЕТА.

Хто започаткував Шекспіра? Це одне з найбільш проблематичних питань усього літературного світу. І досі розділені на два табори: одні за офіційними студіями вірять, що їх започаткував, утворив місто Острівфорд, куля на старості, мовляв, другі, що таке всестороннє знаєння міг мати тільки Бекон з Верулам, або лорд Норф. І ці дві версії, як відомо, Шекспіра-автора, як і Шекспіра, Річмонд і його драматургію не визнають; його пізнає стоїть і мовить, не на театр, і ось учні та професори змагаються на сцені проби. Одні з істориків літ. світу XVII в. навіть без підстави, що коли вони читали про Бекона Шекспіра, про австрійського лорда, який драматургію не визнає; його пізнає стоїть і мовить, не на театр, і ось учні та професори змагаються на сцені проби. Одні з істориків літ. світу XVII в. навіть без підстави, що коли вони читали про Бекона Шекспіра, про австрійського лорда, який драматургію не визнає; його пізнає стоїть і мовить, не на театр, і ось учні та професори змагаються на сцені проби. Одні з істориків літ. світу XVII в. навіть без підстави, що коли вони читали про Бекона Шекспіра, про австрійського лорда, який драматургію не визнає; його пізнає стоїть і мовить, не на театр, і ось учні та професори змагаються на сцені проби.

Чай „EWIG“ уприміє свята

100 найкращих повістей.

Ще перед війною ми мріяли з П. Карпати про перекази бібліотеку „100 найкращих повістей“. До війни ми, як ми знали, ми гадали добрати собі ще кілька серед приятелів, а „решту“ за галицькою традицією: з німецьких або польських перекладачів. Це був час „Укр. Видавн. Союзу“, новітніх додатків „Діал“ і повістей у „Літ. Наук. Вістнику“ — колишній лорд лавний архітект і першорядний мистецький повістяр.

За 30 років у цьому напрямку нічого не покращало. Чимало наших земляків починало чути мову, сотні інтелектуалів лише постійно на мучили, а читати так нема що.

Сто томів найкращих повістей — мрія кожного читача! Як їх зібрати, добрати і вибрати?

З одного боку — літературна вартість, потверджена знавцями і часом, із другого — особистий смак. Між ними завжди бути переломом „Дні Копи“, „Робітмен Крузо“, „Подорож Гуайвера“, „Де Сажа, Куліковий чорт“, Філіппа „Том Дієн“, „Болгарія Кінада“, „Альберта Сігара“, „Стигматизма позорок“.

Гольдсмита „Вакфілльський парок“, Вальтера Скота „Айвенго“, Дікенса „Життя Піквіна“, „Мала Дорита“ та „Великі сподівання“, Текеря „Ярирок себелюбства“, Джорджа Еліота „Сінес Марієр“ або „Ромола“, Джейн Остен „Змисли і вражливості“, Шарлотта Бронте „Джейн Ер“, Стівенсона „Закопаний“, Томас Гарді „В далі від скаженої юрби“, Мерседіта „Егоїст“ і „Річард Февелет“, Кіплінга „Книга джунглів“, Коврада „Перемога“ і, тепер на хвилину завернем до французів.

Презо „Майон Леско“, Руссо „Мова Гельмунда“, Віктор Гюго „Нуждари“, Діма якийсь один том, Меріме „Нольомба“, Флобер „Пані Боазар“ і „Виласаві почуття“, Стендаль „Чорна біла“, Бальзак (чотири або вісім томів не згадує), Жюль Санд „Діал“ або „Лавіна“, Гонкури „Рене Монпер“ і „Брати Цемгаєр“, Додз „Саф“, Гюльмунд „Назуперена“, Мопсан „Красуня-примет“, і не забувши за „старих“ мисливців Гете „Посвячені з вибору“, Жан Поль „Гестарус“ („Тетя“), Гофман „Еллісін дівчина“, Ф. Келлера „Зелений Гайрх“ том II, Ф. К. Мачра „Шпінгера або Шпінскаєра“... З італійців:

Театр і кіно.

ПИШІТЬ ПЕСИ!

Кілько разів хто заторкає нашу театральну справу, мусить ударитися головою об ті будки, що стоять на т. зв. театральній площі при вул. Саліги. Цією площею опікуються представники різних ящиків установ, навіть агуртовані в окремому товаристві і краще зв'язати їх у спокою разом із площею. Поки вони подбають за театральну салю у Львові, наші театральні трупи зазнають іще неодинокі злиднів. Що ці трупи потребують матеріальної допомоги, про це теж усі знають. Від нас, робітників пера, така допомога теж не залежить.

Зате ті, що пишуть могли б може стати у пригоді нашому театрові — пером. Наш театр потребує до заміну нового репертуару. Наші автори якнайменше пробують своїх сил у драмі, забуваючи, що це найважливіше поле до праці. Наші режисери, артисти та директори театрів приймають з якнайбільшою радістю всякі нові пєси і постараться їх якнайскоріше показати на сцені. Їх сценічний досвід часто допомагає пєси, яку вони на пробах можуть краще пристосувати до сцени, виправивши те, що через брак досвіду автора пєсу „сценічність“ пєси.

Крім цього не треба забувати, що навіть у дуже скрутних обставинах наших театрів автор нової пєси може рахувати на гонорар багато

кращий, ніж за поезії, оповідання чи навіть повісті. Коли театр за кожну виставу пєси даєть авторові хоч кілька золотих, то за рік він таки дібється якоїсь поважнішої суми, бо ту саму пєсу грають по черзі в різних містах увесь рік. За якийсь час драматична новинка переходить теж на аматорські сцени, а яких авторові завсіді щось „капне“.

Правда, що деякі автори могли поробити з деякими нашими театрами сумний досвід, коли виславши свій рукопис, не дістали його ніколи назад, а навіть не могли добитись відповіді, чи їх пєса щось варта і чому непридатна до вистави. Та це вже загальна болячка наших обставин: не відписувати на листи і не звертати того, чого хтось таки не мусить до зарізу. Наші театри мандрують з місця на місце і листи часто не доходять до них, а актори не маючи власної хати, стола ні чорнила, нелегко можуть вести листування.

Тимто наші автори повинні б звертатися зі своїми рукописами раніше до якоїсь довіреної особи, яка заопікувалась би ними і передавала їх дотичному театрові. Хто зна, чи Т-во письменників і журналістів не взяло б пераз на себе такого посередництва для добра авторів і літератури.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

бажає своїм відборцям фірма

Е. ДУМИН

Львів, ул. Коперника ч. 4.

Новини жіночої та мужеської моди.

Кіномани і кіноманіяки.

Коли хто приїжджає із провінції — бачите, як він гаряче кидається до кінових афіш. На це нема ради. Кіно, це одна з тих розваг сучасного інтелігента, яка часто заступає йому подорож на чужину, книжку, може й особисті переживання.

Голод кіна відчуваєте скрізь і у Львові. Маємо тут 25 кін і раз на пів року появляється нове. Могло б їх навіть бути стільки, що шинків, якби за 15 і 30 сотиків можна було в них, наче горілкою та пивом, трохи „загрітись“, „скріпити серце“, забути про буденщину. Найповажнішого громадянина, найшановнішу матрону можете веднати собі, коли носите в кишені безплатну карту до кіна на 2 особи, ще й на прем'єри.

Чому-ж власник такої карти має більше вогоріа, ніж приятелів — саме через карту? Переводом тому, що не може на неї запросити всіх. І кожний незапрошений має моральне право спитати: „чому його, а не мене?“ Друга причина та, що нема більшої помилки, як зробити комусь ні сідо ні паво ченість раз, не повторивши її вдруге і втретє. Той, хто дістав раз кінову карту задурило, не може погодитись з думкою, що інший уживає її постійно і хотів би теж користати з такого привілею.

Всі знаємо, що акадємічники або послі користуються безплатною їздою акадємічною і ні-хто з нас не задрить їм цієї вигоди приязливої до їх стаю. Зате відомо, що денникер мусить усіма способами виправдуватись і боронитись перед ріжними своїми знайомими, які хотять роздобути від нього кінову карту. А хоч нема нічого легшого, як робити дарунки іншим з того, що нас нічого не коштує, то навіть якби не роздавали кінові карти шодня двома режими, нелегко вам буде всіх задовольнити.

Зрозуміло, що хто бере від вас кінову карту, то хотів би передовсім знати, чи вона належне йому добру програму.

Що це таке добра програма? Ви помиляєтесь, коли гадаєте, що це фільм високої якості з неординарними артистами, бо слова „якість“ і „першорядні“ не для всіх мають те саме значення.

Є кіномани, які ходять задоволені до кіна на прем'єри і то до кіна, що їм припало до жеребів. Люблять — як і ресторани — для ексцелювання, ніж спова. Таких неможет писати за

найгіршу „шмиру“ і вони побіжать туди, не гаявши на другу пропозицію їм карту до скромного кіна з чудовою фільмою.

Маємо в редакції таких, для яких „добре кіно“ означає тільки великі гарні салі. Головно, коли вони жонаті, то не матимуть відваги сказати жінці при обіді, що дістали сьогодні карти до „Муак“, „Ріальто“ або іншого меншого кіна. Даремне було б доказувати, що львівські малі кі, на повторюють програми великих і не мають інших, власних, гірших. Вони воліють погану стра-ву великим ресторані, ніж добру в малім, куди ходить „демократична“ публіка.

Деякі кіноманотори мають своїх улюблених акторів і вони ходять не на фільми, а „на“ акторів. Є такі мужчини, що пропадають за Гретою Гарбо та Марленою Дітріх, як дємї жінки кохаються у Гері Купері та Роберті Тейлорі. Від самої їх появи вони зазнають солодкого зворушення і від зворушеного їх голосу можуть плакати. Коли трансляється програма з Купером і Марленою Дітріх, а жінка ненавидить Марлену, яку саме прийшов подивитись чоловік, то найрозумніше було б порадити такий подружній парі не ходити разом на сеанс, бо пересваряться. Але на це нема ради.

Знаємо таких, що не вагаються піти на фільм, яка кінчається трагічно; їм потрібний до приємності „теплі-енд“ і вони мусять про це заздалегідь знати. Знаємо аматорів воєнних фільм і кримінальних, з трунами і любовю, без любови, а з кобоями, без розумного сюжету, а з музикою.

Як це не дивно, а більшість відвідувачів кіна не шукає в ньому справді „кінових“ фільм, себто таких історій, яких не може нам дати ні театр, ні книжка. Більшість шукає в кіні саме того, що заступає їм театр і книжку: зворушливі історії, що роблять наповнені враження „правдиного життя“ і „мистецтва“, завдяки яким ріжні елементи задовольнені з ріжних бочок.

На це нема ради. Хтось воле циганську музику з Будапешту, ніж оперу, бо на опері не розуміється, а при циганській музиці може не розуміти. Не можна мати претенсій до людей, що вони пруть до кіна саме та те, щоб зуміти або „перейняти“ щось глибокого“, коли не можуть цього робити ніде інше.

ЦЕНТРАЛЬНА Малопольська Каса Ощадности У ЛЬВОВІ

(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установи публічного права.
Видав ощадности книжечки на їм і предьявляти
з порукою держави
Веде рахунок блучі і чеків.
РЕЗЕРВНИ ФОНДИ: 5.658.000 зол.
Замісник аплати — П. К. О. 500-108.

Кінова хроніка.

У Нью-Йорку відкрили нове кіно величчю для французьких пєс.

Найбільше заробили в минулому році в Голлівуді Соня Геніє, Кларк Гейбл і Шері Тейлор. У Голлівуді почали підготовляти нову фільму з Гретою Гарбо п. з.: „Жіночка“, сценарі написав франц. комедієписець Жак Дева, автор „Товариша“, на підставі пєси м. д. комедієписця Мельхіора Ленгієла. Режисер Ернест Любін.

Італія купила 30 нових французьких фільм. Чарлі Чаплін звернувся до відомого англійського письменника Уелса, щоб написав йому оригінальний сценарій.

Американська фірма Гольдвін-Маєр збрала права на сфільмування „Пригод детектива Ніка Картера“.

Недавно одна франц. фірма хотіла виставити фільму на підставі повісті Едмунда Гонкура „Дівчина Еліза“. Коли вже почали підготову до фільму, Академія Гонкура довідалася, що підприємці і сценаристи перенесли дію повісті з другої половини XIX. віку з Парижа в сучасність до Тульону, бо Середземне Море стало модне. Проти такої зміни ідеї повісті Академія запротестувала.

10 років тому.

Шойво від 10 років маємо звукову фільму. Ось що у тому часі писали газети: „Деякі твердять, що в найближчій будучині фільми будуть відтворювати не тільки шуми, але і пісню і що Моріс Шеваліє в найближчій фільмі навіть буде співати“.

„У фільмі „Небо слави“ дебютує новий артист Гері Купер“.

3 кіна.

КІНО „АМПІР“: „БРАВУРА“.

Очайдушний лєтун жениться. Він захоплюється рекордами і грається залобки з небезпекою. самовпевнений. Ного приховує влада дозволяє йому зірвати умову з лєтунським товариством напередодні великого лєту. Без грошевих засобів, а молодого жіноцю, він аиграє небезпечний лєт і величезну суму грошей пропустить на пиятику. Алькоголь робить з нього невідповідального за свої вчинки. Велика любов жінки до нього та його власна за неї проваляються у формах, що відповідають поривам очайдушних лєтунів і американських жінок. Фільм має специфічно емоційні та глибоку психологічну основу. У головних ролях трое мистців екрану: Кларк Гейбл, Спенсер Трейсі і Мірна Лой.

КІНО „ПАЛАС“: „ЦИГАНКА“.

Молода дівчина з багатого дому в дитинство потрапляє в сім'ю, в якій і гратись навіть у дісі. Її заховають цигани, що їдуть тайком, заопікуються нею, приймають її як свою. Дівчина не знає нічого про своє минуле стає членом циганської родини як „доросла“ і закохується в одного цигана, що теж хотів належати до вишнього товариства. Фільм має настроєві і пререселі сцени — дуже добру музику і першорядних коміків.

КІНО „АТЛАНТИК“: „БОРОТЬБА ЗА ЩАСІЯ“.

Історія подружжя трьох сестер на підставі популярної донної американської повісті. Найстарша з сестер виходить заміж за репортера в Сан-Франциско, що не має сил боротися за утримання, замикається і докоченій до розв'язки шукає кращого щастя за океаном. Бачимо дитві першого родинного життя молодого парі, як вони розходяться і сходяться. Прорай Файк і Бетті Дейвіс у головних ролях. Файк не дістав ролей відповідної до своєї ваги та таланту, Бетті Дейвіс як таланита артистка, перетворила у фільмі цього нитримого жанру у Сан-Франциско емоційно.

Театр і кіно.

ПИШІТЬ ПЕСИ!

Кілько разів хто заторкає нашу театральну справу, мусить ударитися головою об ті будки, що стоять на т. зв. театральній площі при вул. Саліги. Шкодою площею опікуються представники різних наших установ, навіть агуртовані в окремому товаристві і краще залишити їх у спокою разом із площею. Поки вони подбають за театральну салу у Львові, наші театральні трупи залишають іще не одних злиднів. Що ці трупи потребують матеріальної допомоги, про це теж усі знають. Від нас, робітників пера, така допомога теж не залежить.

Зате ті, що пишуть могли б може стати у пригоді нашому театрові — пером. Наш театр потребує до заміну нового репертуару. Наші автори якнайменше пробують своїх сил у драмі, забуваючи, що це найважливіше поле до праці. Наші режисери, артисти та директори театрів приймають з якнайбільшою радістю всякі нові пєси і постарайтесь їх якнайскоріше показати на сцені. Їх сценічний досвід часто допомагає пєси, яку вони на пробах можуть краще пристосувати до сцени, виправивши те, що через брак досвіду автора пєсу „сценічність“ пєси.

Крім цього не треба забувати, що навіть у дуже скрутних обставинах інших театрів автор нової пєси може рахувати на гонорар багато

кращий, ніж за поезії, оповідання чи навіть по- вість. Коли театр за кожну виставу пєси дасть авторові хоч кілька золотих, то за рік він таки дібеться якоїсь поважнішої суми, бо ту саму пєсу грають по черзі в різних містах увесь рік. За якийсь час драматична новинка переходить теж на аматорські сцени, з яких автори завсідн щось „капне“.

Правда, що деякі автори могли поробити з деякими нашими театрами сумний досвід, коли виславши свій рукопис, не дістали його ніколи назад, а навіть не могли добитись відповіді, чи їх пєса щось варта і чому непридатна до ви- стави. Та це вже загальна болячка наших обста- вин: не відписувати на листи і не звертати того, чого хтось таки не мусить до зарізу. Наші те- атри мандрують з місця на місце і листи часто не доходять до них, а актори не маючи власної хати, стола ні чорнила, нелегко можуть вести листування.

Тимто наші автори повинні б звертатися зі своїми рукописами раніше до якоїсь довіреної особи, яка заопікувалася би ними і передавала їх дотичному театрові. Хто зна, чи Т-во пись- менників і журналістів не взяло б не раз на себе такого посередництва для добра авторів і літе- ратури.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

бажає своїм відборцям Фірма

Е. ДУМИН

Львів, ул. Коперника ч. 4.

Новини жіночої та мужеської моди.

Кіномани і кіноманіяки.

Коли хто приїжджає із провінції — бачите, як він гаряче кидається до кінових афіш. На це нема ради. Кіно, це одна з тих розваг сучасного інтелігента, яка часто заступає йому подорож на чужину, книжку, може й особисті пережи- вання.

Голод кіна відчуваєте скрізь і у Львові. Ма- ємо тут 25 кін і раз на рік року появляється но- ве. Може б їх навіть бути стільки, що шинків, якби за 15 і 30 сотників можна було в них, наче горлякою та пивом, трохи „загрітися“, „скріпи- ти серце“, забути про будешину. Найповаж- нішого громадянина, найшановнішу матрону можете зеднати собі, коли носите в кишені без- платну карту до кіна на 2 особи, ще й на пре- мієри.

Чому ж власник такої карти має більше во- росів, ніж приятеля — саме через карту? Пере- довсім тому, що не може на неї запросити всіх. І кожній незапрошений має моральне право спитати: „Чому його, а не мене?“ Друга при- чина та, що нема більшої помилки, як зробити когось із своїх ні паво чемність, раз, не повто- ривши її вдруге і втретє. Той, хто дістав раз кінаву карту задушно, не може погодитись з думкою, що інший уживає її постійно і хотів би теж користатися з такого привілею.

Всі знаємо, що зазісничники або послані ко- респонденти безплатною білою зазісницею і ні- хто з нас не заздрить їм цієї вигоди привілею до їх стану. Зате відомо, що денникар мусить всякими способами виправданатись і боронити- ся перед ріжними своїми знайомими, які хо- тять роздобути від нього кінову карту. А хоч нема нічого акційного, як робити дарунки іншим з того, що нас нічого не коштує, то навіть якби ви роздавали кінові карти щодня ламаю руками, нелегко вам буде всіх задовольнити.

Зрозуміло, що хто бере від вас кінову кар- ту, то хотів би передовсім знати, чи вона запев- няє йому добру програму.

Що не таке добра програма? Ви помиляє- неся, коли гадаєте, що це фільми високої якості з першорядними артистами, бо слова „якість“ і „першорядні“ не для всіх мають те саме зна- чення.

Бі кіномани, які хочуть зазвбок до кіна на премієри і то до кіна, що їм привало до впо- доб. Львівське — як у ресторані — для деяких важливіший, ніж стола. Таких можете вислати на

найгіршу „шміру“ і вони побіжать туди, не гя- нувши на другу пропоновану їм карту до скром- ного кіна з чудовою фільмою.

Маємо в редакції таких, для яких „добре кіно“ означає тільки великі гарні салі. Головно, коли вони жонаті, то не матимуть відваги ска- зати жінці при обіді, що дістали сьогодні карти до „Музи“, „Ріалто“ або іншого меншого кіна. Даремне було б доказувати, що львівські малі кі- на повторюють програми великих і не мають ін- ших, власних, гірших. Вони воляють погану стра- ву великим ресторані, ніж добру в малім, кузи ходить „демократична“ публіка.

Деякі кіноматори мають своїх улюблених акторів і вони ходять не на фільми, а „на“ акто- рів. Є такі мужичини, що пропадають за Гретою Гарбо та Марленою Дітріх, як деякі жінки коха- ються у Гері Купері та Роберті Тейлорі. Від са- мой їх появи вони аазмають солодкого звору- шення і від зворушеного їх голосу можуть пла- кати. Коли трапляється програма з Купером і Марленою Дітріх, а жінка ненавидить Марлену, яку саме прийшов подивляти її чоловік, то най- розумніше було б порадити такий подружній парі не ходити разом на сеанс, бо пересваряться. Але на це нема ради.

Знаємо таких, що не вазяться піти на філь- му, яка кінається трагічно; їм потрібний до приємності „гепі-енд“ і вони мусять про не заздалегідь знати. Знаємо аматорів воєнних фільмів і армійських, з трупами і любовно, без любови, а з ковбовим, без розумного сюжету, а з музикою.

Як це не дивно, а більшість відвідувачів кіна не шукає в цьому справді „кімтанх“ фільм, себто таких історій, яких не може вам дати ні театр, ні книжка. Більшість шукає в кіні саме того, що заступає їм театр і книжку: зворушли- вих історій, що роблять наполовину арабійня „правдивого життя“ і „мистецтва“, завдяки мі- шанні ріжних елементів запозичених з різних бочок.

На це нема ради. Хтось воліє циганську му- зыку з Булапенту, ніж оперу, бо на опері не ра- зуміється, а при циганській музичці може не ра- зуміти. Не можна мати претенсій до людей, що вони пруть до кіна саме на те, щоб думати або „пережити“ щось глибокого, коли не можуть цього робити ніде інде.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публічного права.
Видає ощадності кинешечки на імя і предьявники
з порукою держави
Веде рахунок біжучі і чеків.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5 648 000 зол.
Закіснені подати — П. К. О. 500 (194)

Кінова хроніка.

У Нью-Йорку відкрили нове кіно виключно для французьких пєс.

Найбільше заробили в минулому році в Го- лівуді Соня Геніє, Кларк Гейбл і Шерлі Темпл.

У Голівуді почали підготовляти нову філь- му з Гретою Гарбо п. з.: „Жіночка“. Сценарій написав франц. комедієписець Жак Деваля, ав- тор „Товарища“, на підставі пєси мажорського комедієписця Мельхіора Ленгієля. Режисерує Ернест Любіч.

Італія купила 30 нових французьких фільм. Чарлі Чаплін звернувся до відомого англій- ського письменника Уелса, щоб написав йому оригінальний сценарій.

Американська фірма Гольдвін-Маєр при- дбала права на сфільмування „Пригод детектива Ніка Картера“.

Недавно одна франц. фірма хотіла виста- вити фільму на підставі повісті Едмунда Гон- кура „Діагона Еліза“. Коли вже почали підго- товлю до фільми, Академія Гонкурів довідалася, що підприємці і сценаристи перенесли дію пові- сти з другої половини XIX. віку з Парижа в су- часність до Тульону, бо Середземне Море стало модне. Проти такої зміни ідеї повісті Академія запротестувала.

10 років тому.

Щойно від 10 років маємо звукову фільму. Ось що у тому часі писали газети: „Деякі твер- дять, що в найближчій будучині фільми будуть відтворювати не тільки шум, але і пісню і що Моріс Шеваліє в найближчій фільмі навіть буде співати“.

„У фільмі „Небо слави“ дебютує новий ар- тист Гері Купер“.

З кіна.

КІНО „АМПІР“: „БРАВУРА“.

Очакдушний летун жениться. Він захо- рюється рекордами і грається залюбки з не- безпекою. самовпевнений. Його примхата вдача дозволяє йому літати умож з летун- ським товариством напередодні великого акту. Без грошевих засобів, з молодістю жіночою, він виграє небезпечний лет і величезну суму гро- шей пропустить на пиятику. Алькоголь робить з нього невідповідального за свої вчинки. Ве- лика любов жінки до нього та його власні до неї проявляються у формах, що відповідают поривам очакдушних летунів і американських жінок. Фільм має сцени сильної емоційної та ганьбу денкологічної основи. У головних ро- лях троє мистців сараєву: Кларк Гейбл, Стівенс Трає і Мірна Лой.

КІНО „ПАЛАС“: „ЦИГАНКА“.

Молода дівчина з багатого дому в зліт шлюбу вліває в ліс, паде і тратить пам'ять у лісі. Її знаходять цигани, що йдуть табором, заопіковуються нею, приймають її як свою. Дівчина не знає нічого про своє минуле стає млевою циганської родини як „доронка“ і закохується в одного циган, що теж колись належав до вищого товариства. Фільм має ластрові і пренеселі сцени — дуже добру му- зыку і першорядних коміків.

КІНО „АТЛАНТИК“: „БОРотьба за щасття“.

Історія подружжя трьох сестер на підставі популярної довгої американської повісті. Най- старша з сестер виходить заміж за репортера в Сан-Франціско, що не має сил боротися за утримання, записався і довелений до розлу- ки шукає кращого щасття за океаном. Бачимо довгі перипетії родинного життя молоді па- ри, як вони розходяться і с'являться. Борьба Файн і Бетті Дейвіс у головних ролях. Фільм не дістав ролі відомої до своїх алхімі та газет- ти. Бетті Дейвіс як трагічна артистка першо- рядна. У фільмі багато пейзажів що знімалися у Сан-Франціско влітку.

Жіноча сторінка.

Коли запалахкотять на ялинці свічечки...

А буде це по Святий вечір, не у одній з нас минає заплутується очі сльозами. Одна згадає тих, що відійшли від неї назавжди і вони саме току для неї найдорожчі, друга тих, що забрали від неї на хвилину довгий чи короткий час примусово, третя тих, що їх життя від неї відійшло і вони десь у світі може серед чужих, може теж самітні проводять цей надбавши у році родинний вечір. Та найсмутокніше буде спогад тої матері, дити якої відійшли від неї добровільно в чуже оточення. Тут крім прискроного спогаду долаються ще десь і тихий докір совісті, що не зуміла їх затримати для себе, а хто знає може й для свого народу...

І саме в цей вечір найбільше усвідомлює собі жінка мети родини, що її обов'язком є створити таку атмосферу цього вечора, щоб через гори і через доли її родина спі-

шила до неї або бодай з сумом і тугою згадувала про нього та душою до нього линула. Тепло рідного дому і нестоїмої матері це той найміцніший цемент, який зміцнює родинне вогнище, це той горючий матеріал, що все підтримує в тому вогнищі негасний огонь.

Ось чому саме в той вечір, нехай не буде смутку в наших очах матері, або бодай нехай не помічають його інші члени нашої родини, бо в той вечір мусить їм світити до життя ваш ласкавий і ніжний усміх та гріти ваша любов та увага. Коли будете від них далеко, або й не буде вже вас між ними, тепло і поезія того вечора лишилась з ними до кінця їх життя. А тим, що добровільно відійшли від вас буде він докором за зраду, а може не в одного і жаль збудиться та каяття, що втратили те, чого ніщо нагородити не може — серце матері...

Дозвольте самітним святкувати по своєму.

Писати в різдвяному числі часопису щось інтригуюче — не вдалося.

Звичайно згадуємо те, що було колись, а чого ніхто нам не завернути. Про наш дитиний рік, коли ми хотіли бути жвавішими старшими. Або про молодечий, коли цілий світ наче змішався до нас всім обитицями найліпшого майбутнього. Це той рік, який уміємо пошанувати і зрозуміти, аж тоді, як уже відійшли далеко від нього.

— От, якби вернулися молоді роки, ми зміяли б життя! — кажемо собі.

Та не хочє прийти до нас те, що раз відійшло, бо таке відійшло і безконечне правило життя.

Є різні категорії людей, щасливих, менше або більше задоволених у традиції. Є такі, що мають змогу у тісному гурті родини пережити святочні роки містерію.

Є інші, яких життєві обставини часом матеріально, часом інші не дозволяють відшукати чаром святого вечора.

Є між ними ті, що може ще недавно були між своїми найближчими, а нині вони самітні. Життя або смерть забрали ім тих, які були частинкою їхньої душі.

Проте не хочуть зробити їм приємність, за просять до себе. Втягають їх у коло своєї радості. Говорять про них, про свої власні справи і родинні події. Втішаються радішами рідних несподіванок. При вечір, колажах, ялинці сходять вечір — радісний для домашніх. Але не радість не дає всь.

Самітні людина, яку ви запросили до себе в гості, хотіла б теж повеселитися з вами. Однак це не їде так легко. Перед її очима стоять спогади, може і недавно минулого. Мов серпанком закривають те все, що діється у вашій хаті.

Вона так разо святкувала б цей вечір у себе. Лише тяжко було їй вам відмовити.

Чужих, байдужих людей найде скрізь, а правдивої, напівуширої приязні дуже мало. Самітні жінка працює щоденно серед людей, які не можуть зрозуміти її її переживань, її боротьби за кусок хліба. Бо хто ж нині без боротьби його добуває?

І так день-у-день та сама праця і ті самі люди: у бюрі, в школі, вулиці, театрі, кіні.

Десетки їх, сотні, а всі чужі і далекі.

Надходить Різдво. На землю сходять мир, для людей "доброї волі благоволення".

З віска кімнати влива світла великого міста, кусочком земного неба.

Найкращий дарунок під ялинку.

Різдво — рідним свято. Сходиться їм віддаться всі рідні і вкрай прихильнується спільно над рідними родинними справами. Коли ви відчували перевагу рідної хати то не дивно, так і на неї може звертати розвою.

Власна хата — це, безсумнівно, мрія кожної жінки. Довгого хата мрія, комфортна, модерна. Як самобільно почувалась би жінка в нас у цьому величезному місті, чи не кращей настрій був би у власній хаті на Різдво? І хто розуміє господарську ментальність жінки, а іноді й доводить до слів: "хочу жити в хаті, хочу жити в хаті".

реальною з усіх наших мрій. Найсилніший аргумент проти цієї мрії — брак більшого капіталу. Забуваємо про одне, а саме, що наша терпеливість і хист з дрібного гроша робить більший дуже легко усунути цей "аргумент". Маю на думку оптимістично, яка нині в нас не тільки дуже поширена, але існує вже у нас теж в різних формах, між іншими і як будівельна оптимістичність.

Останньою займається у нас Міщанський Союз Кредитовий (Львів, Руська 3-1), який саме зараз собі за завдання допомогти кожній нашій родині поставити собі дом. В рік цілі він дає гроші на будівництво (від 2 000 до 30 000 злот.), але тільки будівельники повинні мати тим, що від

Вже незабаром вийде прекрасна
КНИЖКА СПОГАДІВ

Полк. Орла-Гальчевського

ПАРТИЗАНИ

Документальні картини української боротьби за волю. Невідомі епізоди з недавнього минулого. Галерея безіменних героїв. Епопея повстанчого руху. 3-2 1939

Передмова Романа Гучвановича.

заощадили собі в нього відповідну суму грошей, призначену на будову свого дому і таким чином дісталися на листу управнених до будівельної позички.

Як бачимо, не дуже-то важко стати власником своєї хати. Треба тільки бути солідним і терпеливим щадником. І власне ми, жінки, повинні звернути на це особливу увагу. Ті а нас, що завідують родинною "касою", повинні так господарити грошем, щоб якусь квоту систематично відложити як призначену на велику цілі: на будову власного дому. Очевидно, гроші ш занесемо до Міщанського Союзу Кредитового, а не мине багато часу, як прийде на нас черга, що зможемо дістати більшу позичку на будову власної хати.

Є у нас гарний звичай, що на Різдво під ялинку складається дарунки для кожного члена родини. Думаю, що буду виразницею всіх жінок, які мусять проводити оце Різдво у своїх домах, коли скажу, що таким найкращим дарунком буде для цілої родини будівельно-щадничий договір, заключений з М. С. К. бо він відкриває для неї нові, кращі перспективи — святкувати Різдво за кілька років у своїй власній хаті.

Д. Б.

ЕЛЕКТРИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ ШКОРО, Дешево і на догідні сплати УКРАЇНСЬКЕ ІНЖЕНЕРНО-ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАГА

Львів, вул. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 299-48.

Направки світла, ламп і давніми числами 50 сотень. Ощадності жарівки по зол. 0.80. Лампи, батареї, мултири, радіо-апарати майдедешче у Львові.

Кілька різдвяних практичних порад.

Коли хочемо, щоб наша невеличка різдвяна ялинка залишилась найдовше свіжа і аселем і аби не спала на неї шпигачки — поставимо її до більшої радіо-лампи з водою розбавленою наполовину з гліцерином. Витримав так ялинка і місяць.

Щоб ялинка не загорілась, якщо хочемо її прикрасити скоровинкою її сильно різдвяно з одної часті фоту, аміака (дистанемо в аптеці) та десети часті води.

Можемо вже купити свічечки, які не спалюють ніхто, у як разі ми віддамо їм такі кілька крапель есенції на ялинку, то зачистимо його легко прикраси. Це чини булою та працюємо гарним майстром.

Діти нині мають не старі забавки з яких не витягують розумності. Хочемо їх відмінити, а нехай старі забавки подарувати на свята дітям дітям. Легко й відшукати натуральні дерев'яні та металеві частини найліпшим ланком. Тим способом забавки не тільки не спалюються, але й пролонгуються, аби вони їх віддавати дітям.

А тепер гроші в прикладі в куку. Різдво дає нам широкіше в куку, якщо забавки її, наперед десь у триво куку, стільки, а потім на хлібці дає їй кукукуку.

Якщо хочемо, щоб ялинка не спалила, то нехай давати її до кінця року. Бо якщо згорить, то в рік добрі тільки. Зате, якщо хочемо, щоб вона не спалила, то нехай давати її до кінця року. Бо якщо згорить, то в рік добрі тільки.

Мистецька сторінка.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Чому наші мистці не мають великих історичних картин.

З таким питанням доводиться зустрічатися раз-у-раз кожному українському мистцеві. При цьому показують йому, як приклад, хоч би минауєвоке мистецтво наших сусідів, при чому ще й попадається не раз кілька не дуже прихильних слів на адресу нового мистецтва, його напрямів, його „матеріалізм“, ну, і на брак патріотизму мистців. Гадка пересічного громадянина така, що все те, що роблять тепер мистці, всі їх „експерименти“ (що, доречі, вже належить до перейденого) мало що варта, що це „мистецтво для мистецтва“ (про це записався не раз і люди, близькі до мистецтва, та що хочуть бути ще більшими патріотами), що наше вбоге суспільне життя не може собі дозволити на такий локсус і т. д.

Ми не хочемо тут обороняти позицій нового мистецтва, бо це завело б нас у метри террі і зайвої дискусії та оборони справ, у нас деінде вже не раз вияснюваних і обгрунтованих, та що є вже давно „вірую“ кожного мистця. Хочемо лиш сказати кілька слів на тему, про яку вгадано в наголовку. Бо й справді: що шкодило б українським мистцям дати нпр. ряд великих історичних картин, де зображено б якісь світлі моменти української минувшини, картини, де ті мистці могли б показати свої досягнення, в сюжетних творах, усім зрозумілих. „Усім“ — це значить, щоб таку картину можна повезти на провінцію, можна б зробити з неї репродукцію для тисячного поширення або висісти відбитку її в популярному журналі. Коли powstało б таке мистецтво, тоді — запевняють — мистець мав би задоволення масового мистецького споживача своїх творів, зник би теж і той розлам, що так існує між досягненнями сучасного мистецтва і громадянством. Тимчасом, мовляв, мистці в нас не хочуть цього робити, або — це дотепніші — це їм не під силу...

Справа виглядає проста на перший погляд. Річ тепер за мистцями. Чому вони, всеж так уперто не хочуть братися до такої ділянки мистецтва? Чому в нас за останні два десятиліття, по такому героїчному минулому, не має — за дуже дрібними винятками — картин, що відбивали б те недавнє минуле? Та ж кілька таких, більшого розміру, справді мистецьких картин мало б зразу ж нечуваний успіх!

Річ тут ані не в браку патріотизму, ані не в „нових напрямках“, що буцям то заперечують сюжетність і взагалі „літературний“ жанр, ані не в невіданні, а в причини зовсім інших, на які складаються всі обставини нашого суспільного життя. Передусім у нас немає ще досі бодай примітливо забезпеченої групи мистців, немає властивого типу віального мистця-професіонала, в тому понятті, що ми його стрічаємо в чужих. Наші мистці живуть з дня на день з малювання декораций, крамничних вистав, тощо, отже це тип мистецтва, звязаного безпосередньо з замовцем і від нього залежного. Мистців „незалежних“, що можуть працювати роками над своїми творами (як нпр. О. Новаківський) у нас майже немає, бо все те, що вони творять „для себе“, творять між іншим, поміж щоденними і зободенними дрібницями. Чимраз більше виробляється в нас тип своєрідного „ведільного мистця“

(„Зонтагсмакер“), що тільки в той день працює „для себе“, та багато і тієї неділі не має! Як бачимо, мистці роздроблюються, розлітаються на дрібниці і за тим не мають просто часу.

І в таких умовах і таких методах праці виникає питання: як такий мистець може покласти перед собою велике творче питання? Коли і де має він простудіювати матеріал щодо історичної вірності, відтворити його на моделях, по-дбавши вперед за костюми, згрупувати їх в ателіє (яке має в нас усього 2—3 людей) і взагалі подбати про весь той конечний матеріал, без якого не може бути поважна ніяка робота, так як у будівничого, який не буде братись до будови з кількома цеглами і дошками. При цьому труднощі для українського мистця удесятеро більші, як деінде. Наші музеї не мають нпр. історичних костюмів, зброї, (щойно недавно започатковано воєнний український відділ в одному музею) — себо того всього, що нпр. німецький або польський мистець має доскоду на місці. Відомо, що коли нпр. малював Матейко, його опікує гр. Тарновський, сам знаменитий історик, проробляв усю історичну працю за мистця: студіював і вишукував костюми, укладав сюжет і персонажі, архітектуру (якої перспективу розв'язували архітекти) і т. д. Була це сума зусиль, що у висліді давала ту складну машину, яка зветься картиною. Так теж було за часів репесансу, хоч би в Фльоренції, де мистець був до деякої міри лиш виконавцем колективного замовлення. Всього цього в українських умовах немає. Знаємо нпр. одного нашого мистця, що вже третій рік мріє про те, щоб пошити собі сякі-такі українські військові моделі мундурів і роздобути хоч примітивну зброю — і досі на це не спромігся...

Правда, є такі, які кажуть мистцям творити все „з голови“, з фантазії. Та це спосіб, яким можна робити ілюстрації до не надто відповідальних видань, по 5 і 10 зол. за штуку, але не великі речі, де кожна річ, кожен теж деталь — є проблемою. Тож і бачимо, що не лише нові мистці не беруться до тієї творчості великого розміру, а й ті, що нею досі займались (нпр. наші відомі два баталісти) від неї відходять, бо їх мистецьке сумління не дозволяє їм надалі жити самою імпровізацією: рухів, зброї, коней і т. д.

Все те, що пишемо, виглядає майже на оправдування, та це теми кожноточасних балачок, на які сходять питання, покладене у заголовку. Ми тут за нічим не агітуємо, ані не накинемо мітичного „загалу“ прийти з поміччю. Тільки розбудова загально-національної економіки дасть згодом спромогу відлихнути віальніше мистецтву та виплисти на ширші води. Покищо те мистецтво робить єдино можливу і найрозумнішу роботу: нагромаджує той запас знання й хисту, щоб кожної хвилини бути готовим до великих завдань. Покищо, серед загальної вузькості всіх духових проблем і анюг у нас, популярно-сплоного ставлення до мистецтва, воно живе якось збоку і покищо мусить задовольнятися своїми досягненнями серед чужих — та тієї чимраз численнішої горстки своїх, що відчувають і люблять мистецтво.

кові, побачимо, наскільки під оглядом плястичним стоїмо на високому рівні.

Та, правду сказавши, збірка Національного Музею — це тільки завязок картинної галерії. Багато речей тут урівнованих, які зовсім не репрезентують яксліа їх творців, багато мистців зовсім не заступлених, та й чисельно збірка ще убога, як на справжню картинну галерію. Музей робить сам, що може, щоб тільки придбати найкращі речі, мистці теж не раз ідуть назустріч створенню такої картинної галерії — та річ у тому, що це справа не лише самого музею і самих мистців, але й цілого громадянства. При розбудові музею в тому напрямі без постійної співучасті громадянства не обійтись. Музей — не складниці старих і нових творів, а той живий чинник, що зафіксує кожноточасний стан і осяги культури, в даному випадку не лиш самого мистецтва, а тих, для кого воно призначене. Тут треба систематичного зацікавлення й допомоги збільшувати музейні свої питомий мистецький вантаж. Конкретно: нпр. придбання якогось цікавого і вартісного твору повинно стати амбіцією загалу; особи, що мають твори мистецтва, повинні деякі з них складати, як „вічний депозит“ у музей, чужинні музеї мають не раз цілі салі, складені з таких творів, де на рямі, обіч імені мистця, вибито й імя донатора. У наших сусідів, що мають змогу розбудовувати свої музеї державними фондами, підкреслюється саме співпраця якнайширшого загалу, бо саме поняття „національний“ музей говорить про якнайширше індивідуальне заусуля, а не про механічне урядове збирання творів.

Живе, барвисте, життєрадісне своєю динамікою українське мистецтво минулого і сучасного повинно бути відбите таксамо яскраво в одній збірці, гідній його досягнень.

Українська хроніка.

50-ЛІТТЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО.

У нас пройшов незапам'ятний пресою (хйба безпосередньо самими мистецькими колами) своєрідний мистецький ювілей: 50-ліття мистецької праці одного з найбільших сучасних українських мистців, Василя Кричевського.

Спочатку Кричевський працював в архітекта Загоскіна, як рисівник, а пізній в арт. Бекетова 10 років, який молодого мистця дуже цінив і дав йому оформити багато великих будинків у Харкові — як банки, суди, приватні будівлі. В 1901. р. Кричевський дістав 1-у премію за проект будинку полтавського асиста в українському стилі, що став першорядною українською мистецькою подією. Крім архітектури, Кричевський працює і в малерстві, виставляє в Україні, Росії та в багатьох захаропейських містах та Америці. Водночас немалі заслуги поклав мистець у педагогічній праці, випустивши зпід своєї руки ряд талановитої молоді.

РІЗЬБА САРИ БЕРНАР У КИЄВІ.

У вогнетривалій кімнаті київського рентгенологічного інституту зберігається великий, висічений з каррарського мармуру барельєф бюст Офелії. Завід, що спустився, відкриває й груди, розкидане по плечах волосся, оповите квітами. Не зважаючи на деякі занепадні риси французької різьби 70—80-их рр., згадана різьба зображує велику мистецьку вартість. Вона збільшена ще й тим, що автором її — відома геніяльна драматична артистка — Сара Бернар (1844—1923).

Мало хто знає, що серед щоденних театральних турбот і любовних авантур цієї незвичайної жінки, знайшовся час теж і на плястичне мистецтво. Хоч вона і була самоцукром, але мистецька вартість її різьб отворила й двері тодішній саліоні. Саме „Офелія“ була виставлена в Саліоні 1880. р. пізній була власністю відомого віленського майстра Махарта, аж 1885. р. попала та різьба в ліценції на Україну, закуплена за 2710 фльоринів.

Як бачимо, український музей має незвичайну наметув.

ТАКОЖ ВИСТАВА!

Готують у Києві „найвідповідальнішу“ (як лише преса) виставу: „Ленін, Сталін і Україна“. Віда лиш одна, преса боїться, що „в наших виставах художники, слабі своєю технічною підготованістю, неважко пробують піднести несподівану для них тематику, звязану з відображенням великих народних почуттів“...

Ретроспективна вистава в Національному Музею.

Уважтована тепер у долішніх і горішніх залах Національного Музею вистава малерства і різьби, на яку складаються експонати, що є власністю музею, дає цікавий огляд українського мистецтва, головню за останніх 40—50 літ, при чому надновіше мистецтво передусім силко заступлене. Ця саме група позитного українського мистецтва показана на тій хоч і нечисленній, але добірній творів старого мистецтва, чужинного і українського. Не кажучи про самі іконки, які знаходяться в другому бузнику, спеціальну увагу викликають капітальні рисунки до ікон (у горішніх залах). Речі ці незвичайної сили і краси, твори великого стилю і які без винятку варті того, щоб їх за-... в Люврі або Ватикані. Спеціально звертає увагу один рисунок із св. Юрієм, чудово виконаний і майже репесансовий своїм ха-

рактером, у стилі — можна б сказати — відомих рисунків Бедліні.

Саме нове мистецтво, яке приковує нашу увагу, показане в розрізі: залишивши досить доривної експонати з минулого століття, ми на грані нашого знаходимо місця та іскрові постаті Сосенки, Труша, Новаківського — аж до найновіших і наймодерніших — Андриєнка, Архипенка (2 малюнки і 1 різьба). Чотири малюнки Грищенка звертають спеціальну увагу і це справді твори, надихані великою силою чуття, до яких завжди жертвуємо. Усе це в сумі дає збірку творів у Львові зовсім несподівану. Національний Музей — єдиний у Львові музей взагалі, що може похвалитися збіркою справді модерного мистецтва. Коли прирівняємо цю збірку хочби до тієї польської, що є у Варшаві, а т. зв. каміонні Берншків на старому гви-

Мистецька сторінка.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Чому наші мистці не мають великих історичних картин.

З таким питанням доводиться зустрічатись раз-у-раз кожному українському мистцеві. При цьому показують йому, як приклад, хоч би мистецтво мистецтво наших сусідів, при чому ще й попадається не раз кілька не дуже прихильних слів на адресу нового мистецтва, його напрямів, його „матеріалізм“, ну, і на брак патріотизму мистців. Гадка пересічного громадянина така, що все те, що роблять тепер мистці, всі їх „експерименти“ (що, доречі, вже належить до перейденого) мало що варта, що це „мистецтво для мистецтва“ (про це заперечують не раз і люди, близькі до мистецтва, та що хочуть бути ще більшими патріотами), що наше вбоге, зусильне життя не може собі дозволити на такий люксус і т. д.

Ми не хочемо тут обороняти позицій нового мистецтва, бо це завело б нас у нетри теорії і зайвої дискусії та оборони справ, у нас деінде вже не раз внаслідок і обґрунтованих, та що є вже давно „вірую“ кожного мистця. Хочемо лиш сказати кілька слів на тему, про яку гадано в наголовку. Бо й справді: що шкодило б українським мистцям дати нпр. ряд великих історичних картин, де зображено б якісь світли моменти української минувшини, картини, де ті мистці могли б показати свої досягнення, в сюжетних творах, усім зрозумілих. „Усім“ — це значить, щоб таку картину можна повезти на виставку, можна б зробити з неї репродукцію для тисячного поширення або вмістити відбитку її в популярному журналі. Коли повстало б таке мистецтво, тоді — заперечують — мистець мав би забезпеченого масового мистецького споживача своїх творів, зник би теж і той розлам, що такий існує між досягненнями сучасного мистецтва і громадством... Тимчасом, мовляв, мистці в нас не хочуть цього робити, або — це дотепніші — це їм не під силу...

Справа виглядає проста на перший погляд: Річ тепер за мистцями. Чому вони, всеж так уперто не хочуть братися до такої ділянки мистецтва? Чому в нас за останні два десятиліття, по такому героїчному минулому, не має — за дуже дрібними винятками — картин, що відбивали б те недавнє минуле? Та ж кілька таких, більшого розміру, справді мистецьких картин мало б зараз ж нечуваний успіх!

Річ тут ані не в браку патріотизму, ані не в „нових напрямках“, що бувають то заперечують суверенізм і взагалі „літературний“ жанр, ані це в неможливості, а з причини зовсім інших, на які складаються всі обставини нашого суспільного життя. Передусім у нас немає ще досі бодай примітливо забезпеченої групи мистців, немає власного типу вітчизняного мистця-професіонала, в тому понятті, що ми його зустрічаємо в чужині. Наші мистці живуть з дня на день з мазованими декораціями, крамничних вистав, тощо, отже це тип мистецтва, зв'язаного безпосередньо з замовцем і від нього залежного. Мистців „незалежних“, що можуть працювати роками над своїми творами (як нпр. О. Новаківський) у нас майже немає, бо все те, що вони творять „для себе“, творять між іншим, поміж шоденними і злободенними дрібничками. Чимраз більше виробляється в нас тип своєрідного „незалежного мистця“

(„Зонтагсмастер“), що тільки в той день працює „для себе“, та багато і тієї неділі не має! Як бачимо, мистці роздроблюються, розлітаються на дрібниці і за тим не мають просто часу.

І в таких умовах і таких методах праці виникає питання: як такий мистець може покласти перед собою велике творче питання? Коли і де має він простудіювати матеріал щодо історичної вірності, відтворити його на моделях, подбавши вперед за костюми, згрупувати їх в атеїне (яке має в нас усього 2—3 людей) і взагалі подбати про увесь той конечний матеріал, без якого не може бути поважна ніяка робота, так як у будівничого, який не буде братись до будови з кількома цеглами і дошками. При цьому труднощі для українського мистця удесяттеро більші, як деінде. Наші музеї не мають нпр. історичних костюмів, зброї, (щойно недавно започатковано воєнний український відділ в одному музею) — себто того всього, що нпр. німецький або польський мистець має доскоду на місці. Відомо, що коли нпр. малював Матейко, його опікун гр. Тарновський, сам знаменитий історик, проробляв усю історичну працю за мистця: студіював і вишукував костюми, укладав сюжет і персонажі, архітектуру (якої перспективу розглядали архітекти) і т. д. Була це сума зусиль, що у висліді давала ту складну машину, яка зветься картиною. Так теж було за часів ренесансу, хоч би в Флоренції, де мистець був до деякої міри лиш виконавцем колективного замовлення. Всього цього в українських умовах немає. Знаємо нпр. одного нашого мистця, що вже третій рік мріє про те, щоб пошити собі сякі-такі українські військові моделі мундирів і роздобути хоч примітивну зброю — і досі на це не спромігся...

Правда, є такі, які кажуть мистцям творити все „з голови“, з фантазії. Та це спосіб, яким можна робити ілюстрації до не надто відповідальних видань, по 5 і 10 зол. за штуку, але не великі речі, де кожна річ, кожен теж деталь — є проблемою. Тож і бачимо, що не лише нові мистці не беруться до тієї творчості великого розміру, а й ті, що нею досі займались (нпр. наші відомі два баталісти) від неї відходять, бо їх мистецьке сумління не дозволяє їм надалі жити самою імпровізацією: рухів, зброї, коней і т. д.

Все те, що пишемо, виглядає майже на оправданні, та це теми кожноточасних баталок, на які сходять питання, покладені у наголовку. Ми тут за нічим не агітуємо, ані не накликаємо мітичного „загалу“ прийти з поміччю. Тільки розбудова загально-національної економіки дасть згодом спромугу відлихнути вільніше мистецтву та виплисти на ширші води. покищо те мистецтво робить єдино можливу і найрозумнішу роботу: нагромаджує той запас знань, який йому потрібен, щоб кожної хвилини бути готовим до великих завдань. покищо, серед загальної вузлості всіх духовних проблем і вимог у нас, популярно-сплошеного ставлення до мистецтва, воно живе якось збоку і поперек мистецтва, недовольнись своїми досягненнями серед чужих — та тієї вимрази численнішої горстки своїх, що відчувають і люблять мистецтво.

кові, побачимо, наскільки під оглядом плястичним стоїмо на високому рівні.

Та, правду сказавши, збірка Національного Музею — це тільки завязок картинної галерії. Багато речей тут уривкових, які зовсім не репрезентують якості їх творців, багато мистців зовсім не заступлених, та й чисельно збірка ще убога, як на справжню картинну галерію. Музей робить сам, що може, щоб тільки придбати найкращі речі, мистці теж не раз ідуть назустріч створенню такої картинної галерії — та річ у тому, що це справа не лише самого музею і самих мистців, але й цілого громадянства. При розбудові музею в тому напрямі без постійної співучасті громадянства не обійтись. Музей — не складниці старих і нових творів, а той живий чинник, що зафіксує кожноточасний стан і осяги культури, в даному випадку не лиш самого мистецтва, а тих, для кого воно призначене. Тут треба систематичного зацікавлення й допомоги збільшувати музейні свої питомі мистецький вантаж. Конкретно: нпр. придбання якогось цікавого і вартісного твору повинно стати амбіцією загалу; особи, що мають твори мистецтва, повинні деякі з них складати, як „лічний депозит“ у музей, чужинні музеї мають не раз цілі сади, складені з таких творів, де на рямі, обіч імені мистця, вибито й імя донатора. У наших сусідів, що мають змогу розбудовувати свої музеї державними фондами, підкреслюється саме співпраця „найкращих“ музеїв говорити про якийсь індивідуальний зусилля, а не про механічне урядове збірня творів.

Живе, барнсте, життєрадісне своєю динамікою українське мистецтво минулого і сучасного повинно бути відбите так само ясраво в одній збірці, гідній його досягнень.

Українська хроніка.

50-ЛІТТЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО.

У нас пройшов незапам'ятований пресою (хвіба безпосередньо саними мистецькими колами) своєрідний мистецький ювілей: 50-ліття мистецької праці одного з найбільших сучасних українських мистців, Василя Кричевського.

Спочатку Кричевський працював в архітекту Загоскіна, як рисівник, а пізніше в ах. Бекетова 10 років, який молодого мистця дуже цінив і дав йому оформити багато великих будинків у Харкові — як банок, суди, приватні будівлі. В 1901. р. Кричевський взяв 1-у премію на проєкт будівни політехнічного закладу в українському стилі, що став першорядною українською мистецькою подією. Крім архітектури, Кричевський працює і в малюванні, виставляв в Україні, Росії та в багатьох зах.-європейських містах та Америці. Водночас не малі заслуги поклав мистець у педагогічній праці, випустивши зліз своєї руки раз-та-раз тої молоді.

РІЗЬБА САРИ БЕРНАР У КИЄВІ.

У вогнетрунній кімнаті київського регіонального інституту зберігається великий висічений з каррарського мартру барельєф бюст Офелії. Знай, що створився, відкриває її груди, розкидає по плечах волосся, оповиляє квітани. Не зважаючи на зовнішній вигляд риси французької різьби 70—80-их рр., згадав різьба зображує велику мистецьку верність. Вона збільшена ще й тим, що автором її — відома геніальна драматична артистка — Сара Бернар (1844—1923).

Мало хто знає, що серед шоденних театральних турбот і любовних авантур цієї незвичайної жінки, знайшовся час теж і на плястичне мистецтво. Хоч вона і була самою, але мистецька вартість її різьб отворила їй двері тодішніх салонів. Саме „Офелія“ була виставлена в Салоні 1880. р., пізніше була власністю відомого вієнського маляра Макарта, аж 1885. р. попала та різьба з ліпінням на Україну, закуплена за 2710 флоринів.

Як бачимо, український музей має незначну пам'ятку.

ТАКОЖ ВИСТАВА!

Готують у Києві „найвідомішійшу“ (як пише преса) виставу: „Львів, Сталін і Україна“. Бода лиш одна, преса боїться, що „на наших виставах художники, своїм своєю технічною підготованістю, не вдало пробують підняти непомітну для них тематику, зв'язану з відображеннями великих народних почуттів“.

Ретроспективна вистава в Національному Музею.

Уважана тепер у долашніх і горішніх залах Національного Музею вистава малярства і різьби, на яку складаються експонати, що є власністю музею, дав цікавий огляд українського мистецтва, головю за останніх 40—50 літ, при чому найновіше мистецтво переважно заступлене. На цьому групі мистецтва українського мистецтва показана на ті хоч і незначна, але добірка творів старого мистецтва, чужинного й українського. Не кажу про свої іони, які знаходяться в другому будівку, спеціальну увагу викликають капітальні рисунки до іон (у горішніх залах). Ретроспективна вистава, як і всі без винятку варті того, щоб їх зати в Львові або Ватикані. Сьогоднішній зати у нас один рисунок із са. Юрієм пудіно і майже ренесансовий своїм ла-

рактором, у стилі — можна б сказати — візантійським рисунків Бєлліні.

Саме нове мистецтво, яке приковує нашу увагу, показане в розрізі: залишаючи досить доріжочні експонати з минулого століття, ми на грані нашого знаходимо міцні та яскраві постаті Сосенка, Труша, Новаківського — аж до найновіших і наймодерніших — Андрійенка, Архипенка (2 малянки і 1 різьба). Чотири малянки Гриценка звертають спеціальну увагу і це справді твори, наліхані великою силою чуття, до яких завало вертаємось. Усе це в сумі дає збірку творів у Львові зовсім несподівану. Національний Музей — єдиний у Львові музей, у якому, що може похвалитися збіркою справді модерного мистецтва. Коли порівняємо цю збірку хоча до тієї вільської, що в у Варшаві, в т. зв. „Каміньці Бєнчиків на старому риз-

Веселих і Щасливих Свят

бажає

всім Союзам, Кооперативам і кооперативним працівникам
Дирекція, службовики, робітники „ЦЕНТРОСОЮЗУ“
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Вістки з Карпатської України.

ПРЕМ'ЄР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПЕРЕД
МІКРОФОНОМ.

Завтра, на Святий Вечір, (6. ц. м.) прем. о. д-р Волошин виступить в год. 17.30 промову перед мікрофоном, яку передаватимуть усі місця та словесні радіостанції.

НАЙВИЩИЙ СУД У ХУСТІ.

Найвищий Карпатоукраїнський Суд почне свою працю в Хусті від 15. ц. м. Він буде розміщений у другій частині будинку Краєвого Суду, в якому досі містилися міністерства господарства та комуналізації. Оба міністерства перенесуться до власного будинку. Найвищому судові будуть підчинені оба краєві суди (в Хусті та в Великій Березі) і 10 окружних судів.

Президентом Найвищого Суду буде судочий радник д-р Комаринський. Начальниками секцій будуть: д-р Перелушник, д-р Алієвський, д-р Понель і д-р Тисовський. Правним референтом карпатоукраїнської влади буде д-р Шутка.

ЛІКВІДАЦІЯ ЧАСТИНИ ЧЕСЬКИХ ШІЛ У
КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Карпатоукраїнський уряд рішив ліквідувати чеські державні школи в Білках, у Тересі й Воловіні та чеські народні школи в селах: Дубове, Кушниця, Вульхівці, Білки, Ганичі, Колочава, Сльце, Тервова, Угач, Задне, Бездза, Горічово, Каліни, Ківад, Вересинця, Великий Раковець, Нижній Шард, Березів, Брустура, Ільниць, Іза, Липча, Майдан, Рокосів, Устьчорна, Воловий, Вишків, Дянавів, Ізкі, Валестрад, Нижня Бистра, Загаття, Репініе,

Руська Мокра, Снієвір, Шандрів, Велика Копаля, Вонігів, Вишне Бистре, Загаття, Голатин, Хмельник, Німецька Мокра, Річки, Теків, Тербова, Золотарів, Новоселиця, Нижня Селіще, Осой і Поляна-Липша.

РУМУНИ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ.

В Карпатській Україні живе к. 15.000 румунів у місцевостях: Солотвина, Нижня та Середня Апша й Біла Церква. За часів чеської влади в тих місцевостях основано школи з румунською мовою навчання, які були підчинені чеському інспекторові в Хусті.

Перед кількома днями зголосилася до карпатоукраїнської влади делегація, яка домагалася, щоб румунські школи приділили українському шкільному інспекторові та щоб замість чеської мови вчили в румунських школах української мови обов'язково.

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ ІНСПЕКТОР
У СВАЛЯВІ.

Міністерство шкільництва Карпатської України призначило новим інспектором у Сваляві вчителя А. Полянського, який був редактором „Учительського Голосу“ та був в „Учительській Громаді“ председником педагогічної комісії.

КАРПАТОУКРАЇНСЬКИЙ ПРЕСОВИЙ БЮЛЕ-
ТИН У ПРАЗІ.

Від початку цього року почав виходити у Празі щоденний бюлетень Карпатоукраїнської Пресової Саужби.

ДЕКРЕТ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ ОЗНАЧИВ
ОРГАНІЗАЦІЮ „ФРОНТУ НАЦІОНАЛЬНОГО
ВІДРОДЖЕННЯ“.

Вчора ввечері прийняв декрет румунського короля, який нормує організацію та діяльність „фронту національного відродження“ — однієї з дозволених в Румунії партій.

Провід партії становитиме дирекція, зложена з 24-ох членів, іменованих на 2 роки. Спирити вестимуть 3 генеральні секретарі, доктрину намічуватиме начальна рада, зложена зі 150-ох членів.

Девізом партії буде: „Король, парід, праця, віра“. Члени партії будуть підкорювати себе рукою та словом „сантатє“. Партійний провід почитиме однострої.

Вистригальня Рекорд, перманентні голки
і всілякі лікарські інструменти.фабричний
с и л а д

„ГЕЛІОТЕРМ“

Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПОБУДУЄ В ЦЬОМУ РО-
ЦІ 100 НОВИХ БОЄВИХ КОРАБЛІВ.

Як подає „Івнинг Ньюз“, британська морська збільшиться в 1939. р. на 100 нових кораблів, м. ін. на кілька кружальків понад 10.000 тон.

Тепер є в будові крім 35.000-тонових кружальків ще 5 летунських баз, 22 кружальки (з того 3 10.000-тонові), 23 контрторпедовці, 15 підводних суден, 3 помічні кораблі, 4 мінові судна, 3 стежні кораблі, 2 річні канонірки та 34 менші кораблі.

Під цю пору є в будові коло 150 кораблів. З 5-ох панцирних кружальків по 35.000 тон 2 будуть готові в 1940. р., інші в 1941.

РОЗБУДОВА ШВЕДСЬКОЇ ФЛОТИ.

Як подає німецька преса, на найближчому засіданні шведського парламенту уряд пропонує проект будови 2-ох нових панцирних поємності 7 і 8.000 тон.

КОЛИ БЕЛЬГІЯ ВИЗНАЄ ЕСПАНСЬКИЙ НА-
ЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД?

Уряд ген. Франка дав відповідь на контрпропозиції бельгійського уряду; прем. Спаак пропонує цю відповідь начальній раді соціалістичної партії. Сенат рішив недавно визнати уряд з Бургосу „де факто“, але соціалістичні міністри з уряду Спаака загрозили димісією, якщо Бельгія увійшла у взаємини з національною Еспанією.

МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛОТИ КОЛО
ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ.

Атлантийська ескадра, зложена зі 140 кораблів (з того 9 панцирників, 12 панцирних кружальків та 2 летунських бази з 600 літаків), виплила на Карибське Море, де відбуються маневри, що мають виявити можливості оборони Панамського Каналу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У РИМІ ІН-
ТЕРВ'ЮВАВ В ОБОРОНІ ЖИДІВ?

Амбасадор Злучених Держав Філіпс відбув розмову з Муссолініем. Тему розмови тримав у тайні, але в дипломатичних колах припускають, що амб. Філіпс заперечував проти ескадри акції, зверненої проти жидів — американських громадян, які мешкають в Італії. З італійських джерел твердять, що Філіпс лише поінформував Муссолініа про погляди Рузвельта на жидівське положення.

Гальої

В саму пору

Гальо

закладає вам закупити безпачайно дешево велику кількість зянових текстильних товарів, ще далі вам зможу відтворити їх по цінах до 40% знижених а саме:

ФЛЯНЕЛІ, ФЛЯНЕЛЕТІ, БАРХАНИ, ШТРУКСИ

купите тепер найдешевше тільки у нас

Галицький Магазин Новин — Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька цін:

I. КАТЕГОРІЯ: 12.000 м. гладкої флянелі	в ціні тільки	50 сот.	метр
II. КАТЕГОРІЯ: 20.000 м. флянелі на біллі, піжами і колірної гладкої		60	"
III. КАТЕГОРІЯ: 40.000 м. флянелі десен. на шляфрок, сунні і блузні		75	"
IV. КАТЕГОРІЯ: 12.000 м. флянелі десен. „ПРИМА“ на шляфрок і сунні, флянелі „ПРИМА“ в квітці на біллі, а тем бархани на сунні		90	"
V. КАТЕГОРІЯ: 10.000 м. гладкого штруксу на сунні а тем двивентини на сунні ріжн. десен.		1'55	"

УВАГА! Флянелі на сунні, біллі і піжами в рештках продаємо майже даром!!! — В часі цієї дешевої випродові ми знижили всі ціни на матеріали ВОВНИНІ, на БІЛЛІ, на ПОСТІЛЬ. При закупі товару від зол. 5.— додаємо даром знижки до першорядних цін. Проймаємо члени Централу Товариства Обороти.

ОСТАННІ ВІСТІ.

УКРАЇНСЬКИЙ СЕНАТ ПРИ ПРАСЬКОМУ
НАЙВИЩОМУ СУДІ.

14. ц. м. Найвищий Суд Чехо-Словацького влаштовує — згідно з новою конституцією — сенат для справ Карпатської України.

САМОХОДОВИЙ ВИПАДОК МІНІСТРА Ю.
РЕВАЯ.

ПАТ повідомляє за Чеським Пресовим Бюром, що самохід, яким мін. Ревая їхав до Праги, зударився з військовим вантажним самоходом. Оба самоходи ушкоджені, але мін. Ревая та особи, які з ним їхали, вийшли ціло.

МІН. ХВАЛЬКОВСЬКИЙ ІДЕ ДО БЕРЛІНА?

Як говорять у Празі, мін. Хвальковський їде на кілька днів до Берліна.

ВІДПОВІДЬ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОГО УРЯДУ
НА ПОЛЬСЬКУ НОТУ У СПРАВІ ЗАМАХУ НА
СТАНИЩО ГРАНИЧНОЇ СТОРОЖІ.

ПАТ повідомляє: У відповідь на польську ноту у справі бомбового замаху на границю станицю під Міхалковцями, мін. Хвальковський доручив польському послові ноту, в якій повідомляє про викід саїаста, переведеного при співучасті польської влади. Згідно з польським домаганням, праський уряд обіцяв переселити у габину краю неперевічені елементи. У цій справі мін. Хвальковський зложив заяву представникам преси.

ВІДРУЧНЕ ПИСЬМО РУЗВЕЛЬТА.

ВАШІНГТОН. Учорашнє відручне писмо президента Рузвельта викликало загальну увагу, що президент говорив як кожд народ. Навіть його противники хвалять президента за сміливість в дитинстві сміливо поспівати між сьстерками: тоталітаризму та демократичною

ГАЛЬОІ ГАЛЬОІ УВАГА!

На Ялинку і Новий Рік

додатко як премію при закупі

рекламову пачку

яка містить: 5 м. флянелі на піжаку або 4 м. десен. флянелі на шляфрок
3 хустинки до носа
1 купальний ручник
разом тільки зол. 3.75 за цілу пачку
ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВИХ,
Львів, Г. Галицька 15.

БОЛЬШЕВИКИ ДАЛЬШЕ СХОПЛЮЮТЬ
ЕСТОНСЬКИХ РИБАЛКІВ?

На озері Пейбус (на границі між СССР і Естонією) пропало в останні дні кілька естонських рибалок. На інтерв'юванні з них говорять, що офіційні чинники радянської влади не відомо, та що вони стверджують, що естонські рибалки.

Добрі волічки

всілякі артемули 25. м. ц.
м. ФІЛІП. ЛЬВІВ, БОІМІВ 21.

СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ. 31. грудня м. р. відбулася в Хусті сесія синодальної Православної Церкви Карпатської України. Збори започаткував передсідник комітету Андрій Буряцький, що заповів чистку в Синодальній Церкві. Православна Церква Карпатської України не хоче чути про сербську юрисдикцію. З рефератів, виголошених у часі збору, видно, що в Карпатській Україні є фактично дві Православні Церкви: українська, що спирається на місцевих чинників, і друга, що підлягає юрисдикції сербського патріарха. Бесідники атакували у своїх промовах прихильників патріаршої сербської церкви й підкреслювали, що номінація єпископа Володимира Раїча є антиконституційна, бо пражський уряд затвердив її вже після повстання карпатоукраїнського уряду. Після зборів вибрано делегацию, яка пішла до прем'єра О. Волошина і міністра Ревая. Описав вибрано синодальний комітет, на чолі якого станув Андрій Буряцький.

Чай Прівес

сильно запашний
дуже видатний

під гарантією природний
неперфумований

2-5

ЖИДІВСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ У ПРЕМ'ЄРА О. ВОЛОШИНА.

ХУСТ. Прем'єр О. Волошин прийняв делегацію жидівських ісповідних громад і сіоністичних організацій у складі 12 членів з послом Куглем на чолі. Посол Кугель привітав уряд Карпатської України іменем жидівського населення і висловив радість з приводу „історичного факту, що на цій українській землі український народ стає вільним“. Жидівське населення, 12% усього населення, переживає долю українського народу й тішиться з його визволення. Жиди бажають узяти участь у розбудові Карпатської України і не будуть робити попередніх помилок. Жидівське населення, крім господарських домагань, бажало б мати власні жидівські школи, в яких українська мова була б якнайширше респектована. Делегация просила прем'єра дозволу утворити в Хусті жидівське центральне бюро, метою якого було б репрезентувати інтереси жидівського населення. У своїй відповіді прем'єр О. Волошин зазначив, що прихильно відноситься до жидів, які шанують свою віру та національність. Супроти конституції всі громадяни рівні. Культурні потреби жидів будуть по можливості сповнені, а на господарському полі буде введена чесна і свободна конкуренція.

ЕКО

Фабрика Батерій у Львові,
Потоцького 58 а.

пересилає в нагоду Різдва
Христового і Нового Року
найкращі побажання
усім Н. Т. Відомим і невідомим.

ВИЯТКОВИЙ СТАН У БІРМІ.

З Рангуну надішла в Лондон вістка, що в цій Бірмі (британська колонія на сході від Індії) проголошено виїзтковий стан. У більшості місцях сконфігуровано військові частини.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД.

В Токио повстав новий уряд у такому складі: прем'єр — бар. Гіранума; закордонні справи — Аріта; внутрішні справи — маркіс Кідо; скарб — Ішіхатарі; війна — ген. Ізагакі; морська — адм. Йонай; справедливості і шани — Шіно; освіта — ген. Аракі; хліборобство — Секураві; торгівля, промисл і заморські справи — Гатта; залізничні — Маедат; здоров'я — Проке; начальник секретаря кабінету — Танабе. Як. Коноє став головою приватної ради, на місце Гіранума. Він братиме участь у засіданнях уряду як міністр без портфеля. З довереннями до уряду зазначено 7, відступило 6.

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Препитія виконання і тривалість конструкції забезпечують першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.

Генеральне
представництво
і продаж

ЮЛІАН ЛОМАГА

Львів, вул. ВАЛОВА 11

ТЕЛ. 228-70.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочні побажання.

Щороку появляється з „Діла“ ціла одна сторінка святочних побажань. „Родичам, Знайомим, Приятелям...“, або „Рідні, Приятелі, Знайомі...“, або „Милій Родині, Дорогим Дружам, Всім Знайомим...“

Страшенно добрий і практичний звичай. Прийдуть бувають Різдвяні Свята, купуєш двадцять листівок, двадцять марок, сідаєш до писання і при кінці своєї творчості бачиш, що ще за мало купив. Пані Ікс, Панство Зет, чи пан Альфа образиться, як не дістануть побажань. А вже що року присилають свої до тебе. Біжиш до міста, купуєш ще три листівки і врешті задоволено і святошно відносиш цілу святочну пошту на пошту.

— Тепер — думаєш — хіба вже дістали всі ті, що мали дістати.

Але приходить перший день свят і показується, що справа не представляється так дуже рожево. Бо ось приносить тобі листинок побажань від людей, які вилетіли тобі з пам'яті і не дістали від тебе побажань. Тоді дякуєш обставинам, що трафіки ще не святкують наших свят і докуповуєш кілька листівок. Те саме, видно, зробили і деякі твої знайомі, бо побажання їх прийшли аж третього дня свят і носять на собі знаки клопоту. Не всюди можна дістати святочну картку. Десь далеко, на селі, чи на самотнім хуторі нема „Союзнного Базару“, книгарні, чи бодай хлопця з „Руске картки на свята“, треба рятуватися, чим хата багата. „Проект Народного Дому в Зарудцях“, „Тарас Шевченко ур. 1814, пом. 1861“, „Думи мої! Думи мої!“, „Ой впаде Стрілець у край зрубав“, а з браку ляку то й якнебудь зникає церква, кооперативного дому, чи дитячого садку.

Признаюся, я страшенно люблю ці клопітливі картки. Стільки з них можна було виміркувати різного! Писав хтось на „Проекті Народного Дому“ — зараз видно було, що комітет

будови почав з нічого, але розвів широку пропаганду і хто зна, чи не зібрав бодай на підвалини. Видно, що й людина, яка купила листівку, співчувала діду, або... не могла спекатися злібного кольпортера.

Прийшло побажання на „Шевченку“, чи на „Думи мої! Думи мої!“ — то це показувало, що бурий власник картин має зацікавлення до різної літератури і сентимент до національного поета. Те саме і щодо „Ой впаде Стрілець“. Так і видно, що наш повчок-невеличок мал у цьому домі звеличчівків та грошеву підтримку.

Рідко коли збирає хтось святочні листівки і переховує їх. Хіба в кого є салон, а в тім салоні плетена тарілка, а на тій тарілці сотні листівок на свята, ім'янки і звичайні позлорозелення з нахацій чи паломництва (Ворохта, Яремче, Славсько, Бубинище, а там і Абация, Венеція, Рим чи Неаполь). Приємно часом самому, а там більше гостеві забити час, а то й поринути в гущу споминів, зв'язаних з кожною з тих листівок.

У мене нема відповідного сховку на листівки. А всеж одно святочне побажання переховую у своїй шафі.

Звичайна, колись біла, нині вже пожовкла карточка, а на ній ледви помітне письмо: „Оленьово, 6. I. 1915. Христос раждає! Микола Іванович Гасний, Василь Григорієвич Бочаренко і Максим Іванович Гребинюкко — козак“

На сам Свят-Вечір у далеких провалах закарпатського Бескиду зловили ми на стеці російських піхотинців та одного кубанського козака. В селі Оленьові, на Закарпатті, святкували ми Різдво, святкували і вони з нами. Іли з нами борщ, кутю, разом колядували і — разом прославилися. Піхотинці були з Київщини, а козак з легендарної Кубані.

І лишили мені на спомин оцю карточку, найкраще святочне побажання, яке колинебудь дістав.

Коли живі вони — бажаю їм всього доброго! І прошу — нехай на хвилину разом зі мною перенесуться в Свят-Вечір у заспане світом Оленьово, маленьке селце великого народу.

Галактіон Чіпка.

ФОТО АПАРАТИ
І ПРИЛАДДА
порукає у великій виборі фірма

Інж. А. Шарф Львів,
Сикстуська 2.

2955 3-6

За чий гроші розбудовується Карпатська Україна?

ОПРОКИНЕННЯ НАКЛЕПУ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

У зв'язку з інтерв'ю прем'єра Карпатської України О. Д-ра Волошина для чеської преси про план уряду розбудувати м. і столицю автономної держави Хуст, у польській пресі всіх вітківців появилася замітка й натяки про „темні грошові джерела“, на які ця розбудова мала б відбуватися, про „таємні субсидії“ для уряду Карпатської України „від одної сусідньої держави“, про різні „агатурні інтереси“ та всякі інші подібні вигадки.

Коли брати під увагу факт, що всі державні свату, більші й менші, давно існуючі та новостворені, ніколи не відмовлялися брати позички від ближчих чи дальших сусідів на інституційні цілі, якщо тільки умовини таких позичок були корисні і незв'язані з престижними оглядами, то чому ж одна-одинока карпатоукраїнська держава мала б відмовитися від такої позички, якщо справді якісь сусідні, приватні чи державні банки, таку позичку рішили дати їй на розбудову, чи на яку іншу державно корисну ціль?

Однак в цьому випадку, у випадку, коли йде про фінансову основу для розбудови Карпатської України, писання польської преси про „темні грошові джерела“ тощо є свідченням і під кожним оглядом брудним звинуваченням. На розбудову своєї столиці, шкільництва, комунацій і таке інше, крім власних державних джерел, уряд Карпатської України дістає і буде діставати фонди зі збірок американської та європейської української еміграції. Збіркова акція серед українців в Америці з кожним днем зростає, фонди збільшуються, завага для справи, разом і коли б польська інформаційна джерела, замість вигадувати, забралося, скажемо, до актури української американської преси, то побачили б, яка велика під кожним оглядом ині потенція американських українців.

Коли б польська преса всеж не хотіла вірити ні нам, ні американській українській пресі, то чейже повинна, думавмо, повірити пресі своїх сучасних союзників, галицьких москвофілів.

Ковдри, матраци, коци

з подушками з пір, простирала, пошени, ручники і обрус провад однією українською фірмою.

М. Проць

Львів, Ринок ч. 14.

Власний майстер

з фабрики коци

СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ. 31. грудня м. р. відбулася в Хусті сесія синодальної Православної Церкви Карпатської України. Збори започаткував президент комітету Андрій Бурківський, що заповів присутнім в Синодальній Церкві. Православна Церква Карпатської України не хоче чути про сербську юрисдикцію. З рефератів, виступів, які у часі збору, видно, що в Карпатській Україні є фактично дві Православні Церкви: українська, що спирається на місцевих чинників, і друга, що підлягає юрисдикції сербського патріарха. Бесіди йшли у своїх промовах прихильників патріаршої сербської церкви й підтримували, що номінація єпископа Володимир Рача є антиконституційна, бо пражський уряд затвердив її вже після повстання карпатської України. Після зборів вибрано делегацію, яка пішла до прем'єра о. Волошина і міністра Релігії. Опісля вибрано синодальний комітет, на чолі якого станув Андрій Бурківський.

Чай Прівес

сильно запашний
дуже видатний
під гарантією природний
неперфумований

2-5

ЖИДІВСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ У ПРЕМ'ЄРА О. ВОЛОШИНА.

ХУСТ. Прем'єр о. Волошин прийняв делегацію жидівських ієпоуітних громад і сіоністичних організацій у складі 12 членів з послом Куглем на чолі. Посол Кугель привітав уряд Карпатської України іменем жидівського населення і висловив радість з приводу історичного факту, що на цій українській землі український народ стає вільним. Жидівське населення, 12% усього населення, переживає долю українського народу й тішиться з його визволення. Жиди бажають узяти участь у розбудові Карпатської України і не будуть робити попередніх виможок. Жидівське населення, крім господарських домагань, бажало б мати власні жидівські школи, в яких українська мова була б найбільш респектована. Делегація просила прем'єра дозволу утворити в Хусті жидівське центральне бюро, метою якого було б репрезентувати інтереси жидівського населення. У своїй відповіді прем'єр о. Волошин заявив, що прихильно відноситься до жидів, які шанують свою віру та національність. Супроти конституції всі громадяни рівні. Культурні потреби жидів будуть по можливості сповнені, а на господарському полі буде введена чесна і вільна конкуренція.

ЕКО

Фабрика Батерій у Львові,
Потоцького 58 а.

пересилає з нагоди Різдва
Христового і Нового Року
найкращі побажання
Усім М. Т. Відгороді і Прихильникам.

ВИНИЯТКОВИЙ СТАН У БІРМІ

В Бангку наспіває до Лондону вістка, що в Бірмі (Британська колонія на схід від Індії) проголошено винятковий стан. У близьких містах оголошено військовий стан.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД.

В Токио повстав новий уряд у такому складі: прем'єр — бар. Гіранума; закордонні справи — Аріта; внутрішні справи — маркіс Кідо; фінанси — Ішіхара; війна — ген. Ітагакі; морські справи — адм. Іноуе; справедливості і шляхи — Шінобу; освіта — ген. Аракі; хліборобство — Сакурата; торгівля, промисел і закордонні справи — Гатта; залягання — Маєда; здоров'я — Гіро; міністерство секретаря кабінету — Танабе. Ка. Кіносє став головою приватної ради, на місця Гіранума. Він братиме участь у засіданнях уряду як міністр без портфеля. З дотеперішнього уряду залишилися 7, уступило 6.

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тривалість конструкції забезпечують першество машинам до писання марки ЕРІКА І ПЕАЛЬ.

Генеральне
представництво
і продаж

ЮЛІАН ЛОМАГА

Львів, вул. Валова 11

ТЕЛ. 228-70.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочні побажання.

Шороку появляється в „Ділі“ ціла одна сторінка святочних побажань. „Родичам, Знайомим, Приятелям...“, або „Рідні, Приятелям, Знайомим...“, або „Милій Родині, Дорогим Друзям, Всім Знайомим...“

Страшенно добрий і практичний звичай. Прийдути бувало Різдвяні Свята, купуєш двісті листівок, двадцять марок, сідаєш до писання і при кінці своєї творчості бачиш, що ще за мало купив. Пані Ікс, Панство Зет, чи пан Альфа образяться, як не дістануть побажань. А вже що року присилають свої до тебе. Біжиш до міста, купуєш ще три листівки і врешті задоволено і святошно відносиш цілу святочну пошту на пошту.

— Тепер — думаєш — хіба вже дістали всі ті, що мали дістати.

Але приходить перший день свят і показується, що справа не представляється так дуже рожево. Бо ось приносить тобі листонос побажання від людей, які вилетіли тобі з пам'яті і не дістали від тебе побажань. Тоді дякуєш обставинам, що трафіки ще не святкують наших свят і докуповуєш кілька листівок. Те саме, видно, зробили і деякі твої знайомі, бо побажання їх прийшли аж третього дня свят і несуть на собі знаки клопоту. Не всюди можна дістати святочну картку. Десять далеко, на селі, чи на самотньому хуторі нема „Союзна Базару“, книгарні, чи бодай хлопця з „Руске карткі на свята“, треба рятуватися, чим хата багата. „Проект Народного Дому в Заруднях“, „Тарас Шевченко ур. 1814. пом. 1861“, „Думи мої! Думи мої!“, „Ой впаде Стрілець у край зруба“, а з браку дяку то й якнебудь зникає церква, кооперативного дому, чи дитячого садку.

Признаюся, я страшенно люблю ці клопітливі картки. Стільки з них можна було вимірковувати ріжного! Писав хтось на „Проекті Народного Дому“ — зараз видно було, що комітет

будови почав з нічого, але розвів широку пропаганду і хто зна, чи не зібрав бодай на підваланні. Видно, що й людина, яка купила листівку, співчувала ділу, або... не могла спекатися злібоного кольпортера.

Прийшло побажання на „Шевченку“, чи на „Думи мої! Думи мої!“ — то не показувало, що бувший власник картки має зацікавлення до рідної літератури і сентимент до національного поета. Те саме і щодо „Ой впаде Стрілець“. Так і видно, що наш повчок-невеличок мав у широкій домі звеличниць та грошеву підтримку.

Рідко коли збирає хтось святочні листівки і переховує їх. Хіба в кого є саміти, а в тім сальоні плетена тарілка, а на тій тарілці сотні листівок на свята, іменини і звичайні поздоровлення з акаціями чи паломництва (Ворохта, Яремче, Славське, Бубинське, а там і Абонія, Водосей, Рим чи Неаполь). Приємно часом сному, а тим більше гостеві забити час, а то й поринути в гущу споминів, зв'язаних з кожною з тих листівок.

У мене нема відповідного сховку на листівки. А всеж одно святочне побажання переховую в своїй шафі.

Звичайна, колись біла, нині вже пожовкла карточка, а на ній ледви помітне письмо: „Оленово, 6. I. 1915. Христос радіє! Микола Іванович Гаєвий, Василь Григорієвич Бочаренко і Максим Іванович Гребенюк — козак“

На сам Святий-Вечір у далеких провалах закарпатського Бескиду зловили ми на стежці російських піхотинців та одного кубанського козака. В селі Оленьові, на Закарпатті, святкували ми Різдво, святкували і вони з нами. Із нами ми борщ, кутю, разом кохалися і — разом прославилися. Піхотинці були з Київщини, а козак з легендарної Кубані.

І лишили мені на спомин одну карточку, найкраще святочне побажання, яке колинебудь дістав.

Коли живі вони — бажано їм якого доброго і прощати — нехай на хвилину разом зі мною перенесуться в Святий-Вечір у заспане снігом Оленьово, маленьке селище вільного народу.

Галактіон Чінок.

ФОТО АПАРАТИ
І ПРИЛАДДА
порукає у великій виборі фірма

Інж. А. Шарф ЛЬВІВ,
Сикстуська 2.

1938 р. 4

За чий гроші розбудовується Карпатська Україна?

ОПРОКИНЕННЯ НАКЛЕПУ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

У зв'язку з інтерв'ю прем'єра Карпатської України о. д-ра Волошина для чеської преси про план уряду розбудувати м. і столицю автономної держави Хуст, у польській пресі всіх відтінків появилися замітки й нападки про „темні грошові джерела“, на які ця розбудова мала б відбуватися, про „темні субсидії“ для уряду Карпатської України „від одної сусідньої держави“, про різні „агентурні інтереси“ та всякі інші подібні вигадки.

Коли брати під увагу факт, що всі держави світу, більші й менші, давно існуючі та новостворені, ніколи не відмовлялися брати позички від ближчих чи дальших сусідів на інвестиційні цілі, якщо тільки умовини таких позичок були корисні і незв'язані з престижевими оглядами, то чому ж одна-одинока карпатська українська держава мала б відмовлятися від такої позички, якщо справді якісь сусіди, приватні чи державні банки, таку позичку рішили дати їй на розбудову, чи на яку іншу державно-корисну ціль?

Одначе в цьому випадку, у випадку, коли йде про фінансову основу для розбудови Карпатської України, писання польської преси про „темні грошові джерела“ тощо є свідченням і під кожним оглядом брудним намахом. На розбудову своєї столиці, інженерів, комунікацій і так далі, всім власним державним джерелом, уряд Карпатської України дістав і буде діставати фонди зі зборів американської та європейської української еміграції. Збіркові акції серед українців в Америці з кожним днем зростає, фонди збільшуються, запал для справи росте і коли б польська інформаційна джерела, замість вигадувати, забрадіти, сказати, до лектури української американської преси, то побачили б, яка велика під кожним оглядом нинішній потенція американських українців.

Коли б польська преса всеж не хотіла повірити ні нам, ні американській українській пресі, то чейже повинна, думано, повірити пресі своїх сучасних союзників, галицьких мешкофілів.

Ковдри, матеріали, коци

з подушками з пір, простирадла, пошевни, ручники і обрус продає однією українська фірма:

М. Проць

Львів, Ринок ч. 14.

Написав веріфі

Фабрика, швей

В числі 1 двайської москвофільської „Землі і Роду“ з 8 січня ц. р. появилася „Лист до Реданії в Америці“, точніше в Філадельфії, від тампашнього москвофіла Івана Федина, в якому він нарікає на гривню москвофільських провідників в Америці й пише далі:

„Ниніше представляється справа мені місцевими українофілами. Ось наприклад, прошлой неділі прийшлося мені тут в Філадельфії бути на їх вічу, котре було сликане в справі помочи Закарпаттю. І лише на тім вічю вічу було зібрано 2.500 доларів для прем'єра Волошина, на будівню желязних доріг. А таких віч урештують вони тут більше і очевидно немає гроші збирати і посилати до Старого Краю.“

Москвофільський логісмач не додає, що таких віч, як філадельфійське, відбувається на американському континенті, у всіх центрах розселення українців у Злучених Державах. Канаді, Аргентині, Бразилії, Парагваю і т. д. по кілька кожною неділю та що є віча (напр. в Дітройті, Вініпегу, Нью Йорку), де за одним разом збирають більше, навіть удвоє більше, ніж 2.500 доларів. Отже для кожної незалежної людини і для кожного органу, що шанує правду, стало ясно, що у справі розбудови Карпатської України не може бути мови про якісьбудь „лінійні грошові джерела“, чи „таємні субсидії“ та що всі та писанина деяких польських пресових органів має на меті не інформацію, тільки баламучення власних читачів.

Закарлючки.

Преця додає віри у власні сили... тим, на яких працюємо.

Народи як і обичаї восторюють помилки минулого, переконали, що швертість воступає характер.

Доба, як ехкайшало вічні пера, перестала вимости для вічності.

У жазоку місті почуваємось великі толу, що ново мала, у великому толу, що воно — велике.

Політичні сонни на сорочки, — не можна із звикати, коли вони брудні.

Нейчастіше стараємося обезцінити ті становища, які ми самі хотіли б займати.

Потрапляючи загоплене фізичною силою більше, ніж ідеєю справедливості — справедливо заплумбує на те, щоб раніше вимало свободи, а потім помаленька.

Мало, ако бойться смігу своїх громадян, лякаться, що жаса озатишме одлескуватиме дотепи американці проти неї, ніж й помилки звернені до народу.

Шорас білийий являє політичний відхід бачило в толу, що шорас білийий громадян із носіду: викликає іншій до біла, задовольнитись самим.

Політика — вичає мах — це не справа почувань, а розуму“, Гарало, але відіски його лаваст?

Найсильнішою літературою не та, що тримається своїми талантами.

Критик має найбільший вплив тоді, коли відлучає балка писати.

Найбільше безпідійні люди це ті, що вічно живуть надією.

Примітніше сестри дурну рязоноу з інтелігентними людьми, ніж інтелігентну з дурними.

Новими критиками стають частіше ті, що нас обичає, ніж ті, яких ми цинімо.

Тих більше стрієлося, тим більше очулося користати з того, що будувати, що з них шорас більше можна користати.

Ми повірили в її приємність, що живемо у ехкайшало вічності, аби ми не чули цього раз-у-раз з рт людей, які вибавляють нас цієї приємності.

Найбільше сміх восторює помилки, які шорас білийий їх сміх, ніж мах.

М. РУДИНСЬКИЙ.

КАПЕЛЮХИ СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ

мужеські
від 8.50 до 34.—
жіночі і мужеські

поруває

Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Лист лещетаря.

6. І. 1939. року.

Мої найдорожчі родичі!

Вже пятий день я в горах і ніяк не можу повірити, що є ще щось кращого у світі, ніж гори покриті снігом, як дерева покриті снігом, немов опанцйрені лідарі, як сильне і тепле гірське сонце, як той пах, це гірське повітря — як усе це відсажує мої втомлені легені.

Почуваюся знаменито. Я певний, що саме цей виїзд у гори дасть мені не тільки багато нових, чарівних вражень, але теж скріпить моє здоров'я, яке востаннє недомагало. Ах, як тут гарно, як чарівно, який я щасливий, що тут найшовся. А все це завдячую тільки Вам, мої дорогі батьки. Тільки Вашій любові і передбачливості.

Ах, як я Вас знаю. Тепер Ви напевне всміхаєтеся і приговорюєте до себе та впевайте себе, що це був Ваш батьківський обов'язок. Що я такий утомлений працею на політехніці і всякими іспитами, що „булоб тріхом не зробити хлопцеві такої малої приємності“. — Та я знаю, що значить для нашого малого хатнього бюджету ця „така мала приємність“, цей мій двотижневий побут у горах.

Ви з такою дбайливістю влаштували цей виїзд, що я ніколи Вам цього не забуду. Щойно тепер розумію, що значить скарбонка М. К. О. у Вашій кімнаті. Тепер щойно я зрозумів чому Тато ховав усе переді мною так дуже таємничо книжечку М. К. О. А коли я легкодушно по-визисовав вам, що нас не стати на ошаджування, що кожний гріш нам дуже потрібний. Ви на те тільки всміхалися добряче. Розумію тепер. Мій Боже, та-ж Ви цілий рік складали в М. К. О. свої гроші на що мою „таку малу приємність“. І як це все Ви обміркували... На са. Миколи я дістав гарний светер, вітрику і штани, на Ялинку лещата і кийки, а на Новий Рік книжечку М. К. О. до моєї власної диспозиції.

Мої любі, який я Вам вдячний! Переконалися, що коли вернусь здорова і цілий так те більш солідно візьмусь до праці, щоб у тім році здохити останні іспити, на другий рік дістати посаду та вже вліті вислати Вас у гора. Буду такий передбачливий і запонадливий як Ви. Для Вас буду працювати і для Вас навчусь ошадності. Бо бачу, що ошадністю кермує не тільки жадоба забезпечити собі майбутнє та відложити гроші на „чорну годину“, але й любов та журба про найближчих і найлюбіших. А Ви є моїми єдиними найближчими і найлюбішими.

Цілую і адорюю Вас, мої Любі Родичі
Ваш Юрко.

Оригінальні англійські матеріали, из пальта й убрання, мужеські й жіночі матеріали з найліпших бельських фабрик поручає по дуже низьких цінах

М. Діпп і С-ка

Льв. в, пл. Голуховських 11.
тел. 267-35.

Три категорії громадян у Польщі?

НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ОЗН-У ПРО ГРОМАДЯНСТВО.

У штабі ОЗН-у — пише варшавський „Час“ з 5. ц. м. (ч. 5) — розглядають новий проєкт закону про громадянство. Новий законопроект передбачує три групи громадян. До першої категорії громадян належали б виключно поляки, до другої — громадяни німецького і слов'янського походження, до третьої категорії — жиди.

Поляки користали б з повноти громадянських прав. У другій категорії з повноти громадянських прав користали б лише ті громадяни, які заявили би без застережень за спів-

працею з польською державою. Тому між жидинами в Польщі перевели б плебісцит у формі „за“ чи „проти“ співпраці з державою. Третя група громадян, жиди не мала б ніяких громадянських прав. О. З. Н. вважає, що побут жидів у Польщі є лише тимчасовий і тому жиди не можуть користати з прав, що прислуговують автохтонному населенню.

У деяких колах — кінчать „Час“ — щогороду проєкти викликають деякі сумніви, щодо їх згідності з конституцією

Про що говорять Пані.....

...що лише шовковий пудер косметолога д-ра Тушинського містить у собі „Маттін“, витяг з екзотичних квітів, що стисло достосований до фізіологічних функцій шкіри, надає настільки зниженій пері свіжий привабливий вигляд. Вже по одноразовім ужиттю задовольняємось різким зм'якшенням пері. — Дістанете у всіх першорядних перфумеріях і дрогеріях. 30 2754

Поїздка мін. Бека до Берхтесгаден.

Вістку „Німецького Інформаційного Бюро“ про стрічу мін. Бека з канцлером Гітлером, що має бути ними диним, варшавські офіційні кола адементували. Ще в четверговій ранішній пресі появилася комунікати Польської Телеграфічної Агенції, що мін. Бек до Берхтесгаден не поїде. Тимчасом полуднива преса принесла телеграми, що польський амбасадор у Берліні Лисський ще в середу вечером приїхав до Мінхена, куди в четвер перед полуднем приїхав поворітний з Рів'єри мін. Бек. Мін. Бека стрісну у Мінхені міністр закордонних справ

Німецьчини фон Рібентроп. Пополудні мін. Бек у товаристві мін. фон Рібентрона й амбасадора Лисського виїхав авто до Берхтесгаден.

Що має бути предметом розмови польського міністра закордонних справ з президентом Німеччини — невідомо. Німецькі політичні кола твердять, що там буде між ними мов і про українську справу.

Поїздка мін. Бека до Берхтесгаден викликала зрозумілу сензацію в політичних колах Німеччини преса згадує, що на полудні мін. Бек сполівався приїжд Лисського до Варшави

Печінка це фільтр крови.

Печінка є орган, який має велику роль у житті людини. Вона фільтрує кров, видаляючи з неї всі шкідливі речовини. Якщо печінка не працює належним чином, це може призвести до різних захворювань, таких як цироз, гепатит тощо. Тому важливо стежити за здоров'ям печінки, уникаючи надмірного вживання алкоголю та жирної їжі.

Печінка є важливим органом, який фільтрує кров, видаляючи з неї всі шкідливі речовини. Якщо печінка не працює належним чином, це може призвести до різних захворювань, таких як цироз, гепатит тощо. Тому важливо стежити за здоров'ям печінки, уникаючи надмірного вживання алкоголю та жирної їжі.

Веселих Свят бажають:

З нагоди Свят Різдва і Нового Року складаємо щирі побажання Рідні і всім знайомим — Іванам і Дмитро Левицькі.

Радісного Різдва Христового та Щасливого Нового Року усім Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і поза ним, зокрема тим, що далеко від нас в цьому році — бажають — Євгенія, Леся і Євген Храпаві.

Всім Знайомим бажає Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Модест Каратинський. Рідні, Другам-кращим, Знайомим, бажає з Різдром Христовим багато Божого благословення — о. Мітрат Базюк.

Рідні, Друзям і Благородним Жертводавцям у краю за горами і за морями з Христовим Рождеством найкращі побажання всього доброго добра — о. Леонтій Куницький, парох св. Юра і ошкун політ. в'язнів.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року
бажає всім своїм П. Т. Відборцям
та Прихильникам
Хем. В і р і б н я
"МОТА"
Львів, Перацького 38.

Найщиріші побажання з Христовим Різдром та Новим Роком для Рідні та Знайомим пересилає — о. Горчинський Омелян зі Сестринками. Львів, Підвалля 9/1, м. 2.

В Навечеря Різдва Христового здоровим усіх наших Друзів і Знайомим у Львові, у краю і за кордонами радісним привітом: „Христос Раждється!“ — Софія і Михайло Тараньки.

Дорогі Рідні, Приятелям і Знайомим сердечні побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають — Марія і Ярослав Колтушки.

З Різдром і Новим Роком усім нашим Рідним і Приятелям шлемо сердечні бажання, щоб усі сподівання сповнилися — Д-р Михайло і Олена Волошини.

Друзям нашого дому бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Орися і Остап Лушкі.

Д-р Олександр і Надія Лаврівські пересилають Рідні та Знайомим щирі бажання Веселих Свят та гарного Нового Року.

Всім нашим Приятелям Веселих Різдраних Свят і Щасливого Нового Року — Д-р Іван і Олена Копачі.

Рідні, Приятелям, Товаришам та Співробітникам пересилає щирі побажання спокійних Свят та Щасливого Нового Року — д-р Осип, Галя, Ірина Філас.

Валерія і д-р Павло Кривуцькі — бажають Рідні і Знайомим з Різдром Христовим і Новим Роком усього найкращого.

Нусь, Андрій і Ліда Падії — бажають Своєкам, Другам і Знайомим всього добра з нагоди Різдва Христового та найближчих досягнень у праці в новому році.

Рідні та Знайомим з Різдром Христовим і Новим Роком всього добра, та сповненням надій бажають — Надія і Любомир Макарушки.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні, Своєкам і Знайомим бажають — Ірина і Марія Кисілевські.

Рідні, Знайомим і Товаришам Кооператорам бажає Веселих Свят — Капуста Микола.

Веселих Свят Рідні, Приятелям, Знайомим та черкаським лікувальним бажає — д-р Роман Осінчук, Львів, Асники 2.

Всім Кривним, Приятелям і Знайомим з нагоди „Різдва Христового“ бажають „многих літ“ — Скопачки.

Веселих Свят Своєкам, Приятелям і Знайомим бажають — О. В. Залозецькі.

Різдрани і Новорічні бажання дорогі Рідні і Знайомим пересилають — С. і М. Кузики.

Рідні, Друзям і Знайомим бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року — С. Г. Волошинівські.

Своєкам і Знайомим з Різдром Христовим бажають Веселих Свят — Емілія і Іван Стернюки.

З Різдром Христовим бажаємо Рідні та Знайомим Веселих Свят — Марта і Остап Стернюки.

Дорогі Родині, Товаришам праці і Приятелям у краю та за кордоном зі Святами і Новим Роком всього найкращого бажає — д-р Іван Шмчук.

Д-р Стефанія й д-р Нарциз Лукіяновичі бажають Веселих Свят і доброго Нового Року усім Своєкам Друзям і Знайомим.

Буковинська і басарабська молодь бажає Урядові Карпато-Української Держави і всім тамошнім каменярям української державности Веселих Свят та в новім році повних успіхів у їх праці.

Дорогі Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят з нагоди Рождества Христового бажають — Л. і Я. Шаваки.

Рідні, Приятелям і Знайомим із Різдром Христовим і Новим Роком сердешний привіт від — Бараболякі.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажають всім Рідні і Знайомим — Мері і Богдан Макарушки.

Із Святами Христового Різдва й Новим Роком усього найкращого Дорогі Рідні та Високоповажним Знайомим сердечно бажають — Люба, Роман і Богдан Мармаші.

Веселих Свят Дорогі Родині і Знайомим бажають — д-р Михайло і Ольга, Леонід, Ігор, Ростислав Соневицькі.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Родичам, Рідні та Знайомим — Галя і Богдан Філіпські.

З днем Різдва Христового „Веселих Свят“ Рідні, Приятелям і Знайомим бажає — Ірена і Христина Домбчевські.

О. і С. Кузьмінські бажають своїм Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні і Друзям з Різдром Христовим всього найкращого бажаємо — Г. і П. Паски.

Родичів, Друзів та Знайомим сердечно вітаємо з Різдром Христовим та Новим Роком — Надія та Сергій Литвиненки.

З Різдром Христовим і Новим Роком 1939. найщиріші бажання Рідні, Приятелям і Знайомим пересилають — Надія, Володимир і Любомир Ошишківські.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року, Рідні і Знайомим бажає — Олександр Костик.

Леся і Інок. Ярослав Зарицькі шлють щирі бажання „Веселих Свят“ Рідні, Друзям і Знайомим.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року
бажає своїм П. Т. Гостям, а теж тим, котрі
ще не знають, що є єдиний український
Ресторан

„ГАСТРОНОМІЯ“
Львів, вул. Костюшка 3.

Всім Кривним, Приятелям і Знайомим вітають зі Святами і Новим Роком — Дядишюки.

Филиповичі Стефанія і Іван шлють з Різдром Христовим і Новим Роком щирі побажання Своєкам і Приятелям.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні в краю та заграницею, Приятелям і Знайомим бажають і на „Різдву Школу“ складають 5 зол. — Стефанівські.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року усім Рідні та Знайомим в краю та закордоном бажають — Інок. Петро Зелений з мамом.

Вп. П. Президентіві Євгеніві з нагоди Імнини, Різдва і Нового Року, Приятелям на чужині і в краю та Рідні найсердечніші побажання — Григорій і Марія Міхетей.

З Різдром Христовим і Новим Роком щирі бажання Рідні, Знайомим та своїм Пациєнтам пересилає — д-р Стефанія Коренеш.

Ю. і О. Пасецькі зі сном пересилають Своєкам і Знайомим, з Різдром Христовим побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Родині, Приятелям і Знайомим свято-різдрани і новорічні побажання складає — Володимир Несторович.

Рідні і всім Друзям Веселих Свят і Нового Року бажають — Наталя і Богдан Стернюки.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року всім Рідні, Приятелям та Знайомим у Галичині, на Буковині й на еміграції бажають — Дора й Василь Сімовичі.

Замість подяки за пам'ять у день Імнини і замість святочних і новорічних побажань всім нашим дорогим Приятелям і Рідні — складаємо на „Різдву Школу“ 10 зол. — о. М. і Ю. Гавянти.

„МАЛАНКА“

промисловців, купців і ремісників

13. І.

В „БЕСІДІ“

Рідні, Своєкам і Знайомим — Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — Климентина і Теофан Глиньські.

Родині, Другам, Приятелям і Знайомим пересилаємо сердечні побажання Веселих Свят — Євгенії Гвоздецькі.

Замість висилання святочних і новорічних бажань складаю на „Різдву Школу“ 5 зол. — Михайло Лазорко.

Усім щирим Другам, ближчим і дальшим Знайомим — яшайтеліші бажання з Різдром пересилає — Леся Кривішча.

Годинники, біжутерію, срібне та альпакове
накриття купите найдешевше в єдиній
українській крамниці

Романа Тарновецького

у Львові, вул. Пилсудського 11 А.

Знайомим в краю і закордоном сердечні святочні бажання складають — Юрієви.

Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і закордоном ширій привіт і бажання з Різдром Христовим і Новим Роком пересилає — О. Я. Чемеринський і рідня зі Львова.

Всього чого собі бажають — бажаємо Рідні та Приятелям з Новим Роком і Святами — Мих. і Марта Рудинські, Софія Олесницька.

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — Ірина і Олесь Пешанські.

Приятелям і Знайомим із Різдром та Новим Роком усього найкращого бажає — М. Островерха.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Кривним і Знайомим родина Інок. Боровського у Львові.

Всім Рідним і Знайомим сердечно вітаємо з Новим Роком та Різдраними Святами. Христос Раждється! — Леся й Антін Романенко.

З нагоди Різдва й Нового Року ширі бажання Рідним, Знайомим, Товаришам і Приятелям пересилає — Іван Панчак — Львів.

Рідні, Товаришам, Товаришам та Знайомим Веселих Свят Різдва Христового бажають — Ярослав і Інок. Андрій Адамчуки.

Своєкам, Друзів, всіх Знайомим, здоровим ширі з Різдром Христовим і Новим Роком та бажаємо всього кращого — Ольга і Николай Островські.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажають — д-р Константин і Мирослава Кебало.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні і Знайомим бажають — Чередарчуки зі Львова.

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажають — Іванна, Юлія і Зенон Шеваровичі.

Рідним і Близьким Веселих Свят. Христос Раждється! — Анна, Христя й Іван Мартюки.

Побажання Веселих Свят для Своєкам і Приятелів пересилають — Ірина й Орест Радловські.

Полковникові Аташе Іванові Мартинюкові в Державі Ємен (Арабія) пересилає найщиріші побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року шурин Володимир Гуманюк.

Всім Кривним і Своєкам та всім нашим Друзям Веселих Свят та всього добра з Новим Роком бажають — Д. М. М. Хроловичи.

Іван Одяжницький з дружиною Ольгою пересилає Родині, Кривним, Знайомим найкращі побажання святочні й новорічні — „Христос Раждється!“

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідним, Своєкам і Знайомим бажають — Анна, Осип і Лася Болярівні.

ШАНОВНІЙ ДИРЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛУ У ЛЬВОВІ, ВП. ПАНАМ ЛІКАРЯМ, ВСІМ
СЕСТРАМ І ПРАЦІВНИКАМ — ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ — БАЖАЄ

О. МАЦЯК і С-ка

СКЛАД ЛІКАРСЬКИХ ІНСТРУМЕНТІВ
Львів, ВАЛОВА 27.

Веселих Свят бажають:

З нагоди Свят Різдва і Нового Року складаємо ширі побажання Рідні і всім знайомим — Іванча і Дмитро Левинські.

Радісного Різдва Христового та Щасливого Нового Року усім Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і поза ним, зокрема тим, що далеко від нас в цьому році — бажають — Євгенія, Леся і Євген Храпливі.

Всім Знайомим бажає Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Модест Каратницький. Рідні, Другам-кращим, Знайомим, бажає з Різдвам Христовим багато Божого благословення — о. Мітрат Базюк.

Рідні, Друзям і Благородним Жертводавцям у краю за горами і за морями з Христовим Рождеством найкращі побажання всього доброго добра — о. Леонтій Куницький, парох св. Юра і опікун політ. в'язнів.

Дорогій Родині, Товаришам праці і Приятелям у краю та за кордоном зі Святами і Новим Роком всього найкращого бажає — д-р Іван Німчук.

Д-р Стефанія й д-р Нарпиз Лукіяновичі бажають Веселих Свят і доброго Нового Року усім Своїм Друзям і Знайомим.

Буковинська і басарабська молодь бажає Урядові Карпато-Української Держави і всім тамошнім каменярм української державности Веселих Свят та в новім році повних успіхів у їх праці.

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят з нагоди Рождества Христового бажають — Л. і Я. Шавяки.

Рідні, Приятелям і Знайомим із Різдвам Христовим і Новим Роком сердешний привіт від — Бараболяків.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажають всім Рідні і Знайомим — Мері і Богдан Макарушки.

Із Святами Христового Різдва й Новим Роком усього найкращого Дорогій Рідні та Високоповажаним Знайомим сердечно бажають — Любка, Роман і Богдан Мармаши.

Веселих Свят Дорогій Родині і Знайомим бажають — д-р Михайло і Ольга, Леонід, Ігор, Ростислав Соневицькі.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Родичам, Рідні та Знайомим — Галя і Богдан Філіпські.

З днем Різдва Христового „Веселих Свят“ Рідні, Приятелям і Знайомим бажає — Ірена і Христина Домбчевські.

О. і С. Кузьмінські бажають своїм Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні і Друзям з Різдвам Христовим всього найкращого бажаємо — Г. і П. Пасіки.

Родичів, Друзів та Знайомих сердечно вітаємо з Різдвам Христовим та Новим Роком — Надія та Сергій Литвиненки.

З Різдвам Христовим і Новим Роком 1939. найширші побажання Рідні, Приятелям і Знайомим пересилають — Надія, Володимир і Любомир Оннішевичі.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року, Рідні і Знайомим бажає — Олександр Костик.

Леся і Інж. Ярослав Зарипські шлють ширі побажання „Веселих Свят“ Рідні, Друзям і Знайомим.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає своїм П. Т. Гостям, а тех тям, котрі ще не знають, що є єдиний український Ресторан

„Г А С Т Р О Н О М І Я“
Львів. вул. Костюшка 3.

Всім Кривим, Приятелям і Знайомим вітають зі Святами і Новим Роком — Дядилюки.

Филиповичі Стефанія і Іван шлють з Різдвам Христовим і Новим Роком ширі побажання Своїм і Приятелям.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні в краю та за границею, Приятелям і Знайомим бажають і на „Рідну Школу“ складають 5 зол. — Стефанівські.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року усім Рідні та Знайомим в краю та за кордоном бажають — Інж. Петро Зелений з мамою.

Вп. П. Президентіві Егенові з нагоди Ім'янин, Різдва і Нового Року, Приятелям на чужині і в краю та Рідні найсердечніші побажання — Григор і Марія Микетей.

З Різдвам Христовим і Новим Роком ширі побажання Рідні, Знайомим та своїм Пациєнтам пересилає — д-р Стефанія Коренеш.

Ю. і О. Писецькі зі сном пересилають Своїм і Знайомим, з Різдвам Христовим побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Родині, Приятелям і Знайомим свято-різдвяні і новорічні побажання складає — Володимир Несторівич.

Рідні і всім Друзям Веселих Свят і Нового Року бажають — Наталія і Богдан Стернюки.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року всім Рідні, Приятелям та Знайомим у Галичині, на Буковині й на еміграції бажають — Дора й Василь Сімовичі.

Замість подяки на пам'ять у день Ім'янин і замість святочних і новорічних побажань всім нашим дорогим Приятелям і Рідні — складаємо на „Рідну Школу“ 10 зол. — о. М. і Ю. Галанти.

„МАЛАНКА“

промисловців, купців і ремісників
13. І. В „БЕСІДІ“

Рідні, Своїм і Знайомим — Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — Климентина і Теофан Глинські.

Родині, Другам, Приятелям і Знайомим пересилаємо сердечні побажання Веселих Свят — Євгенії Гвоздецькі.

Замість вислання святочних і новорічних бажань складаю на „Рідну Школу“ 5 зол. — Михайло Лазорко.

Усім ширим Другам, ближчим і дальшим Знайомим — якнайтепліші бажання з Різдвам пересилає — Леся Кривішча.

Годинники, біжутерію, срібне та альпакове накриття купите найдешевше в єдиній українській крамниці

Романа Тарновецького
у Львові, вул. підсудного 11 А.

Знайомим в краю і за кордоном сердечні святочні бажання складають — Юрієви.

Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і за кордоном ширі привіт і бажання з Різдвам Христовим і Новим Роком пересилає — О. Я. Чемеринський і рідня зі Львова.

Всього чого собі бажають — бажаємо Рідні та Приятелям з Новим Роком і Святами — Мих. і Марта Рудницькі, Софія Олесницька.

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — Ірина і Олександр Печанські.

Приятелям і Знайомим із Різдвам та Новим Роком усього найкращого бажає — М. Островерха.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Кривим і Знайомим родина Інж. Боровського у Львові.

Всім Рідним і Знайомим сердечно вітаємо з Новим Роком та Різдвяними Святами. Христос Радається! — Леся й Антін Романенко.

З нагоди Різдва й Нового Року ширі бажання Рідним, Знайомим, Товаришам і Приятелям пересилає — Іван Панчак — Львів.

Рідні, Товаришам, Товаришам та Знайомим Веселих Свят Різдва Христового бажають — Ярослава і Інж. Андрій Адамчуки.

Своїм, Друзів, всіх Знайомих, здоров'я ширі з Різдвам Христовим і Новим Роком та бажаємо всього кращого — Ольга і Николай Островські.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажають — д-р Константин і Мирослава Кебало.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні і Знайомим бажають — Череларчуки зі Львова.

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажають — Іванна, Юлія і Зенон Шепаровичі.

Рідним і Близьким Веселих Свят. Христос Радається! — Анна, Христя й Іван Мартюки.

Побажання Веселих Свят для Своїх і Приятелів пересилають — Ірина й Орест Радловські.

Полковникові Атанасі Іванові Мартинюкові в Державі Ємен (Арабія) пересилає найширші побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року шурин Володимир Гумешок.

Всім Кривим і Своїм та всім нашим Друзям Веселих Свят та всього доброго з Новим Роком бажають — Д. М. М. Хроновати.

Іван Одонський з дружиною Ольгою пересилає Родині, Кривим, Знайомим найкращі побажання святочні й новорічні — „Христос Радається“!

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідним, Своїм і Знайомим бажають — Анна, Осип і Дясько Боднарівичі.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає всім своїм П. Т. Відборцям та Прихильникам
Хем. Вирібня
„МОТА“
Львів, Перацького 38.

Найширші побажання з Христовим Різдвам та Новим Роком для Рідні та Знайомих пересилає — о. Горчинський Омелян зі Сестринками. Львів, Підвала 9/1. м. 2.

В Навечеріє Різдва Христового здоров'я всіх наших Друзів і Знайомих у Львові, у краю і за кордоном радісним привітом: „Христос Радається!“ — Софія і Михайло Тараньки.

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим сердечні побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають — Марія і Ярослав Колтуновичі.

З Різдвам і Новим Роком усім нашим Рідним і Приятелям шлемо сердечні бажання, щоб усі сподівання сповнилися — Д-р Михайло і Олена Волошини.

Друзям нашого дому бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Оріся і Остап Лушкі.

Д-р Олександр і Надія Лаврівські пересилають Рідні та Знайомим ширі бажання Веселих Свят та гарного Нового Року.

Всім нашим Приятелям Веселих Різдвяних Свят і Щасливого Нового Року — Д-р Іван і Олена Копачі.

Рідні, Приятелям, Товаришам та Співробітникам пересилає ширі побажання спокійних Свят та Щасливого Нового Року — д-р Осип, Галя, Ірина Філас.

Валерія і д-р Павло Кривуцькі — бажають Рідні і Знайомим з Різдвам Христовим і Новим Роком усього найкращого.

Нуся, Андрій і Ліда Палії — бажають Своїм, Другам і Знайомим всього доброго з нагоди Різдва Христового та найвищих досягнень у праці в новому році.

Рідні та Знайомим з Різдвам Христовим і з Новим Роком всього доброго, та сповнення надій бажають — Надія і Любомир Макарушки.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні, Своїм і Знайомим бажають — Ірина і Маріан Кислевські.

Рідні, Знайомим і Товаришам Кооператорам бажає Веселих Свят — Капуста Микола.

Веселих Свят Рідні, Приятелям, Знайомим та Черкавським лікувальникам бажає — д-р Роман Обичук, Львів, Асінка 2.

Всім Кривим, Приятелям і Знайомим з нагоди „Різдва Христового“ бажають „многих літ“ — Скопачи.

Веселих Свят Своїм, Приятелям і Знайомим бажають — О. В. Залозецькі.

Різдвяні і Новорічні бажання дорогій Рідні і Знайомим пересилають — С. і М. Кузики.

Рідні, Друзям і Знайомим желают Веселих і Щасливых Свят — С. Г. Волошинівські.

Своїм і Знайомим з Різдвам Христовим бажають Веселих Свят — Емілія і Іван Стернюки.

З Різдвам Христовим бажаємо Рідні та Знайомим Веселих Свят — Марта і Остап Стернюки.

ШАНОВНИЙ ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ У ЛЬВОВІ, ВП. ПАНАМ ЛІКАРЯМ, ВСІМ СЕСТРАМ І ПРАЦІВНИКАМ — ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ — БАЖАЄ
О. МАЦЯК і С-ка

СКЛАД ЛІКАРСЬКИХ ІНСТРУМЕНТІВ
Львів, ВАЛОВА 27.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають усім Своєким та Знайомим — Ірена і Богдан Гавришук.

Рідні, Приятелі і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року бажають — Зенуси, Теня і Омелян Маташ.

Ольга, Роман та Орися Саньки бажають Рідні, Своєким та Знайомим Веселих і Щаслих Свят та найкращого Нового Року.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають друзям і Знайомим у краю і закордоном — Харита Коженево.

Своєким і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — Ольга і Роман Голяш.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Родині, Приятелі і Знайомим бажають — Іванна і Василь Левинські.

Всім, хто стає на нас при нагоді Свят і Всім, кого ми будемо згадувати бажаємо Всього Доброго! — Галя і Роман Купчинські.

З Новим Роком та Святим Різдвом Христовим вітають Рідні та Знайомим — Наташа і Юрій Сингалевичі.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим Веселих Свят з нагоди Різдва Христового і щастя та многих літ з нагоди Нового Року — м-р Михайло Хоник.

З Різдвом Христовим і з Новим Роком всьому найблизшому Рідні, Приятелі, Знайомим бажають — Терлецькі з Милитич.

Всім тим, що не забули за мене в часі моєї відсутності, як так Родні і Знайомим пересилаю побажання „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року“ — Чорткова д-р Антін Горбачевський.

Усім Приятелі, Родні і Знайомим бажаємо „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року“ — з Чорткова Іван і Лідія Носики.

Всім Рідним та Знайомим бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Долинські, Залішки.

Рідні, Приятелі та Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року жилає лікар-дентист — Ірина Попович — Бережани.

Олена і д-р Володимир Безпальки — Золочів бажають Рідні, Приятелі і Знайомим „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року“.

Олександра і Петро Кузьми з Ягчина — бажають „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року“ Родні і всім Знайомим.

Рідні, Приятелі і Знайомим передають з нагоди Свят ширі побажання всього добра — Гориньські — Торунь.

Рідні, Добрами, Знайомим, о.о. Кондеканальним і Парохіям ширі побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року шле — о. Денис Телішук, поміч. вівч. у Дрогобичі.

Побажання Веселих Свят і Нового Року Своєким та Знайомим пересилають — Миколаєвичі, Крехів, Жовка.

Рідні і новорічні бажання дорогі Рідні, Своєким і Знайомим пересилають — Галина, Юлія і м-р Ярослав Лабі (Влошова).

о. Анарій і Юлія Пшемборські зі Старми з нагоди Різдва бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят.

Рідні та Знайомим з нагоди Свят і Нового Року, кращого щастя, бажають — Стиславські, Рівна Руська.

Анна і Іск. Марослав Зафйовські — Варшава — бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні, Своєким, Приятелі і Знайомим щаслих Свят і всього добра — д-р К. і Н. Трошні з Ходорова.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажає — д-р Осип Соса.

Всім Крайкам, Приятелі і Знайомим найкращі побажання з Різдвом Христовим складають — д-р Іван і Надія Романові — Жовка.

Дорогі Крайкам, Вітхолодостійним Вітхолостам, Товаришам праві і Знайомим найширші побажання Веселих Свят — Артемій Цегельський, Золочів.

Рідні, Приятелі і Знайомим ширі бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року та замість окремих побажання складають 20 зол. для Українських Іммігрантів — Віра й Михайло Коси, Варшава.

Софія і Теодор Мисакі бажають Рідні, Своєким і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Замість окремих побажання Рідним, Приятелі і Знайомим пересилаю 5 зол. для найбідніших — Богдан Лешків, Крайків.

Рідні, Товаришам і Знайомим в краю і за кордоном ширі бажання всього літнього з нагоди Різдва і Нового Року пересилає — м-р Євген Кулик, Кутів.

Турнік м. Ст. з Христовим Різдвом і Новим Роком найщиріші побажання, щирих бажань Рідні, Приятелі і Знайомим передає — о. Іван Федорук.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Родні, Приятелі і Знайомим з Різдвом Христовим і Новим Роком пересилають побажання — Софія і Омелян Гордінські.

Рідні і Знайомим ширі бажання з Різдвом Святим — Софія Федорук, Катоніві.

Рідні, Приятелі, Знайомим бажаємо з Різдвом Веселих і Щаслих Свят — Іск. Лес, Леся і Мотря Яценевичі, Радом.

Найдорожній Рідні Летких, Лішинських, Дорогім Парохіям Борислава-Мразині, Комаринцям і Знайомим „Веселих Свят — Щасливого Року“ — о. Іван Лішинський, Борислав.

Героїкам-покутникам нашим стигматикам, Іхнім Яглотам і Приятелі на руки першої стигматичної східної церкви Евстахії Бохник, Матері українських стигматиків, Христової Служачки, з Різдвом Ісуса сердечні вітання. — о. М. Коритко, Холобі.

Веселих і Щаслих Свят бажають дорогі Родні, Крайкам, Приятелі, Отцям Кондеканальним — о. Микола й Ярослав Дереві з Молодичів.

Дорогі Рідні, в Перемишлі, Золочеві, Варшаві, у Львові і Ужесі та всім Знайомим бажають Веселих Свят — Сташинські, Одесько.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року ширі бажає Рідні, Приятелі і всім Знайомим — Ізидор Мазяк.

Веселих Свят Христового Різдва і Щасливого Нового Року бажає всім Рідним, Крестині і Знайомим — о. Омелян Кайт з ріднею в Горлоку.

Побажання всього добра, Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають Рідні та Знайомим — д-р Семен і Софія Кивелюки, Городок Яг.

Рідні, Знайомим Паням, Товаришам і всім Знайомим побажання „Веселих Свят“ шлеє в Катов. — Іск. Іван Гаврилик.

З нагоди Свят та Нового Року бажаємо Рідні, Приятелі, Знайомим всього найкращого — д-р Володимир, Марія, Тамара Пасічяки, Богородчани.

З Різдвом Христовим ширі побажання „Веселих Свят“ і Щасливого Нового Року Рідні та всім Знайомим пересилають — Мосори, Синевідсько Вілане.

Рідні, Приятелі, Знайомим бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Нуся, Іван і Ігор Коцурі.

З Різдвом Христовим і Новим Роком найкращі побажання Рідні, Знайомим та Приятелі пересилає — о. Роман Трешневський з ріднею, Немірів.

Рідні та всім Знайомим Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає — В. Коцик, Данціг.

Рідні і Друзі по всьому світу привіт і сповнення надій — Іск. Богдан Стисловський, Торунь, Помора.

Рідним, Товаришам і Знайомим з Різдвом Христовим усього найкращого бажає — д-р Іван Гурко в Залізках.

О. д-р Володимир Левинський, Плавуча Велика, шле сердечні поздоровлення разом зі святотрізливими і новорічними 1939 р. побажаннями своїм віденським землякам: радикові А. Вітошинському, рад. д-рові В. Таркавському, д-рові Миколаї Сущкові (тепер у Берліні), д-рові Ю. Вітошинському, в-сту Максимовичам, от. О. Касюкові з дружиною, Волод. Машинському, візантійському Каюбові та неабудній „Січ“.

Рідні і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — Нуся і о. Микола Дяль, Лагодів.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Рідні і Знайомим — Олена та Іск. Ераст Бурачинські, Чернівці.

З Різдвом Святим та з Новим Роком пересилаємо Рідні та Знайомим найкращі бажання — Кришківські, Гравко.

З нагоди Христового Різдва пересилають свої Рідні та Знайомим найширші побажання всього найкращого — Никифорики — Крушельницькі, Стришів.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають дорогі Рідні, Приятелі, Знайомим — Софія, Камі Шанковські, Ланцут.

Рідні, Приятелі і всім Знайомим у краю і за кордоном Щаслих і Веселих Свят бажає — о. д-р Осип Сидорів.

Найширші побажання усього добра з Різдвом Христовим та з Новим Роком пересилає Знайомим та Приятелі — Євген Талчук, Люблін.

З північним Різдвом складаємо Рідні, Друзі і Знайомим найкращі побажання — о. М. і С. Хмельовські, Милан.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Дорогі Рідні, Приятелі і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Різдва Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — Леся, Міра і д-р Дмитро Славковські.

Євгенія і Роман Брїтовичі в Кошечині бажають Рідні, Приятелі, Товаришам і всім Знайомим з Христовим Різдвом багатого щастя і щастя.

Рідні, Приятелі і Знайомим, ширі побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає — Сушків Володимир, Борислав.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні та всім Знайомим бажають — Галя і Леся, або Песенькі, Солоташа.

Не маючи змоги через нашу хворобу особисто всім побажати, шлемо ліку дорожню нашої Родні, всім Приятелі і Знайомим найщиріші побажання „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року“ — Теня і Олександр Козакевичі, Коломия.

Климентина, Петро Батризи з Перемишля пересилають найщиріші святочні і новорічні побажання Родні, Друзі, Знайомим.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року П. Т. Відбориш бажає — Іск. Ярослав Лав, Станіславів, Годуковського 24.

Важурних Свят і всього щастя у Новому Році бажає Батькам, Родні, Приятелі, Товаришам і Знайомим — Роман Которович, Варшава.

Рідні, Товаришам і Знайомим ширі побажання Веселих Свят Різдва Христового пересилають з Борислава — Е. П. Лопати з домом.

З нагоди Христового Різдва пересилають свої Рідні та Знайомим найширіші побажання всього найкращого — Никифорики-Крушельницькі, Станіславів.

Тимовичівські з Довголуки шлють всім Крайкам і Знайомим ширі побажання Веселих і Щаслих Різдвних Свят!

Управі Табору й таборівникам з Космача Веселих Свят й гаразд у Новому Році бажає Ля Залеська з Тисмениці біля Станіславава.

Рідні, Товаришам, Знайомим Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року бажають Іван Еміль Смордінський.

З нагоди Свят Різдва Христового і Нового Року бажають усього найкращого Приятелі, Товаришам і Знайомим — А. і П. Трусовські.

„Христос Раждается!“ Замість окремих листівками, шлю оцією дорожню всім Послам і Нагодним Передикам, усім Товаришам, Друзі і Знайомим, щиро-сердечні святочні й новорічні побажання словами „Книги Мудрости“: „Тя Оте Провидіння хермує“. — Д-р Василь Махтєвський.

Рідні, Знайомим та Оселянам „ВПУВ“ — Черче бажаємо радісного Христового Різдва і кращого Нового Року — К. П. Бігуси.

Микола Копадецький, Варшава, бажає всім Приятелі і Знайомим Веселих Свят.

З нагоди Різдвних Свят і Нового Року бажають Рідні, друзі і Знайомим усього найкращого — Марта і Никифор Даниш.

Моїм Приятелі та Знайомим Веселих Свят та сповнення найкращого бажання бажає — Ля Василь Кулик, Стрий.

Д-р Юлія, Олена і М-р Роман Савчик — Варшава — пересилають Родні, Друзі і Знайомим найкращі бажання з нагоди Христового Різдва.

Словами „Христос Раждается“ вітають Рідні і всіх моїх Знайомих — Ольга Бачинська, Стрий.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року — Степан Левинський, Харбін.

Зі Святими Христового Різдва бажаннями Родні, усім Друзі і Високочайшим Знайомим усього найкращого. — Олена і Дарин Гавришуків зі снігом Анатолій.

Рідні, Приятелі, Знайомим та Товаришам „до зброї“ з Вагрі з Різдвом Христовим і Новим Роком ширі бажання пересилають — Леся та Володимир Прижик, Станіславів.

Веселих Свят Рідні і Знайомим бажають — Олена Прохорівна, Марія і Іск. Семенів м-р Ярослав Прохорів.

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажаємо Рідні, Знайомим та Приятелі усього найкращого — Марія й Іск. Купчинські, Станіславів.

Софія і Степан Шуровські в Бельсці шлють Родні, Приятелі і Знайомим щиро-сердечні побажання Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Іск. Орися Гавришук у Бельсці бажаннями Родні, Друзі і Знайомим у краю, за кордоном і за останніми Веселих Свят.

М-р Тарас Бухата, Бельськ — бажання Рідні і Приятелі усього найкращого.

З Різдвом Христовим і Новим Роком усім Своїм і Знайомим ширі бажання всього кращого пересилають — Куш Іск. Гавришуків, Стрий.

Рідні й Знайомим шлють ширі побажання Веселих Свят і Нового Року — Юліян і Савва, Маркіян і Оксана Мисатки, Стрий.

Всім Рідним, Приятелям і Знайомим бажаю Веселих Свят і Нового Року — Микола Кавка, Стрий.

Веселих Свят і Нового Року усім своїм П. Т. Відборцям, Знайомим і Рідні бажають — Івас, Гомовський Юліян і Іванна, Стрий.

Д-р Г. Огорещина, лікар-дентист, Стрий — бажає всім Своїм і Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Свят-Різдвяні й Новорічні побажання Рідні, Друзям і Знайомим засилають — Стефан і Андрій Неголячі, Стрий.

Своїм і Знайомим шлють ширі побажання Веселих Свят і Нового Року — Дмитро і Омеліа Колодницькі, Стрий.

Дорогим Своїм і Друзям передають ширі Святоточні та Новорічні побажання — Михайло і Маруся Дубицькі, Стрий.

З Рождеством Христовим і Новим Роком бажаю всьому кращого Рідні, Паням з Маріївської Дружини в Стрию і Знайомим — Мойсаківа, Стрий.

Веселих Свят і Нового Року широко бажають Рідні, Парохіянам і Знайомим — о. Гаврилішин Іван і Софія, Стрий.

ВШан. Клієнтам, Знайомим та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року широко бажає — Микола Сиб, лікар-дентист, Стрий.

О. Каміньський Михайло, Борислав — бажає своїм Рідні і Знайомим Веселих Свят. Христос Раждається!

Д-р Терлецький Микола і Олександра, Борислав — шлють ширі побажання Веселих Свят і Нового Року Рідні і Знайомим.

Гавриліш Іван, Борислав — шле ширі побажання з нагоди Свят Рождества Христового усім Своїм і Знайомим.

Драган Петро, Борислав — передає ширі побажання Рідні та Друзям Веселих Свят і щастя з Новим Роком.

Виталинський Петро, Борислав — бажає своїм Рідні та Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кооп. „Злука“, Борислав 2 — бажає своїм ВШан. Покупцям і Прихильникам кооп. ідеї Щасливих Свят. Христос Раждається!

Крохмальницький Омеліа, Борислав — шле ширі побажання Веселих Свят і Нового Року усім Друзям і Знайомим. Многая Літа!

Івас Кулишків Роман і Наталія, Борислав — з нагоди Свят Рождества Христового й Нового Року шлють ширі бажання Рідні і Знайомим.

Д-р Івас Ковальський Іван і Марія, Борислав складають ширі побажання в Рождеством Христовим й Новим Роком Рідні і знайомим.

Сушків Володимир — Борислав бажає Дорогім Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Лис Оксана і Юлія — Стрий шлють ширі побажання Рідні, Друзям і Знайомим з Рождеством Христовим й Новим Роком.

Дорогому Вуйцю д-р Степанові Кораківському в день Ангела, щастя бажаю

і здоров'я вірного,
і сили много — много,
і радості і вітхи,
і грошей повні міхи.

Діти Захоронки Руська З. Кооперативний Ліцей Р. С. У. К. у Львові бажає своїм Опікунам, Прихильникам, Братнім Школам та цілій Кооперативній Родині Веселих Свят та кращого Нового Року.

Усім Вп. Прихильникам, Жертводавцям та Співробітникам Музею Н. Т. III. бажає „Веселих Свят“ та „Щасливого Нового Року“ — Управа Музею Н. Т. III.

Старожицким і Активом, Знайомим і Прихильникам в Різдво і Новим Роком найкращі побажання шле — Генеральна Старшина Кі „Чорноморе“.

Веселих Свят Різдва Христового і щасливого Нового Року Вп. Ред. В. Гайбоніському, о. д-р Григорію, о. Буцакському, о. д-р В. Лурбівському, о. д-р Сокуляковому, о. О. Годуляковому, о. д. Бачковому, ред. Давиденковому, Івас, Самошківському, проф. Антоновичеві та всім своїм Приятелям і Добродіям бажають члени Кружка „Орлі“ ім. Кішча Ярослав Овчаренко у Львові.

Відає У. Н. К. у Львові вітає своїх членів українську політичну еміграцію та громадзство з Різдвом Христовим та Новим Роком.

Товариство наукових викладачів ім. П. Могили пошлює в Святих своїх представників, жертводавців, бійців і членів

Усім Вірним Успенської Парохії пересилає найщиріші побажання з Різдвом Хр. Та Новим Роком — Управа.

Всім своїм Добродіям і Прихильникам, всім Членам і Старшинам Кружка „Рідної Школи“ у Львові і у Львівському повіті Веселих Свят і щасливого Нового Року бажає Рада Львівського Повітового Союзу Кружка „Рідної Школи“.

Всім ВШан. Членам, Пов. Організаторам та Жертводавцям нашого Тов-ва ширі бажання Веселих Свят та щасливого Нового Року пересилає — Управа Тов-ва Український Фонд Воєнних Вайн і Сиріт Львів, Потоцького 48.

Усіх своїх Вп. членів, прихильників, співробітників і відборців календаря-альманаха „Дніпро“, краєві національні установи та всі емігрантські організації в Польщі і поза Польщею зі святами Різдва і Нового Року поздоровляє Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок 10).

Високоповажним Передплатникам Атласу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Диригентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання бажають Веселих Свят і щасливого Нового Року пересилає — Український Видавничий Інститут у Львові.

Високоповажним Співробітникам Атласу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Книги Здоров'я, Диригентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає — Український Видавничий Інститут у Львові.

Всім нашим П. Т. Клієнтам і Прихильникам, зокрема українським мішпаам та збирачам і шадникам Веселих та Щасливих Свят і успіхів у праці бажає — Пром-банк. Замість окремих побажань складаємо латок на добродійні цілі.

Всім ВП. Членам об'єднаним в Міській Споживчій Кооперації, прихильникам великої Кооперативної Ідеї, всім кооперативним працівникам і нашим відборцям бажаємо Веселих Свят і щасливого Нового Року. — Дирекція Народної Торговлі.

Всім Приятелям нашої фабрики і Прихильникам наших виробів бажаємо Веселих Свят. — Українська фабрика косметиків „Меріда“ у Львові.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають своїм майбутнім українським читачам „Партизани“, режисерів полк. Олега Гальчевського про український повстанчий рух в Україні, що зараз по святах знайдуться в бібліотеці кожного культурного Читача і анблагивої Читачки. „Партизани“, один з найцікавіших творів наших днів, це найкраща лектура на час довгих, засніжених святих вечорів. Вони принесуть Вам багатство переживань, овіють вітром з України, загриють серце, навчать віри в краще завтра.

Відає Тов-ва „Міщ. Бесіда“ у Стрию, складає Шан. Членам Тов-ва святоточні і новорічні побажання. Христос Раждається!

Всім Землякам за кордоном, Родині і Прихильникам нашого театру бажаємо Веселих Свят — Український Народний Театр ім. М. Садовського.

Хмалний Дирекції і Службовикам фабрики паперів „Будучність“, складають ширі побажання „Веселих Свят“ — Миколайський і пропагандисти.

Управа „Народної Торговлі“ в Стрию — бажає своїм ВШан. Відборцям і Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Власники „Промислового Малина“, Львів, Плато Унії Берестейської 4 і співробітниця, бажають своїм гостям і Знайомим Веселих і Щасливих Свят.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає бажання українське бюро посередництва купівля-продажі „Трансакції“, Львів, вул. Даутовська 10.

Клієнтам, Родині та Знайомим святоточні бажання шле — Качмарський Володимир, робітник вагута, Львів, Льва Саліна 57.

Українському Громадянству „Веселих Свят“ та Щасливого Нового Року бажає „Мануфактура“, Львів, пл. Капітульна 3.

Своїм Високоповажним Клієнтам Веселих Свят бажає кравецька робітня В. Хомин, Львів, Домініканська 11. Тел. 283-95.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає своїм Гостям Каїра, Руська 20.

З Різдвом Христовим всьому кращого бажає П. Т. Клієнтам ф-ма Мак, Львів, Глибока 1/1.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає П. Т. Клієнтам і Знайомим Т. Кутковський, Львів, Сикстуська 14. Тел. 166-88.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Відборцям єдиної української фірми М. Проць. Львів. Ринок 14.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає своїм ВПов. Клієнтам Кушнік А., столярська робітня, Львів, Скарбківська 28.

Найкращі побажання Веселих Свят з нагоди Рождества Христового пересилає всім Шановним Гостям, Відборцям і Прихильникам — Перша Українська швальня білих „Емка“, у Львові, при вул. Підвалля ч. 1.

Гарасимів Юрко — м'ясарня та склад вудження в Стрию — складає ВШан. Клієнтам і Знайомим ширі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Сенів Михайло, українська римарська робітня, Стрий, Кіліньського — бажає своїм Вп. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Купелеве Заведення Йосифа Роха в Стрию — пересилає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Борис Пилип, галантерейна торгівля, Стрий, Ринок — бажає своїм ВШ. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Кінгария Наук. Тов-ва ім. Шевченка, Стрий — шле ширі побажання своїм Вп. Гостям та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Гороховик Евстахій, будівельне підприємство, Стрий, Ледевеля — бажає своїм ВШ. Клієнтам Веселих Свят і Нового Року.

Барабаш Іван, кравецька робітня, Стрий, Морачевського — своїм Вп. Гостям і Знайомим шле ширі побажання Веселих Свят і Нового Року.

М. Якимішин, „Конфєкація“, Стрий — шле Святоточні та Новорічні побажання своїм П. Т. Клієнтам і Прихильникам.

Бізанц Рудольф, ресторани у Нар. Домі, Стрий — шле своїм П. Т. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Держко Іван, українська механічна пекарня, Стрий — шле своїм П. Т. Відборцям та Прихильникам ширі побажання. Христос Раждається!

„Труд“, коопер. кравецька робітня, Стрий Смольки — бажає своїм ВШан. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Едізон“, Стрий — пересилає ширі святоточні та новорічні побажання своїм Вп. Гостям і Прихильникам.

Діба Степан, фризєрське заведення, Стрий — бажає своїм ВШ. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Струмелік Іван, кравецька робітня, Стрий — складає побажання Веселих Свят і Нового Року своїм Вп. Гостям і Знайомим.

Левницький Михайло, власник ресторану, Стрий, Собіського — бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят та кращого Нового Року.

Бойчук Остап, мануфактурний склад, Стрий, Ринок — пересилає своїм Вп. Гостям ширі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Аполло“, Стрий — складає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

„Веселих Різдвяних Свят“ та „Щасливого Нового Року“ своїм Вп. Відборцям бажає Споживча крамниця Івана Івасюкевича, Комарно, Ринок.

Українські купці Волзів складають ширі побажання „Веселих Свят“ та кращого майбутнього, голові Я. Скозляков.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року засилає своїм Членам, Шадникам і Прихильникам Українбанк „Шра“ в Перемишлі, Бандурського 7.

Всім Друзям і добрим Знайомим щиро сердечні побажання Радистих Свят і Щасливого Нового Року засилає — Івас. Віктор Коваль — „Електрон“, Кош. підприємство електричних інсталяцій низької і високої напруги, у Стрию.

З нагоди Рождества Христового найщиріші побажання всьому найкращого Українській Кооперативній складає Управа Райвської Молодочарні в Солотвині.

Веселих Свят та щасливого Нового Року бажає своїм П. Т. Клієнтам фірма І. Пашуковича і І. Бородайкевича, Станіславів, Санітарська 11.

Трісоть. Вирібна трикотажна та хмалнична молочної галантерії, Станіславів, Собіського 11. Бажає своїм П. Т. Відборцям „Веселих Свят“.

Веселих свят і Щасливого Нового Року бажає своїм П. Т. Клієнтам фірма Костя Бородайкевича, Станіславів, Голушівського 30.

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажає всім своїм Шановним Гостям салдоно фризєрський Григорій Пришляк, Станіславів.

Сповідь громадянський обов'язок супроти українських іншадів! Дайте матеріальну помічність, що жертвували своє здоров'я для добра Батьківщини!

різні в Знайомим шлють ширі побажання Веселих Свят і Нового Року — Юліян і Слава, Марія і Оксана Микатки, Стрий.

Всім Рідним, Приятелям і Знайомим бажаю Веселих Свят і Нового Року — Микола Кавка, Стрий.

Веселих Свят і Нового Року усім своїм П. Т. Відборцям, Знайомим і Рідні бажають — Іж. Гомовський Юліян і Іванна, Стрий.

Д-р Г. Смеренька, лікар-дентист, Стрий — бажає всім Своїм і Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Свят-Різдвяні в Новоріччі побажання Рідним, Дружам і Знайомим засилають — Стефан і Анжелі Неголиці, Стрий.

Своїм і Знайомим шлють ширі побажання Веселих Свят і Нового Року — Дмитро і Олена Коладичи, Стрий.

Дорогим Своїм і Дружам передають ширі Святотні та Новорічні побажання — Михайло і Маруся Дубешки, Стрий.

З Рождеством Христовим і Новим Роком бажає всьому кращого Рідні, Паням з Марійської Дружби в Стрию і Знайомим — Мойсат Кова, Стрий.

Веселих Свят і Нового Року ширі бажають Рідні, Парокіям і Знайомим — о. Гавриїла Іоан і Софія, Стрий.

ВШан. Клієнтам, Знайомим та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року ширі бажає — Микола Саб, лікар-дентист, Стрий.

О. Каміський Михайло, Борислав — бажає своїм Рідні і Знайомим Веселих Свят. Христос Раждається!

Д-р Терасиний Микола і Олександра, Борислав — шлють ширі побажання Веселих Свят і Нового Року Рідні і Знайомим.

Гавриїла Іван, Борислав — шле ширі побажання з нагоди Свят Рождества Христового всім Своїм і Знайомим.

Драган Летро, Борислав — передає ширі побажання Рідні та Дружам Веселих Свят і шале з Новим Роком.

Витвицький Петро, Борислав — бажає своїм Рідні та Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кооп. „Заука“, Борислав 2 — бажає своїм ВШан. Покупцям і Прихильникам кооп. Ізлі Щасливих Свят, Христос Раждається!

Крохмалницький Омелен, Борислав — шле ширі побажання Веселих Свят і Нового Року всім Дружам і Знайомим. Многая Літа!

Іж. Кулишський Роман і Наталія, Борислав — з нагоди Свят Рождества Христового й Нового Року шлють ширі бажання Рідні і Знайомим.

Д-р Іж. Ковальський Іван і Марія, Борислав складають ширі побажання з Рождеством Христовим й Новим Роком Рідні і знайомим.

Сусили Водозимир — Борислав бажає Дорогім Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Лас Оленка і Юлія — Стрий шлють ширі побажання Рідні, Дружам і Знайомим з Рождеством Христовим й Новим Роком.

Дорогому Вуйцю д-р Степанові Коржинському в день Янгола, шале бажаєм

і здоров'я кріпкого,
і сил много — много,
і радості і втіхи,
і грошей повні міхи.

Діти Захоронни Руська З. Кооперативний Ліцей Р. С. У. К. у Львові

бажає своїм Опікунам, Прихильникам, Братнім Школякам та цілій Кооперативній Родині Веселих Свят та кращого Нового Року.

Всім Вп. Прихильникам, Жертводавцям та Співробітникам Музею Н. Т. Ш. бажає „Веселих Свят“ та „Щасливого Нового Року“ — Управа Музею Н. Т. Ш.

Старостам і Активіст, Знайомим і Прихильникам з Різдвом і Новим Роком найкращі побажання шле — Генеральна Старшина К! „Зорянцар“.

Веселих Свят Різдва Христового і щасливого Нового Року Вп. Ред. В. Гайбовичу, о. д-р Грицькові, о. Візанському, о. д-р П. Дурбачеві, о. д-р Соплякові, о. О. Годушківі, о. Д. Бачкові, ред. Дзюлькові, Іж. Самішнічому, проф. Антоновичеві та всім своїм Приятелям і Добродіям бажають члени Круга „Ор-ж“ Іж. Книж Ярослава Осьмомисла у Львові.

Вілла У. Ц. К. у Львові вітає своїх членів, паріям політичну еміграцію та громадянство з Різдвом Христовим та Новим Роком.

Товариство християнських викладачів Іж. П. Могилан подорожує із Стриєм своїх презентів, жертводавців, білі і члени

Всім Вірним Успенської Парохії пересилає найщиріші побажання з Різдвом Хр. Та Новим Роком — Управа.

Всім своїм Добродіям і Прихильникам, всім Членам і Старшинам Кругів „Рідної Школи“ у Львові і у Львівському повіті Веселих Свят і щасливого Нового Року бажає Рада Львівського Повітового Союзу Кругів „Рідної Школи“.

Всім ВШан. Членам, Пов. Організаторам та Жертводавцям нашого Т-ва ширі бажання Веселих Свят та щасливого Нового Року пересилає — Управа Тов-а Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт Львів, Потоцького 48.

Всім своїм Вп. членів, прихильників, співробітників і відборців календаря-альманаха „Дніпро“, краєві національні установи та всі емігрантські організації в Польщі і поза Польщею зі святами Різдва і Нового Року подорожує Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок 10).

Високоповажаним Переплатникам Атаєсу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Диригентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання бажають Веселих Свят і щасливого Нового Року пересилає — Український Видавничий Інститут у Львові.

Високоповажаним Співробітникам Атаєсу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Книги Зловола, Диригентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає — Український Видавничий Інститут у Львові.

Всім нашим П. Т. Клієнтам і Прихильникам, зокрема українським мішанам та збирачам і шалникам Веселих та Щасливих Свят і успіхів у праці бажає — Пром-банк. Замість окремих побажань складаємо даток на добродійні цілі.

Всім ВП. Членам обелганим в Мисійній Споживчій Кооперативі, прихильникам великої Кооперативної Ідеї, всім кооперативним працівникам і нашим відборцям бажаємо Веселих Свят і щасливого Нового Року. — Дирекція Народної Торговлі.

Всім Приятелям нашої фабрики і Прихильникам наших виробів бажаємо Веселих Свят. — Українська фабрика косметиків „Меріда“ у Львові.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають своїм майбутнім українським читачам „Партизани“, ревеліційні спогали полк. Орла Гальчевського про український повстанчий рух в Україні, що зараз по святах знайдуться в бібліотеці кожного культурного Читача і анбагивної Читачки. „Партизани“, один з найцікавіших творів наших днів, це найкраща лектура на час довгих, засніжених святних вечорів. Вони принесуть Вам багатство переживань, озвють вітром з України, загриють серце, навчать віри в краще завтра.

Вілла Т-ва „Міш. Бесіда“ у Стрию, складає Шан. Членам Тов-а святотні і новорічні побажання. Христос Раждається!

Всім Землякам за кордоном, Родині і Прихильникам нашого театру бажаємо Веселих Свят — Український Народний Театр ім. М. Садовського.

Хвальний Дирекції і Саужбовникам фабрики паперів „Будучність“, складають ширі побажання „Веселих Свят“ — Миколайський і пропагандисти.

Управа „Народної Торговлі“ в Стрию — бажає своїм ВШан. Відборцям і Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Власники „Промислового Млина“, Львів, Площа Унії Берестейської 4 і співробітництві, бажають своїм гостям і Знайомим Веселих і Щасливих Свят.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає бажання українське бюро посередництва купів-продаж „Трансакція“, Львів, вул. Дауґоша один.

Клієнтам, Родині та Знайомим святотні бажання шле — Качмарський Володимир, робітник вугілля, Львів, Льва Саніги 57.

Українському Громадянству „Веселих Свят“ та Щасливого Нового Року бажає „Мануфактура“, Львів, пл. Капітульна 3.

Своїм Високоповажаним Клієнтам Веселих Свят бажає кравецька робітня В. Хомин, Львів, Домініканська 11. Тел. 283-95.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає своїм Гостям Кавра, Руська 20.

З Різдвом Христовим всьому кращого бажає П. Т. Клієнтам ф-ма Мак, Львів, Гамбока 1-1.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає П. Т. Клієнтам і Знайомим Т. Кутковський, Львів, Стітуська 14. Тел. 106-88.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Відборцям єдина українська фірма М. Проць, Львів, Ринок 14

Веселих Свят і Щасливого Нового Року жалає своїм ВПов. Клієнтам Кушник А., столярська робітня, Львів, Скарбівська 28.

Найкращі побажання Веселих Свят з нагоди Рождества Христового пересилає всім Шаповним Гостям, Відборцям і Прихильникам — Перша Українська швальня біля „Ежа“, у Львові, при вул. Підвалів ч. 1.

Гарасимів Юрко — м'ясарня та склад вудженні в Стрию — складає ВШан. Клієнтам і Знайомим ширі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Сенія Михайло, українська римарська робітня, Стрий, Клієнтського — бажає своїм Вп. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Купелеве Заведення Йосифа Роха в Стрию — пересилає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Борис Пилип, галантерейна торгівля, Стрий, Ринок — бажає своїм ВШ. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Кингарія Наук. Т-ва ім. Шевченка, Стрий — шле ширі побажання своїм Вп. Гостям та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Гороховська Евстахія, будівельне підприємство, Стрий, Лелевеля — бажає своїм ВШ. Клієнтам Веселих Свят і Нового Року.

Барабаш Іван, кравецька робітня, Стрий, Морачевського — своїм Вп. Гостям і Знайомим шле ширі побажання Веселих Свят і Нового Року.

М. Якимичин, „Конфекція“, Стрий — шле Святотні та Новорічні побажання своїм П. Т. Клієнтам і Прихильникам.

Бізанц Рудольф, ресторан у Нар. Домі, Стрий — шле своїм П. Т. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Держко Іван, українська механічна пекарня, Стрий — шле своїм П. Т. Відборцям та Прихильникам ширі побажання. Христос Раждається!

„Труд“, коопер. кравецька робітня, Стрий Смоляки — бажає своїм ВШан. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Едізон“, Стрий — пересилає ширі святотні та новорічні побажання своїм Вп. Гостям і Прихильникам.

Діба Степан, фрізерське заведення, Стрий — бажає своїм ВШ. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Струмеляк Іван, кравецька робітня, Стрий — складає побажання Веселих Свят і Нового Року своїм Вп. Гостям і Знайомим.

Левинський Михайло, власник ресторану, Стрий, Собіського — бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят та кращого Нового Року.

Бойчук Остап, мануфактурний склад, Стрий, Ринок — пересилає своїм Вп. Гостям ширі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Аполло“, Стрий — складає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

„Веселих Різдвяних Свят“ та „Щасливого Нового Року“ своїм Вп. Відборцям бажає Споживча крамниця Івана Івасевича, Комарно, Ринок.

Українські купці Волинці складають ширі побажання „Веселих Свят“ та кращого майбутнього, голові Я. Скопнякові.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року засилає своїм Членам, Шалникам і Прихильникам Українбанку „Віра“ в Перемишлі, Бандурського 7.

Всім Дружам і добрим Знайомим широтерітні побажання Радісних Свят і Щасливого Нового Року засилає — Іж. Віктор Ковал — „Електрон“, Кооп. підприємство електричних інсталляцій низької і високої напруги, у Стрию.

З нагоди Рождества Христового найщиріші побажання всьому найкращого Українській Кооперативній складає Управа Районної Молодіжної в Сологні.

Веселих Свят та щасливого Нового Року бажає своїм ПТ. Клієнтам фірма І. Палусевич і І. Бородайкевич, Станіславів, Салініська 11. Tricols. Вирідає прикраси та козачи модної галантерії, Станіславів, Собіського 11. бажає своїм П. Т. Відборцям „Веселих Свят“.

Веселих свят і Щасливого Нового Року бажає своїм П. Т. Клієнтам фірма Костя Бородайкевича, Станіславів, Голуховського 58.

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажає всім своїм Шаловним Гостям салони фрізерський Григорій Пришляк, Станіславів.

Сповітть громадянський обов'язок супроти українських інвалідів! Дайте матеріально помічництво, що жертвували своє здоров'я для добра Батьківщини!

ЗНАЧНА ЗНИЖКА

ЦІН

ОДЯГІВ

У ФАБРИЦІ ОДЯГІВ

Рот і Рудерфер
Львів, Леонів 3/1. (над кіном Пальм)Не тримайте
безужиточно дома

доляришок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродецьких 1, Тел. 292-15 і 200-15.

Віддаючи цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідається про виграш згл. в речинці заінкасуєть
Вам відсотки.

Складайте свої ощадності та всяку заїву готівку

в УКРАЇНСЬКІМ КООПЕРАТИВНІМ БАНКУ

Станіслав в, ул. 3-го Мая 2 (власна камениця) тел. 427

Ваші промислові ощадності: наладки від 1 зол. вгору та веде вищу масову ощадності 10 і 50 сот.
на, крім на фонд господарської розбудови. — Через працю і ощадність до розбудови нації.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА

„ТЕКСТИЛЬ“

В ПЕРЕМІШЛІ,
ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

виробляє:

ВОЛНЯНИ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ І НАЙРІЗНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання

Пані, Панове найдуть найкращі Новини сезону
осінні зимові в нововідкритім відділі фірми

МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН

Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.

Матеріали мундуркові.

Цини безконкурентні

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ,

МІЖМІСЛОВИ ТРАНСПОРТИ СА-
МОХОДАМИ, магазинування, ін-
касо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ
ВОЗИ. 2103 2-8

Спеціалісно-перевозова кооператива

ГАРМА

Львів, Потоцького 11 а. Тел. 111-21.

НОВИНКИ.

Субота

7

СІЧЕНЬ

От. ст. 28 грудня 1938.

Різдво Христове.

Львів, Луцька, Валентина.

Соняні сніг — 7.22, сніг — 13.38.

Міжні сніг — 18.56, сніг — 8.36.

Зелені: А. Мико. Медіа.
Од. ст. 28 грудня 1938.
Відділ: Різдво Христове.
Львів, Луцька, Валентина.
Соняні сніг — 7.22, сніг — 13.38.
Міжні сніг — 18.56, сніг — 8.36.
Соняні сніг — 7.22, сніг — 13.38.
Міжні сніг — 18.56, сніг — 8.36.

— З НАГОДИ СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ПЕРЕСИЛАЄМО ВСІМ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТ-
НИКАМ, ЧИТАЧАМ, ДОПИСУВАЧАМ, ПРИ-
ХИЛЬНИКАМ І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НА-
РОДОВІ ШІРІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ.
ХРИСТОС РАДІАЄТЬСЯ!

— НАВІДНИЧЕ ЧИСЛО „ДІЛА“ появиться
у відділі вечірнім з датою: середа 11. січня ц.р.

— ВП. Авторів статей, що були призначені,
але через брак місця не ввійшли до цього ріш-
твеного числа, просимо вибачити. Ці статті по-
являться у найближчих числах „Діла“ після свят.

— Косметичний Кабінет „DISTINCTION“
перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов.

Підприємств і підприємств майже в останні
місяці техніки і техніки розробки він тепер
самостійно виконує. 2058 5-10

— Магазин постелі Р. Дікало — Львів, Хри-
стово 5, поручець кіндрів, матрази — перероб-
лює ковдри по 4 мбл. матрази по 6 мбл. Прий-
має віся до прання. Тел. 204-81 1835 68-100

— З вишиванням шкільних футро — поручець
і шкільних у ват тікані Юліана Галушківський —
ра бісу 1028 — Львів, на Капітульну 3 і
вул., телефон 251-45. 2300 124-0

— У своїй книжці вечірні мають добру нагоду
дівчата Пальмівської до шкільної. Матерія по-
вної футуризм на стилі тікані в єдиний
Українській футуризм. Львів, на
Сикстуську 21 Тел. 253-30 1839 68-100

— Всі. ОО. Душпастири і Катехитам під у-
вагу! Зближається П. шкільне півріччя, найкращ-
ший час, щоб шкільні діти доповнили браки у
своїх книжках. Тому замовляйте друге видання
катехизму „Божа Наука“, одобрений Гр.-кат.
Епископатом і шкільною владою для IV, V,
VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII класів. Ціна 1.— зол., при біль-
ших замовленнях опуст. Замовлення слати:
Канцелярії гр.-кат. Митрополітої Консисторії
Львів, пл. св. Юра 5. 3-3

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово пора-
дить Вам Пані, як раціонально плекати вроду.
2933 — 820

— В кожній українській хаті на селі і в місті
повинні бути дуже практична книжка п. н. „140
різних страв з картопель“. Ціна 80 сот., порто
25 сот. Замовляти переказом на адресу: „Нова
Бібліотека, Львів, Кошова 4. Негайно, доки не
вичерпаний наклад! 89

— Курси косметичні Слави Добрянської Львів,
Кохановського 15 а. Школа професійна затвер-
дження кураторією під управою лікаря-дермато-
лога д-ра Лисака. Внеси щоденно. Тел. 253-67.
68 1-5

— Знання календарень „Готовсь“ на 1939 р.
підпав несподіваній конфіскації й тому цього ро-
ку появиться він дещо пізніше під назвою „Усе
готовсь“. Обсяг 96 сторінок, ціна 20 сот. Замов-
лення слати на адресу: Адміністрація „Україн-
ського Юнацтва“, Львів, вул. П. Смарги 5. 30

— Дати кожній українській родині здоровий
власний дім з городом і садом це гасло коопера-
тивного Мішанського Союзу Кредитового у
Львові вул. Руська ч. 3. тел. 215-16. П. К. О.
810-876. Ждайте інформаційного листа. 43

— Український Народний Театр ім. М. Садо-
вського у Львові. Знання в краю Народний Театр
ім. М. Садовського займає у другій половині
січня до Львова. Театр виставить претерні на-
родні пєси, як 18. І. „Дай серцю волю“, 19. І. год.
4. „Сороміський ярмарок“, год. 8.16 „Неволь-
ник“, 20. І. „Наташка Полтавка“ святочна виста-
ва з нагоди 100-ліття смерті І. Котляревського.
Вистави відбуватимуться в Нар. Домі. Більше класу
Совєтському Базарі. 44

— Як пекти дріб і личини? Подіє: подібно
мала книжка Ольги Ліщинської п. н. „Дріб і ли-
чини“. 100 аннотувань оригінальну коштує 70
сот., з перепишкою 90 сот. Цієї рози дрібу та ли-
чин обговорюєть докладно 45

НАЙКРАЩИЙ ВИРІВ

ЧЕРЕВИКІВ СНИГІВШВ, ЧОВІТ
ЖОНОЧИХ, МУЖЕСЬКИХ І ДИТЯЧИХ

у фірмі

D E R B Y

Львів, пл. Капітульна ч. 3. (проти Катедри).

УВАГА!

НОВОВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА

Бляхарська робітня

виконує всілякі бляхарські роботи солідно
та дешево

О С И П М О Т А

Львів, Ленартовича 11 п.

НА СВЯТА!

Колачі маслені і лоджені та тістечка печиво

Гідність в українській поштарні

„АС“

Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Приймаю пацієнтів, як давніше, в моїм за-
веденні від год. 9—1 і від 3—8.

Львів, Сикстуська 17. Тел. 255-73.

Власна дентистично-технічна робітня, пор-
целянові корони. НАСС.

— Здоровий обсяг. Крім постійних щомісяч-
них датків зложили самостійно з нагоди Різдва
Христового Рідній Школі Вд. з золотих: І. Галу-
шинський, голова Р. Ш. 60, д-р М. Кошовий,
секретар Р. Ш. 50, проф. В. Гусак, член Г. У. Р.
Ш. 50, м-р Р. Кришталевський, член Г. У. Р. Ш. 50,
проф. В. Кузьмович, член Г. У. Р. Ш. 100, д-р Ю.
Кордюк, член Г. У. Р. Ш. 50, дир. І. Філіппович,
член Контр. Ком. Р. Ш. 50, Центробанк 350, Цен-
тросоюз 200, Маслосоюз 150, Ревізійний Союз
Укр. Кооп. 100, Пром. Банк 100, Д-р Дмитро Ле-
виський 50, УНДО і Укр. Парла. Репрезентатив
50 — разом 1.410 зол. (Продовження буде).

— На Маланчині вечір і на всіх цюторічних ве-
чірках найліпша забава в сукупі пошиття або пе-
рероблення в кравецькій робітні кооперативі
„Труд“ у Львові, Ринок ч. 39.

— Хто виграв на лотерії. В першій дії ви-
вчення Держ. Клас. Лотерії випали м. ін. такі біл-
ші виграші: 100.000 зол. на ч. 7654, 25.000 зол. на
ч. 105749, 10.000 зол. на ч. 65657 146789, 5.000 зол.
на ч. 28018 29433 72431 157814, 2.000 зол. на ч.
2686 6183 20326 26139 27479 46410 51227 7000
80218 100365 102547 126644 126103 126196 12948
136932 136138 141731, 1.000 зол. на ч. 800 980
10225 17253 19622 25653 28703 29762 30225 3485
38992 39102 40383 62362 72232 75455 78544 10063
107158 112191 114943 125745 128818 129435 1294
139920 141876 146686 148138 155586 159570.

— Гірка вода освітлює нашу роботу. ЗДОРОВІ
лікарі, знамениті професори лікарів. Ждайте в апте-
ках. 2051 1-8

— Недуги „Шок“. Лікарські рецепти, спеціальні
препарати гірка вода „Францішка Йосифа“ зати-
ми похворілих жінок, дітей, і хворілих.

З судової салі.

ЗА ПРОТИПОЛЬСЬКІ І ПРОТИМАДЯРСЬКІ
ДЕМОНСТРАЦІЇ.

24-ох українців перед судом.

В середу 4-го п. м. почалась у Сербо рет-
праз проти 24-ох молодих українців, які
обвинувачують за злочини зі ст. 166 к. к. (прот-
участі в організації, що має на меті прот-
пів) і зі ст. 152 к. к. (застава польського на-
пів). Одного і другого — як каже акт обвинув-
чення — обвинувачені „заступилися“ проти
демонстрації, підпис якої підписався проти
пів польського й мадярського народів.
права позриває три дні.

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ:

СВІТЛО І ТІНЬ, журнал Українського фонду

Журнал Товариства у Львові та його діяльність 1938

1-18 жовтня — листопада 1938

_____

Тернопіль.

ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ТЕРНОПІЛЬ. ВУЛ. РУСЬКА Ч. 16
 БАНАЄ ВСІМ ВІДБОРЦЯМ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ“ — І запрошує до даль-
 ших відвідин. **УПРАВА.**

Український Банк Кооперативний
в Тернополі
 приймає в плати на: вкладні оща-
 доності та рахунки біжучі (чекові)
 як тем уділяє експонентів і зичай-
 ний вексел. кредит. Все на догідних
 умовах.

Першорядне ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
„Concordia“
 в **ТЕРНОПІЛІ**, при вул. Терновського 8.
 Телефон: 46
 влаштовує похорони по найнижчих цінах
 на догідних умовах. Склад домовин
 дубових, металевих і соснових.

Вовни, шовки, полотна ков-
дри поручає
Яків РАВЕР
Тернопіль, 3-ма 4.

„Подільський Базар“
 в **ТЕРНОПІЛІ**
 базис
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
 І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
 всім своїм покупцям і просить на-
 далі ласково не забувати за нього.

РЕСТОРАН І КАВАРНЯ
 в **ГОТЕЛІ**
„ПОЛЬОНІЯ“
Тернопіль
 Видас смакні сніданки, обіди і ве-
 чері. Щоденно концерти і танці.

СКЛАД ТОВАРИВ
 текстильних і суконних
„Tekstyl“
 вл. І. Геллер
ТЕРНОПІЛЬ, 3-го МАЯ 5.
 поручає у величній виборі вовни,
 сукна, кам'яни, шовки, полот-
 на, декорації і шлюбні вирази.
 Найнижчі ціни.
 Соаліда обслуґа.

ФОТО
„DORYS“
 Тернопіль, 3. Мав (дів Народ. Торговлі)
 складає своїм відборцям БА-
 ЖАННЯ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ“.

Шукаєте мешкання?
 Найдете його і буде його вам
 зовсім вільно. Якщо десь-
 оголошення до 24 год.

ПРОМ-БАНК, ЛЬВІВ
 Обороти і сирий білянс на 31. грудня 1938 р.

	ОБОРОТИ		СИРИЙ БІЛАНС	
Каса і відділи	9,854,890.95	9,785,693.40	69,127.58	
Банки	3,014,603.18	2,937,364.46	77,260.82	
Цінні папери	4,082.29	1,213.85	2,868.44	
Біжучі	10,457,470.38	10,566,969.40	131,701.30	241,200.32
Ремеси	1,640,402.84	1,454,514.62	186,088.22	
Терм. кредит	98,828.89	91,065.45	7,763.44	
Позички	1,011,214.20	557,756.19	453,457.81	
Скоча. позич.	3,422.00	—	3,422.00	
Акредитиви	268,937.57	262,936.98	6,000.59	
Ресконт	425,252.36	505,391.96	80,139.60	
Банков. кред.	163,553.56	402,553.56	39,007.00	
Дрібн. ощадніст.	149,821.47	208,586.71	58,765.24	
Вклади	759,364.94	1,253,576.01	494,211.07	
Удари	1,807.00	134,225.60	132,418.60	
Запасні фонди	211.70	22,257.75	22,046.05	
Резерва на умор.	—	898.64	898.64	
Движимості	20,921.71	6.00	20,915.71	
Льонані	41,386.00	2,000.00	42,386.00	
Недвижимості	50,705.60	—	50,705.60	
Завід. недвиж.	1,053.12	1,791.00	—	737.88
Завдування	115,328.42	45,019.12	70,309.30	
% %	25,912.93	100,805.60	—	74,892.66
Заскаржені справи	26,047.45	3,496.80	22,550.65	
Коти спор.	10,874.21	8,579.55	2,294.66	
Непіднята дивід.	3,289.51	4,273.21	—	983.70
Зобов. в інкаса	26,741.51	28,299.87	1,558.36	
Інкас. документи	28,379,075.83	28,379,075.83	1,146,852.12	1,146,852.12
Льоро інкасо	284,730.72	248,816.74	35,883.98	
	197,041.40	232,825.38	—	35,883.98
	28,860,847.95	28,860,847.95	1,182,736.10	1,182,736.10

Львів, дия 4. січня 1939 р.

ДИРЕКЦІЯ.

САМОХОДОВІ
Витовд Транда
 ПРОТИМОРОЗНІ ШИ-
 БИ І СІНІГОВІ ЛАН-
 ЦЮГИ поручає
 ЛЬВІВ,
 АНАДЕМІЧНА 7.

Єдиний журнал мод і домашнього господарства
НОВА ХАТА
 приносить безплатно:
 Чотири таблиці кольорових узорів
 Кольорові взори на окладниці
 Чотири форми суконь і блузок
 Куховарська книжка „Борщі й юшки“.
 Цього року обнижена передплата! Чвертьрічно коштує 4.— зл.
 Адреса: ЛЬВІВ, вул. КОСТЮШКА 5. Жадайте показових чисел!

АДОЛЬФ БАРТ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА Ч. 10. І. П.
 Тел. 228-91.
Магазин жіночої конфекції
 поручає найновіші моделі, сухі, плащі і костюми. Приступні ціни.
 ч. 2054 3-5

Львівські шоферські курси
 Тел. 272-45. Інж. Н. Гереско Тел. 272-46.
 САМОХОДОВІ Я МОТОЦИКЛІ ДЛЯ АМАТОРІВ
 І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КОПЕРАТИВИ. ПРИ-
 МАЮТЬ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ЩОДНЯ ПРИ
 ВУЛ. ТОМІЩОГО 14 (двана Коперника 54) — ДЛЯ
 ТИХ, ЩО ПРИЗДЯТЬ ОПІНА. ЦІНИ ЗВИЧАЙНІ.

ГАРНІ ДАРУНКИ
на
ялинку
найдешевше
 Кольонські води, перфуми, розчильчі, пухернички і Французська біжу-
 терія. — Перфумерія С. ФЕДРАТ Сикстуська 2. Філіф Копер-
 ния 15а. Галицька 16.

Швальня „ЕМКА“
 Палади 1.
 поручає по приступних цінах мумесья
 і жиро-білля, постіль, піжами, шльо-
 рочки, близочки, спіднички. Охоронні
 плащі. — Замовлення із власних і при-
 несених матеріалів виконує до 24 год.
 2040 2-3

„ВОДОТЯГИ“
 Виро технічне і підприємство для уста-
 новки водопитових, санітарної техніки
 та орглізав.
 Львів, вул. Пелініська 22, тел. 23-106
 Станіславів, 3-го Мая 12.

Найкраща українська ПАСТА де зупити виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК“
 ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
 Станіславів, ул. Жульєвського 1

И. Шрайтер Львів, Гетьманська 8.
 Рік осн. 1904. Тел. 213-05.
НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
 відзначена медаллю і золотим хрестом у
 Паризі поручає по фабричних цінах
 КОРСЕТІВ, КОРСЕТІВ, НАГРУДНИКІВ,
 ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ.
 2940 6-10

НА СВЯТА найліпше
смакує мистарда
МІКА
 Львів, Городецька 121.
 3043 Тел. 295-50. 5-5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНИНА
 світової марки
Б. СОВМЕРФЕЛЬД
 Експорт до Ауралі (Steinway & Sons-London), Америк, Франції, Голландії, Палестини, Швейц, Цейлоку і т. п.
 Виключно заступництво:
С. Новацький
 Львів, вул. Пилсудського 17.

СНІГІВЦІ
 в різній красі
ЧОБОТИ
 гум. на черевки
ФІЛЬЦОВІ
 чоботи „Алекс“
 поручає: спеціальний мага-
 зин обуви для дітей і молоді
АЛЬ-СА-ДО
 Львів, ул. Сикстуська 19

INSULAX
 Королева фарб до волосся.
 ФАРБА, ЯКА ВІДМОЛОДЖУЄ СВІТ.
 18 гарних природних відтінків.
Французський виріб.

Домгайтеся в першорядних франц-
 зьких сальсах. Засрати увагу на фаб-
 ричний знак „3 голоски“ з написом
 Insulax.

ПЕРВОЛІВ
 Хеміка д-ра Францова, одинокій
 радикальний і випробований за-
 сід (випробаний) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
 польон з причини простуди, по-
 стрілової, іскітської і ін. З'являється
 в аптеках.
 Вирб і головна продалня
АПТИКА МІКОЛЯЦА
 Львів, Коперника 7. ч. 2943 8, 9

Тернопіль.

ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ТЕРНОПІЛЬ. ВУЛ. РУСЬКА Ч. 16
БАЖАЄ ВСІМ ВІДБОРЦЯМ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ“ — і запрошує до даль-
ших відвідин. **УПРАВА.**

Український Банк Кооперативний
в Тернополі
приймає вклати на: вклатки ощад-
ності та рахунки біжучі (честої)
як таж уліжас есентивей і звичай-
ний банк кредит. Все на догідних
умовах.

Першорядне ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
„Concordia“
в Тернополі, при вул. Тарновського 8.
Телефон: 46
встановлює похорони по найнижчих цінах
на догідних умовах. Склад домовин
дубових, металевих і соснових.

Вовни, шовки, полотна нов-
дри поручає
Яків РАВЕР
Тернопіль, 3-мая 4.

„Подільський Базар“
в Тернополі
бажас
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і щасливого нового року
всім своїм покупцям і просить на-
далі ласкаво не забувати за нього.

РЕСТОРАН І КАВАРНЯ
в ГОТЕЛІ
„ПОЛЬОНІЯ“
Тернопіль
Видас смачні сніданки, обіди і ве-
чері. Щоденно концерти і дансинги.

СКЛАД ТОВАВІВ
текстильних і суконних
„Tekstyl“
вд. І. Геллер
ТЕРНОПІЛЬ, 3-го МАЯ 5.
поручає у великій виборі вовни,
сукна, камгарни, шовки, полот-
на, декорації і шлюбні виправи.
Найнижчі ціни.
Солідна обслуга.

ФОТО
„DORYS“
Тернопіль, 3. Мая (під Народ. Терговею)
СКЛАДАЄ СВОІМ ВІДБОРЦЯМ БА-
ЖАННЯ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ“.

Шукаєте мешкання?
Найдете його і буде воно Вам
зовсім відповідати, якщо дастьте
оголошення до „Піла“

ПРОМ-БАНК, ЛЬВІВ

Обороти і сирий білянс на 31. грудня 1938 р.

	ОБОРОТИ		СИРИЙ БІЛЯНС	
Каса і відділи	9,851,897.95	9,785,693.40	69,127.48	
Банки	3,014,625.18	2,917,361.46	77,260.82	
Цінні папери	4,082.19	1,213.85	2,868.34	
Біжучі	10,457,470.78	10,566,969.40	131,701.30	241,200.32
Ресеси	1,640,428.84	1,434,314.62	186,088.22	
Терм. кредит	98,828.89	91,665.45	7,763.44	
Позички	1,011,214.20	557,756.39	453,478.81	
Скоти, по-мч.	3,422.00	—	3,422.00	
Акредитиви	268,937.57	262,936.98	6,000.59	
Ресмонт	425,252.36	505,391.96	80,139.60	
Ван-ові кред.	763,553.56	402,553.56	39,000.00	
Добіна ошадності	149,821.47	208,576.71	58,765.24	
Вклати	759,364.94	1,253,576.91	494,211.07	
Уділи	1,877.00	134,295.60	132,418.60	
Запасні фонди	211.70	22,257.75	22,046.05	
Резерва на умор.	—	898.64	898.64	
Движимості	20,921.71	6.00	20,915.71	
Льонані	44,786.00	2,000.00	42,786.00	
Недвижимості	50,705.60	—	50,705.60	
Завід. педвиж.	1,053.12	1,791.00	737.88	
Зав. дування	115,328.42	45,019.12	70,309.30	
% %	25,912.93	100,803.60	74,892.66	
Заскаржені справи	26,047.45	4,496.80	22,550.65	
Коти спору	10,874.21	8,579.55	2,294.66	
Непіднята дивід.	3,289.81	4,273.21	983.70	
Зобов. з інкаса	26,741.51	28,299.87	1,558.36	
Інкас. документи	28,379,075.83	28,379,075.83	1,146,852.12	1,146,852.12
Льоро інкаса	284,730.72	248,816.74	35,883.98	35,883.98
	197,041.40	232,825.38		
	28,860,847.95	28,860,847.95	1,182,736.10	1,182,736.10

Львів, дня 4. січня 1939 р.

ДИРЕКЦІЯ.

САМОХОДОВІ Витовд Транда

ПРОТИМОРОЗНІ ШИ-
БИ І СНІГОВІ ЛАН-
ЦЮГИ поручає

Львів,
АКАДЕМІЧНА 7.

Єдиний журнал мод і домашнього господарства

НОВА ХАТА

приносьть безплатно:

Чотири таблиці кольорових узорів
Кольорові взори на окладинах
Чотири форми суконь і блюзок
Куховарська книжка „Борщі й юшки“.

Цього року обнижена передплата! Чвертьрічно коштує 4.— зл.
Адреса: ЛЬВІВ, вул. КОСТЮШКА 5. Жадайте показових чисел!

АДОЛЬФ БАРТ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА Ч. 10. І. П.
Тел. 226-91.

Магазин жіночої конфекції

поручає найновіші моделі, сухні, плащі і костюми. ■ Приступні ціни.
ч. 2954 4-5

Львівські шоферські курси

Тел. 272-46. **інж. Н. Гераско** Тел. 272-46.
САМОХОДОВІ І МОТОЦИКЛЕЗІ ДЛЯ АМАТОРІВ
І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КОПЕРАТИВИ, ПРИЯ-
МАЮТЬ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ЩОДНЯ ПРИ
ВУЛ. ТОМІЩОГО 14 (давня Коперника 54) — ДЛЯ
ТИХ, ЩО ПРИЗДЯТЬ ОПІКА. ЦІНИ ЗВЧАЙНІ.

ГАРНІ дарунки на ялинку найдешевше

Кольонські води, перфуми, розчидки, пудринки і Французька біжу-
терія. — Парфумерія **С. ФЕДЕРА**: Сикстуська 2. Філії: Копер-
ника 15 а. і Галицька 16.

Шзельня „ЕМКА“

Підгалля 1.
поручає по приступних цінах мужеське
і жіноче білля, постіль, піжами, шльо-
почок, блузочки, спіднички. Охоронні
плаци. — Замовлення із власних і при-
несених матеріалів виконує до 24 годин.
3010 9-9

„ВОДОТЯГИ“

Боро технічне і підприємство для інста-
ляції водотягачів, санітарної техніки
та огрівання.
Львів, вул. Пелічівська 22, тел. 23-168
Станіславів, 3-го Мая 12.

Найкраща **ПАСТА** до взуття
українська підлоги
виплючно

З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ
ВИРОБІВ

„БЛИСК“

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-НА

Станіславів, ул. Жульєвського 2

И. Шрайбер Львів, Гетьманська 6.
Рік осн. 1924. Тел. 212-03.

НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ

відзначена медаллю і золотим хрестом у
Парижі поручає по фабричних цінах:
КОРСЕЛЕТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ,
ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ.
3010 6-10

НА СВЯТА найліпше
смакує муштарда

МІКА

Львів, Горолицька 121.
3043 Тел. 293-50. 5-5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНИНА

світової марк

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії (Steinway
& Sons-London), Америкії,
Франції, Голандії, Палестини,
Шведії, Пейзлову і т. п.

Визначає заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пилсудського 17.

СНІГІВЦІ

в різних расках

ЧОБОТИ

гум. на черевні

ФІЛЬЦОВІ

чоботи „Аляска“

поручає: спеціальний мага-
зини обуви для дітей і молоді

АЛЬ-СА-ДО

Львів, ул. Сикстуська 19

Королева фарб до волосся.

ФАРБА, ЯКА ВІДМОЛОДЖУЄ СВІТ.
18 гарних природних відтінків.

Французький виріб.

Домагайтеся в першорядних фризёр-
ських салюнах. Звертати увагу на фаб-
ричний знак „3 головки“ з написом
Insulax.

НЕРВОЛЬ

Хеміка д. ра Францога, одинокій
радикальний і випробований за-
сіз (напирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

колюк з причини простуди, по-
стріломі, іскіасові і м. Д. станете
в антиках.

Виріб і головна пролежа

АПТИКА МІКОЛЯША
Львів, Коперника 1. ч. 2313 5-9

РІК ОСНУВАННЯ 1912.

Й. Б. Шпріцер

Робітниці шиття, вишивання і ринкових м'яг

Львів, ул. Шпитальна 1
(в Домі Товариств) Тел. 267-89
м. 215-88.

Мебелні матеріали, тапети, дивани, тапчанки і т. п.

Проектування і виконання компактного кутка дому у власних спеціальних тапчанах і столів

Т. Кисяк і синиЛьвів, пл. Смольний 4.
1764 Тел. 245-09 і 219-85**Всякі тапчарські роботи**

завждию солідно і дешево

Арт. тапчарсько-декоративна робітня

п. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК

Львів, Сикстуська 42, тел. 113-39

На складі тапчарські меблі.

Найбільший вибір грамофонів, краєнок і вігратичних плит, гармоній, музичних інструментів. Розв'язує приладдя до розв'язу знаної марки Герос, Лягуша, Рибоскопий та інші поручає

Леопольд Гуттерер

Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

„Палата Дитини“Львів, Рутенського 1, тел. 115-27
(будинки Шпрехера)власнотвор інвентарну ВИПРОДАЖ: плашки, убрания, медведики і ін. по знижених цінах до 25%
2-3-11**Прийшові почтові друки і книжки до вжитку часописів**

Життя кожне видавництво послугується цією книжкою в Адміністрації „Діло“ Львів, Галицька 10. Для провади агенств мо за шпеклятом.

Ціна друку:

Zawiadomienia wysyłkowe

1 пр. 6 сот.

Газетова книжка надарська
опрацьована (120 картон) зод. 2.50
опрацьована (200 картон) зод. 3.50Книжка розшукана
на 150 почт. урядів зод. 2.50
на 900 почт. урядів зод. 5.—**Прикраси на ялинку**

поручає

ВАШЕ ОЧКОГАЛИЦЬКА І (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЛЬ.

9-10 3047

Банкарська робітня
бухгалтерсько-галантерейно-криття
веш, дивів і реперажі
Андій Бартків
Львів, вул. Глибока 12.
Тел. 259-03.**ВЕЛИКИЙ ЗИСК!**оскільки наші Клієнти при продажі не-
жестовити датинок, пустаки і пам'яток
вироблених на машині з фабрики**RZEWUSKI i S-ka**

SP. AKC.

Варшава, вул. Ординацка 7.

Домашній безплатний цінник і пояснені.

**Всім П. Т.
Покупцям****Веселих Свят**

бажає

МАСЛОСОЮЗ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА З НОВИМ РОКОМ

УСІМ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ПРИХИЛЬНИКАМ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ВСЬОГО ДОБРА СКАДАЄ

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ

„КАРПАТІЯ“

У ЛЬВОВІ

Бандажист і ортопедист**М. ПОЛЯЧЕК в Самборі 83.**Проникливі бандажі для життя при
найбільшій проникливості. Спеціальні па-
си проти опуху м'язів. Бандажі проти
в'язки. — Гумові панчохи проти жид-
кості. Ортопедичні підкладки під пласкі
стопи. Гумові сечинки. — Штучні ноги
і руки.Ортоп. корсети проти хрипкого зреш-
ного стопи. Ортоп. вправи для напруженості стопи томо.
Ілюстровані ціники задушно.**Найкращі глинянські КИЛИМИ**власного виробу
поручає фабричний склад**Ст. ГАЛАНА**

Львів, Сикстуська 20

(ріг Костюшка)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплату. — Приймаємо облігації На-
род. Позачки і інші ціннісні папери. СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ФІРМИ: піягобел-
нові, порпери, напн на ліжка і столи. 10-10**ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕНАКУ „ДІЛО“.**

Розмір часопису: 2 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 км. одношпальтовий або його жиде в руб-
риці оголошеня . . . . . зод. 0.35
1 км. одношпальтовий в тексті і дошпалат . . . . . зод. 0.60
1 км. одношпальтовий на першій сторінці . . . . . зод. 0.80Дрібні оголошеня від слова:
матримоніальні і приват. кореспонденція до зод. 0.15
купо, продаж, викуп і т. п. . . . . зод. 0.10
шукачі преш . . . . . зод. 0.05
слова текстом друком подвійно.Остання сторінка 1/1 . . . . . зод. 0.10
Остання сторінка 1/2 . . . . . зод. 0.10
Остання сторінка 1/4 . . . . . зод. 0.10
Остання сторінка 1/8 . . . . . зод. 0.10

Redaktorzy: d-r Iwan Smczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckij. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów. Rysunki: Redaktorzy: d-r Iwan Smczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckij. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów. Rysunki: Redaktorzy: d-r Iwan Smczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckij. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów. Rysunki:

**РОЗПАДЯ
ШЛУНКОВЕ**це причина початку різних
недуг. Воно відбирає апетит
і спричинює злу переміну ма-
терії. Тому треба дбати про
нормальну працю шлунка че-
рез регулярне випорожню-
вання.**Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА**виникають при заборі, упр-
вильноють травлення, про-
щують лагідно і безболісно,
протидіють товстінню, ви-
волюють гнильні субстанції, не
привичають до них. Ужи-
васмо їх теж з успіхом при
недугах печінки, нирок і кі-
хура, жовчачих камінців, ре-
матизму, артритизму, гастро-
ідах і товстіння.**ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.****САНАТОРІЯ „VITA“**

Львів, ул. Листопада 22

Тел.: 217-07 і 213-03.

ВІДІЛИ: положиничо-гінекологічний,
хірургічний, внутрішній і дитячий.
РОБІТНЯ рентгенологічна під упр. д-ра
Еміля МАЙЗЕЛЬСА.Найбільш новітній комфорта.
ЦІНИ ВІД 10.- ЗОЛ. ДЕННО.Власне санітарне авто для перевезу не-
дужих. Дешеві породові ричалти.

За Управу:

Проф. д-р Г. Гіларович, д-р І. І. Шпир

ІНВЕНТАР ДЛЯ ДРУКАРЕНЬм а ш и н и друкарські і для пе-
реплетні, черенки, регалі та інші
друкарські приладдя
поручає:**ГРАФІКА**

МАРКО ЗАЯД

Львів, — СВ. МИХАЙЛА 4.

Телефон 41: 219-03 і 220-43.

Власна виробни вальцоваї ма-
і пневматична відливна вальцо-
Бдина у Східній Галичині фабрика
друкарських фарб, чорних і колір

Єдине українське похоронне заклад

„Харіс“Львів, КОРНЯКІВ 3 (в Народній Ді-
тел. 214-64.полагоджує найкраще, найкраще і
швидко всілякі урядові цінності, ви-
кожувати і перевозити в найкращі
сторони з усіх цінтарів, шпеклятом і
матеріал.ОСТОРОГА ПЕРЕД ЧУЖИМИ АГЕН-
ТАМИ.В нещасті йдїть до ХАРІСУ, а відплати
Вам усі клопоти.

РІК ОСНУВАННЯ 1912.

Й. Б. Шпріцер

Робітни шиток, пензля і рижових м'ял

Львів, ул. Шпитальна 1
(в Домі Товариств) Тел. 267-39
м. 218-86.Мебелні матеріали, тапети, дивани, ліжечки і т. п.
Прокручування і змонтування
комплектного внутрішнього у асирі
змонтованих тапіцерських і столів.**Т. Кисак і сини**Львів, пл. Смольни 4.
1784 Тел. 240-08 і 219-85**В'які тапіцерські роботи**

виконують швидко і дешево

Арт. тапіцерсько-декоративна робітни
Г. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИКЛьвів, Сикстуська 48, тел. 113-30
На складі тапіцерські меблі.Найбільший вибір грамофонів, крає-
нок і заграничних плит, гармоній,
музичних інструментів. Розв'язує
прилади до резерв знаної марки
Герос, Лагута, Рибовський та інші
поручає**Леопольд Гуттерер**

Львів, Сикстуська 18, тел. 107-83.

„Палата Дитини“Львів, Рутівського 1, тел. 116-97
(будинки Шпрехера)власнотвор інвентарну випро-
дає: плашки, убрания, медвед-
ки і ін. по знижених цінах до 25%.

2-3-11

**Приписові поштові друки
і книжки до вжитку ча-
сописів**Якими можна безплатно послугувати
себе можна купити в Адміністрації „Діло“
Львів, Галицька 16. Для просящих вказує
мо на паликату.Щеня друка:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 ар. 6 сот.**Сказовая книжка писавца**
опрацьована (120 карток) воя. 2.50
опрацьована (200 карток) воя. 3.50**Книжка розв'язкова**
на 480 карт. урядів воя. 2.50
на 900 карт. урядів воя. 5.-**Прикраси на ялинку**

поручає

ВАШЕ ОЧКОГалицька 1 (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЛЬ.

9-10 3042

Бляхарська робітни
будинково - газетерібно - критич-
но, дахів і реперанції**Андри Бартиків**Львів, вул. Галицька 12.
Тел. 259-03.**ВЕЛИКИЙ ЗИСК!**осягнули наші Клієнти при продажі пе-
ментових дахів, пустаків і пембрових
виробляють на машинах з фабрики**RZEWUSKI i S-ka**

SP. AKC.

Варшава, вул. Ординація 7.

Домагайтеся безплатних цинків і пояснень.

**Всім П. Т.
Покупцям****Веселих Свят**бажає **МАСЛОСОЮЗ**

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА З НОВИМ РОКОМ

УСІМ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ПРИХИЛЬНИКАМ

ЩІРІ ПОБАЖАННЯ ВСЬОГО ДОБРА складає

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ

„КАРПАТІЯ“

У ЛЬВОВІ.

Бандажист і ортопедист**М. ПОЛЯЧЕК в Самборі 83.**Пропустимо бандажі для шитку при
найбільших пропущах. Спеціальні па-
си проти опуху шлунка. Бандажі проти
жатиці. — Гумові панчохи проти жид-
кості. Ортопедичні підкладки під плоскі
стопи. Гумові сечники. — Штучні ноги
і руки.Ортоп. корсети проти кривого зрест-
ного стопи. Ортоп. апарати для направи сформованих стіп тощо.
Ілюстровані ціни задушно.**Найкращі глинянські КИЛИМИ**

власного виробу

поручає фабричний склад

Ст. ГАЛАНАЛьвів, Сикстуська 20
(ріг Костюшка)Високі ціни. — Продаж за готівку і на ссуду. — Приймаємо облігації На-
род. Позички і інші картівні папери. СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ФІРМИ: підгобел-
нові, портіери, кили на ліжка і столи. 10-10**РОЗПАДЯ
шлункове**це причина початку різни-
недуг. Воно відбирає апетит
і спричиняє злу перемену ма-
терії. Тому треба дбати про
нормальну працю шлунка че-
рез регулярне випорожни-
вання.**Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА**виняють при запорі, упав-
ляють травлення, про-
сують лагідно і безболісно,
протидіють товстінню, виді-
люють гнильні субстанції, не
призначують до них. Ужи-
васмо їх тем з успіхом при
недугах печінки, нирок і кі-
хура, жовчевих камінців, ре-
матизму, артритизму, геморо-
їдах і товстінні.**ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.****САНАТОРІЯ „VITA“**

Львів, ул. Листопада 22

Тел.: 277-07 і 273-03.

ВІДДІЛИ: положничко - гінекологічний,
хірургічний, внутрішній і дитячий.
РОБІТНЯ рентгенологічна під упр. д-ра
Емілі МАЙЗЕЛЬСА.

Найбільш новітній комфорт.

ЦІНИ ВІД 16- ЗОЛ. ДЕННО.

Власне санітарне авто для перевезу не-
думих. Дешеві породові речизни.

За Управу:

Проф. д-р Г. Гілярович, д-р І. Шварц

ІНВЕНТАР ДЛЯ ДРУКАРЕНЬ

м а ш и н и друкарські і для пе-
реплетні, черенки, регалі та інші
друкарські прилади
поручає:**ГРАФІКА
МАРКО ЗАЙДЕ**

Львів, — СВ. МИХАЙЛА Ч. 8

Телефон ч.: 219-03 і 220-43.

Власна виробня вальцевої маси
і пневматична відливна вальців.
Будна у Східній Галичині фабрика
друкарських фарб, чорних і кольор.**„Харіс“**

Львів, КОРНЯКІВ 3 (в Народнім Домі)

тел. 214-64.

полегджує найшорше, кидирає і де-
шево всім урядові чинності, виконує
експертні і перевезити в майдалу
сторони з усіх шкитерів, шпиталів і са-
наторій.ОСТОРОГА ПЕРЕД ЧУЖИМИ АГЕН-
ТАМИ.В нещасті йдіть до ХАРИСУ, а відпаку-
те Вам усі клопоти.**ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ У ЩОДЕНАХ „ДІЛО“.**

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.	Дрібні оголошення від слова:	Остатня сторінка 1/1	Остатня сторінка 1/2	Остатня сторінка 1/4	Остатня сторінка 1/8
1 м. оголошення або його місце в руб- риці оголошень	матримоніальні і приват. зороснодвання по купо, продаж, вином і т. п.	воя. 0.15	воя. 0.10	воя. 0.05	воя. 0.02
1 м. оголошення в тексті і новинах	шукачі праці	воя. 0.10	воя. 0.05	воя. 0.02	воя. 0.01
1 м. оголошення на черговій сторінці	слова текстом друком подвійно.	воя. 0.05	воя. 0.02	воя. 0.01	воя. 0.005

Redaktorzy: dr Iwan Sinczuk, Iwan Kadryn-Rudnycki. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów, Rynek 18.
Redaktorzy: dr Iwan Sinczuk, Iwan Kadryn-Rudnycki. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów, Rynek 18.